

CENTER ZA SLOVENŠČINO
KOT DRUGI/TUJI JEZIK

Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik

Letno poročilo 2010

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Kazalo

UVOD	3
PROGRAMI IN DEJAVNOSTI CENTRA ZA SLOVENŠČINO KOT DRUGI/TUJI JEZIK	4
Slovenščina na tujih univerzah	5
Seminar slovenskega jezika, literature in kulture	23
Simpozij Obdobja	36
Tečaji slovenščine	39
Izpitni center	45
Izobraževanje	49
Založniška dejavnost	51
Raziskovalni in aplikativni projekti	54
Poročilo o usklajevanju programa <i>Slovenščina za tujce s Skupnim evropskim jezikovnim okvirom</i>	56
OBJAVE V MEDIJIH	59
BIBLIOGRAFIJA STROKOVNIH DELAVCEV CENTRA	74

Veseljje

red. prof. dr. Marko Stabej
predstojnik Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik

Navajeni smo, da nas letno poročilo Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik razveseli – že leta naša dejavnost po obsegu in kakovosti raste, kar v splošnem pomeni, da se vse več ljudi v Sloveniji in po svetu srečuje in seznanja s slovenščino, slovensko literaturo in kulturo. Tudi letos je tako – nekateri lanske kazalci in rezultati nam prikličejo na obraz velik nasmešek; recimo bistveno povečano skupno število udeležencev tečajev slovenščine za tuje govorce, uspešni svetovni dnevi sodobne slovenske književnosti z novo antologijo, uspešno zaključeni projekt ponudbe slovenščine za otroke priseljence in njihove starše (ki je razveselil veliko različnih ljudi, od ranljivih prvošolčkov do izkušenih učiteljev in šolskih svetovalcev), no, kar preberite, virov zadovoljstva v poročilu res ne manjka.

Toda pri vsakodnevem delu se nam v nasmešek vse pogostejše meša grenkoba – kar gre tako daleč, da moramo včasih kar pošteno stisniti zobe. Seveda so krizne tegobe z rahlo zamudo, pa zato toliko zanesljiveje prišle tudi do nas. Čisto dobro razumemo, da je treba še skrbneje ravnati s proračunskim, davkoplačevskim denarjem in da moramo varčevati. Ne razumemo pa nerazumevanja nekaterih domačih partnerskih ustanov – tako v državni upravi kot v univerzitetnem svetu – do našega poslanstva, ki je nenazadnje tudi del njihovega, skratka, našega skupnega poslanstva. Slovenščine in slovenskih reči ne moremo širiti, če smo pritisnjeni ob zid in samo zidu govorimo – namesto da bi se s kompetentnimi in naklonjenimi ljudmi utemeljeno dogovarjali, kako še bolj uspešno in varčno naprej.

Najbolj je počilo jeseni (z največjim odmevom v skoraj enotno naklonjeni javnosti), ob grobem varčevalnem načrtu Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, ki je hotelo brez kakršnega koli posvetovanja ali vsaj korektnega obveščanja za tretjino zmanjšati sredstva za izvedbo programa Slovenščina na tujih univerzah. Kazalo je, da so enotni odmevi v javnosti zalegli, a ravno v trenutku, ko pišem tale uvod, se je izkazalo, da smo dosegli le figo v ministrskem žepu: sredstva so se vendarle zmanjšala, slovenščina se bo na nekaterih tujih univerzah najverjetneje za zmeraj poslovila. Ob takih in podobnih dogodkih se vse bolj zaskrbljeni sprašujemo: kam je veselje šlo? A se tolažimo – slovenščina in slovenska misel sta preživeli še vse kaj drugega kot ihtasto, vihravo varčevanje.

Programi in dejavnosti Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik

Predstojnik: red. prof. dr. Marko Stabej

Vodja strokovne službe CSD/TJ: dr. Ina Ferbežar

Program oz. dejavnost	Financiranje programa oz. dejavnosti	Strokovni delavci	Financiranje strokovnih delavcev
Slovenščina na tujih univerzah Predsednica: izr. prof. dr. Alojzija Zupan Sosič	MVZT	dr. Mojca Nidorfer Šiškovič (vodja programov) Damjan Huber	MVZT
Seminar slovenskega jezika, literature in kulture Predsednica: red. prof. dr. Vera Smole			
Simpozij Obdobja Predsednica: izr. prof. dr. Alojzija Zupan Sosič			
Izpitni center	lastna sredstva	dr. Ina Ferbežar (vodja programa) Petra Likar Stanovnik (od julija 2010) Lidija Jesenko (poslovna tajnica)	MVZT, lastna sredstva
Tečaji slovenščine	lastna sredstva in štipendije MVZT, Urada Vlade RS za Slovence po svetu, CMEPIUS-a in Zavoda za šolstvo RS	doc. dr. Nataša Pirih Svetina (vodja programa) Tanja Jerman (vodja lektorjev, do februarja 2010 nadomešča Staša Pisek) Branka Gradišar Damjana Kern Jana Kete Matičič (do julija 2010 nadomešča Petra Likar Stanovnik) Mihaela Knez	lastna sredstva, MVZT
Izobraževanje	lastna sredstva	doc. dr. Nataša Pirih Svetina (vodja programa) Mihaela Knez	lastna sredstva, MVZT
Založništvo	lastna sredstva, MVZT	Mateja Lutar	MVZT
Projekt Uspešno vključevanje otrok, učencev in dijakov migrantov v vzgojo in izobraževanje (ESS)	Evropski strukturni skladi, MŠŠ, lastna sredstva	Mihaela Knez (vodja projekta) Damjana Kern Matej Klemen Tjaša Alič (do marca 2010) Katja Kralj (od marca 2010)	Evropski strukturni skladi, MŠŠ

Dodatne dejavnosti Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik

Redno izobraževanje za lektorje in izpraševalce	
Znanstvena in razvojno-aplikativna dejavnost – Projekti	– TEMPUS IV – MaFoLaC – Učni načrt za dopolnilni pouk slovenskega jezika in kulture v tujini za otroke predšolske, osnovnošolske in srednješolske starosti
Praksa na Centru za slovenščino kot drugi/tuji jezik	– Tetyana Strashevskaja – Melanie Geckl

Slovenščina na tujih univerzah

izr. prof. dr. Alojzija Zupan Sosič
dr. Mojca Nidorfer Šiškovič, Damjan Huber

1 Splošno o programu

V študijskem letu 2009/10 je na tujih univerzah delovalo 56 slovenistik, na 23 univerzah je imela slovenistika status diplomskega študija, na mnogih od teh univerz sta potekala tudi magistrski in doktorski študij. Na lektoratih in študijih slovenščine se je slovenščino učilo oz. jo študiralo 1958 študentov. Program Slovenščina na tujih univerzah (STU) je v letu 2009/10 vključeval 58 učiteljev slovenščine v tujini: 31 učiteljev, zaposlenih na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani (FF UL), in 23 učiteljev, ki so zaposleni na tujih univerzah ali so imeli pogodbo s FF UL. Predavanja iz slovenskega jezika, literature in kulture je na univerzah v tujini izvajalo več kot 35 tujih učiteljev, ki so tudi mentorji študentom pri diplomskih, magistrskih in doktorskih nalogah.

2 Spremembe na lektoratih in kadrovske zadeve

Ob zaključku študijskega leta 2009/10 je med zaposlenimi lektorji prišlo do precejšnjih sprememb, v okviru katerih so delovna mesta zamenjali naslednji učitelji: z delom na Univerzi v **Beogradu** je zaključila Zvonka Kajba, tja pa se je z Univerze v **Zagrebu** prestavila Andreja Ponikvar, ki je v Zagrebu poučevala zadnjih pet let. Nadomestila jo je Ivana Petric Lasnik, prav tako po petih letih učiteljskega dela na Univerzi v **Nottinghamu**. Novi lektor v Nottinghamu je postal Jernej Ključevšek, ki je bil pred tem dve leti, kot prvi lektor iz Slovenije, zaposlen na novo ustanovljenem lektoratu na Univerzi Ivana Franka v **Lvovu**. Za delo v Lvovu je bil preko razpisa izbran novi lektor Primož Lubej.

Vzpostavili smo stike z dr. Boštjanom Dvořakom, ki dela na Univerzi v **Berlinu** in že več let poučuje tudi slovenščino. V začetku študijskega leta 2010/2011 je začel delovati tudi obvezni izbirni lektorat na Univerzi v **Kijevu**, kjer lektorske ure izvaja doktorantka slovenistike dr. Inga Yarova, predavanja iz slovenske literature pa dr. Olena Dzjuba - Pogrebnyak, ki je prav tako doktorirala s slovenistično temo. Lektorji v poročilih poročajo o kadrovski problematiki in spremembah statusa slovenistike: septembra 2010 je Filozofska fakulteta v **Bratislavi** objavila seznam študijskih smeri in programov za študijsko leto 2011/2012, na katerem se nahaja (za nas) težko pričakovana študijska smer *Srednjeevropske študije*. Slovenščina bo eden izmed glavnih predmetov, kar pomeni, da se bo povečalo število ur, namenjenih poučevanju slovenskega jezika, slovenske književnosti in zgodovine, slovenskih realij. Na začetku septembra so se na Oddelku za slovanske filologije začeli pogovori o akreditaciji novih študijskih programov, med katerimi naj bi bil tudi filološko naravnan študij slovenščine. V zaključni fazi so priprave, vezane na magistrski program štirih univerz (Krakova, Bratislava, Praga in Ljubljane) *joint degree*. Na slovenistiki v **Brnu** pogrešajo habilitiranega profesorja za jezik, saj mora vsa predavanja iz jezika izvesti lektor. Zadnji dve leti problem rešujejo z izmenjavo učiteljev, tako je novembra 2009 v Brnu gostoval dr. Marko Juvan. Zaradi velikega izpada ur ob 5-tedenski študentski zasedbi Filozofske fakultete v **Buenos Airesu** v študijskem letu 2011 ne bodo razpisali vpisa v začetniško skupino lektorata, temveč bodo dodatno leto lektorskih vaj omogočili slušateljem, ki so bili na lektorat vpisani že v študijskem letu 2010. Asistentu za slovensko književnost dr. Andreasu Lebnu na **Dunaju** je maja 2010 potekla pogodba, izbira novega asistenta/nove asistentke pa se je zavlekla do konca leta 2010, zaskrbljujoče so se spremenili tudi razpisi za gostujočo profesuro, saj je bil razpis objavljen za južno slavistiko, slovenščina pa je navedena kot prioriteta. Z oktobrom 2010 se je z dunajske slovenistike v **Gradec** na mesto rednega profesorja za slovensko književnost premestil dr. Andreas Leben. V **Granadi** se je status slovenskega lektorata v študijskem letu spremenil, saj je slovenščina postala eden izmed jezikov, ki ga lahko študenti uvrstijo v študijski program kot tretji tuji jezik s 120-urnim programom (24 kreditnih točk). V **Peking** se lektorat hitro razvija, zaenkrat v obliki izbirnega predmeta za študente različnih študijskih smeri, univerza pa se je že odločila vpeljati program slovenskega jezika in kulture v obliki rednega štiriletnega študija, zato hkrati z izvajanjem izbirnega lektorata poteka pripravljanje na postavitev rednega programa, ki naj bi bil vpeljan v roku dveh ali treh let. V **Pragi** bo slovenščina poleg rednega statusa prvega jezika diplomskega študija postala tudi drugi (tj. izbirni) jezik zainteresiranih udeležencev novoakreditiranega magistrskega študija. Na slovenistiki v **Rimu** je vse bolj pereče dejstvo, da univerza ne razpiše mesta habilitiranega profesorja za slovensko literaturo. Predavanja iz tega predmeta zdaj prostovoljno opravlja prof. Marija Bidovec, sicer zaposlena na univerzi v **Vidmu**, zato smo se v letu 2010 intenzivno lotili reševanja te problematike: maja 2010 je bil sestanek predstavnic Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik (CSD/TJ) dr. Alojzije Zupan Sosič in mag. Mojce Nidorfer Šiškovič ter lektorice Sanje Pirc s predstojnico oddelka dr. Emanuelo Sgambati v Rimu in nato še sestanek s predstavniki slovenskega veleposlaništva v Rimu. Junija 2010 je bil Gregor Šuc s slovenskega

veleposlaništva v Rimu na sestanku z rektorjem La Sapienze, kjer je bilo rečeno, da univerza želi okrepiti svojo slavistiko s profesorjem za slovenski jezik. Resnost namere so pokazali tudi s tem, ko so skupaj s predstavnikom slovenskega veleposlaništva zaprosili za uradni sestanek na italijanskem ministrstvu za šolstvo, ki je pristojno za dodelitev finančnih sredstev. Prizadevanja se bodo nadaljevala tudi v letu 2011. V **Sankt Peterburgu** je zaradi sprememb v študijskem sistemu univerze in uvajanja novih magistrskih programov z večjim številom izbirnih predmetov slovenščina postala izbirni predmet za študente magistrskih študijev »slovanska filologija« in »slovanski jeziki«. Tako so diplomanti češčine, ki so študirali slovenščino kot drugi slovanski jezik, to izbrali kot izbirni tuji jezik v okviru magistrskega študija. V **Trstu** je s študijskim letom 2009/10 na Fakulteti modernih jezikov za prevajalce in tolmače slovenščina postala po statusu namesto 2. jezika 3. jezik, saj je habilitirana profesorica dr. Marija Pirjevec odšla v pokoj, novega razpisa pa ni bilo.

2.1 Diplomatska, magistrska in doktorska dela iz slovenistike (iz poročil učiteljev)

V **Vidmu** je Rafaela Brandolin magistrirala s temo *Le fiabe popolari slovene alla luce della Morfologia della fiaba di Vladimir Propp*, v **Bielsku Biala** je bilo v preteklem letu 15 diplomskih nalog, v **Bratislavi** je Simona Vojtušová napisala diplomsko nalogo *Problematica prevajanja kratke zgodbe Vrata slovenskega avtorja Janija Virka v slovaščino*, v **Gentu** je iz slovenščine diplomiralo pet študentov, od tega štirje iz slovenske zgodovine in slovenskega jezikoslovja, z naslednjimi temami: Melanie Vanoverberghe *Slovenska pot od monarhije do kraljevine*, Mathias De Meyer *Nemci v Sloveniji med obema vojnama*, Jasper Vanhee *Slovenska manjšina v Avstriji*, Liesbeth Schatteman *Primerjalni razvoj fonetike in morfologije v slovenskem jeziku*. V **Krakovu** so imeli dve slovenistični diplomski, in sicer *Dvojina v slovenščini* in *V iskanju identitete*, *Ženska v romanih Brine Švigelj Merat*, v **Parizu** sta magistrski nalogi oddali Claire Bevc in Pierre-André Ovigne, doktorsko nalogo pa je zagovarjala Pauline Fournier: *Pesmi štirih. Analiza, prevod in opredelitev slovenske pesniške zbirke*. V **Trstu** sta slovenistični diplomski napisali Ivana Pintar in Jana Cigoj, v **Varšavi** Iwona Bagieńska nalogo z naslovom *Historyczno-kulturowe uwarunkowania stosunku Słowaków do Kościoła Katolickiego* (Vpliv zgodovinskih in kulturnih dejavnikov na razvoj odnosa Slovencev do katoliške Cerkve), Kamil Gontarz *Słowacy karynczy w procesie kształtowania się słoweńskiej tożsamości narodowej* (Koroški Slovenci in oblikovanje slovenske narodne identitete) in Marta Cmiel *Wybrane słowiańskie parafrazy Antygony Sofoklesa z drugiej połowy XX wieku* (Izbrane slovanske parafraze Sofoklejeve Antigone iz druge polovice XX. stoletja).

3 Izobraževanja in delovna srečanja učiteljev ter priprava novih učiteljev

V okviru programa STU in CSD/TJ smo organizirali tri tradicionalna delovna srečanja in izobraževanja za učitelje: novoletno (22. in 23. decembra 2009), junijsko (29. in 30. 6. 2010) izobraževanje CSD/TJ ter osrednje delovno srečanje učiteljev STU pred začetkom novega študijskega leta, tj. dvodnevno srečanje in izobraževanje 26. in 27. avgusta 2010.

Za novega učitelja v Lvovu Primoža Lubeja smo na CSD/TJ pripravili celovito usposabljanje in pripravo na delo na lektoratu pred odhodom na tujo univerzo. Udeležil se je junijskega izobraževanja za učitelje slovenščine kot drugega/tujega jezika in več dni hospitiral pri izkušenih lektorjih na lektoratih v okviru 46. seminarja slovenskega jezika, literature in kulture. Dopoldne pred avgustovskim srečanjem pa je imel še splošno pripravo za delo na lektoratu.

4 Obiski na lektoratih

Maja 2010 sta predsednica programa STU dr. Alojzija Zupan Sosič in vodja programa STU mag. Mojca Nidorfer Šiškovič v sodelovanju z lektorico slovenščine Sanjo Pirc obiskali slovenistični lektorat na Filozofski fakulteti Univerze La Sapienza v **Rimu**. Obisk je bil usmerjen v reševanje perečega položaja pomanjkanja habilitiranega učitelja za slovenščino, zato je bilo na to temo organiziranih več sestankov na oddelku za slavistiko s predstojnico dr. Emanuelo Sgambati, s prof. Marijo Bidovec, ki trenutno brez pogodbe in plačila izvaja predavanja iz literature, ter s slovenskim veleposlaništvom v Rimu, z odpravnikom poslov Gregorjem Šucem in prvo sekretarko Nino Kodelja. Na srečanju s študenti slovenisti je imela dr. Alojzija Zupan Sosič predavanje iz sodobne slovenske literature, mag. Mojca Nidorfer Šiškovič pa je predstavila dejavnosti CSD/TJ.

Prav tako v maju sta se predstojnik CSD/TJ dr. Marko Stabej in strokovni sodelavec programa STU Damjan Huber udeležila dvodnevnega srečanja študentov in lektorjev slovenščine na nemških univerzah, ki je potekalo na slovenskem veleposlaništvu v **Berlinu**. Srečanje se je začelo s predavanjem dr. Marka Stabeja, nadaljevalo pa z okroglo mizo, na kateri so sodelovali predstavniki nemških institucij in medijev, ki se pri svojem delu srečujejo s Slovenijo (Barbara Oertel, urednica zunanje-politične redakcije za Vzhodno Evropo pri dnevniku TAZ, Aylin Rieger, vodja berlinske enote Evropske mreže za literaturo in knjige (TRADUKI), Alexandre Mangel, urednica na Deutschlandradio Kultur). Sledil je pogovor o prihodnosti poučevanja slovenščine na nemških univerzah, ki so se ga udeležili veleposlanik RS v Berlinu Mitja Drobnič, konzul Matjaž Marko, diplomat, pristojen za

kulturo na veleposlaništvu v Berlinu Marko Štucin, dr. Marko Stabej, Damjan Huber ter lektorji slovenščine na nemških univerzah, in sicer dr. Boštjan Dvořák (Berlin), Monika Pemič (Hamburg), Marjanca Jerman (München), Slavo Šerc (Regensburg), Mojca Šoštar (Tübingen). Prvi dan se je zaključil z literarnim večerom, na katerem sta se predstavila slovenska pisatelja Nataša Kramberger in Nejc Gazvoda, ter koncertom glasbene skupine Melanholiki. Drugi dan srečanja je bil namenjen pogovoru o praktičnih vprašanjih glede bivanja, študija in dela v Sloveniji (Marko Štucin, Matjaž Marko), Damjan Huber pa je predstavil dejavnosti CSD/TJ.

V juniju je Fakulteto za evropske študije Univerze za tuje jezike v **Pekingu** obiskala delegacija s FF UL z dekanom dr. Valentinom Bucikom. Med drugim so se srečali s študenti slovenističnega lektorata in se pogovarjali o njegovem razvoju v študij.

Oktobra je delegacija s FF UL obiskala Filozofsko fakulteto Univerze M. Lomonosova v **Moskvi**, kjer so se pogovarjali o pereči temi študija slovenščine, saj moskovska fakulteta v letu 2010 ni razpisala študija slovenščine, kot je bilo predvideno (študij je razpisan samo vsakih 5 let), in zagotovila ustreznega statusa slovenski lektorici Katarini Ogrinc.

V začetku decembra smo v okviru projekta *Svetovni dnevi sodobne slovenske literature* predstavniki STU soorganizirali literarni večer z Andrejem E. Skubicem in se ga udeležili na Filozofski fakulteti Univerze v **Padovi**. Ob obisku je bil tudi sestanek s profesorjem slovenščine dr. Hanom Steenwijkom o delovanju slovenistike. Padovanska univerza slovenščino podpira in vsako leto razpisuje študij slovenščine.

5 Financiranje in podpora programu STU ter stiki z institucijami

Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo (MVZT), ki financira program STU in je zanj pristojno, je v zadnjih nekaj letih z zviševanjem sredstev omogočilo občutno izboljšanje materialnega položaja učiteljev STU ter razvoj dejavnosti programa in širitev mreže lektoratov. V letu 2010 zaradi recesije ni bilo odobreno nikakršno širjenje programa, MVZT pa je jeseni celo napovedalo zmanjšanje sredstev v letu 2011 za 500.000 evrov in posledično krčenje programa. Zaradi nenapovedanega dejanja in načina predloga Vladi RS smo v okviru nosilca programa s podporo senata FF UL poslali dopis ministru Gregorju Golobiču in o tem obvestili tudi lektorje in partnerje programa, kulturne institucije ter medije. Odziv je bil izreden, saj so vsi izrazili svojo podporo programu in se izrekli proti ukinjanju lektoratov slovenščine na univerzah v tujini, ki zelo uspešno delujejo in predstavljajo Slovenijo. (O tem gl. več tudi v poglavjih Status programa STU in Objave v medijih.) Posledično je decembra 2010 MVZT oblikovalo medresorsko delovno skupino, v kateri je 7 članov: z MVZT dr. Stojan Sorčan, generalni direktor in predsednik skupine, dr. Meta Dobnikar, vodja sektorja za VŠ, in Andrej Kotnik, sekretar, z Ministrstva za kulturo dr. Stojan Pelko, državni sekretar, z Ministrstva za zunanje zadeve Jaka Miklavčič, z Ministrstva za finance Simona Jerman ter z Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu Rudi Merljak. Na seje pa sta v delovno skupino vabljeni kot predstavnici nosilca tudi dr. Alojzija Zupan Sosič in mag. Mojca Nidorfer Šiškovč. Naloge medresorske skupine so predvsem naslednje: pripraviti nacionalne smernice za dolgoročni razvoj in delovanje mreže lektoratov, povezati zainteresirane resorje in urediti financiranje, predlagati možne rešitve zagotavljanja manjkajočih finančnih sredstev. Predloge mora skupina oblikovati do marca 2011, da jih bo obravnavala Vlada RS.

Prav tako še vedno ostaja nerešen način financiranja dejavnosti, saj je bila v letu 2010 višina zneska, s katerim razpolaga program STU, znana šele v juniju, zato je načrtovanje dejavnosti in dogovarjanje s tujimi univerzami zelo oteženo. FF UL program sicer zelo podpira z zagotavljanjem rednih plač zaposlenim in tako pomaga pri nemotenem delovanju programa, a bi bilo treba program umestiti v redno vsakomesečno financiranje MVZT. Tako bi tudi omogočili ustreznejše načrtovanje porabe denarja in delovanja programa.

Da je delovanje programa STU uspešno, gre zahvala tudi **Ministrstvu za zunanje zadeve**, posebej Sektorju za mednarodno sodelovanje v kulturi in slovenski diplomatski mreži, ki z lektorati odlično sodeluje. Mnogo slovenskih diplomatskih predstavnikov je v preteklem študijskem letu obiskalo lektorate oziroma se srečalo z vodstvi tujih univerz, sodelovalo pri kulturnih prireditvah in pripravilo sprejeme. Zadnja leta se je izredno izboljšalo tudi sodelovanje pri skupnih kulturnih projektih (gl. tudi Kulturne dejavnosti po lektoratih), predvsem pa je bil program deležen velike podpore ob napovedanem zmanjševanju denarja in krčenju mreže lektoratov.

V preteklem letu smo intenzivno sodelovali z **Javno agencijo za knjigo RS**, kjer so za lektorate zbrali več kot 500 knjig, in z drugimi organizacijami, zlasti v okviru projekta *Svetovni dnevi*. Učitelji v tujini redno sodelujejo z društvi Slovencev v najbližjih krajih in s slovenskimi gospodarskimi predstavništvi.

Vsi učitelji so v svojih poročilih pohvalili vsestransko podporo programa STU in CSD/TJ v smislu organizacijske podpore, pomoči pri projektih, nakupu knjig in drugih gradiv za študente ter organizacije kakovostnih srečanj in strokovnih izpopolnjevanj, ki so zanje organizirana trikrat letno. Prav tako učitelji zelo cenijo štipendije, ki jih prispeva MVZT za udeležbo študentov in učiteljev slovenistike iz tujine na Seminarju slovenskega jezika, literature in kulture (SSJLK), ki je organiziran na visoki strokovni ravni in z bogatim programom. Študentom slovenščine na tujih univerzah omogočajo, da se s slovenščino podrobneje seznani v Sloveniji in poslušajo predavanja strokovnjakov slovenistov ter vzpostavijo strokovne in kulturne stike, ki jih ponujajo ključne institucije v glavnem mestu Slovenije.

6 Status programa STU

V letu 2010 je bil osnutek Zakona o izvajanju programa Slovenščina na univerzah v tujini, ki ga je v letu 2009 pripravila posebna delovna skupina s pravnico mag. Natašo Belopavlovič, obravnavan na 85. seji sveta programa STU, 9. aprila 2010 (za več gl. poročilo o programu 2009), kjer so ga člani, z nekaj spremembami, potrdili.

V začetku septembra je MVZT na sejo Vlade RS nenapovedano predlagalo gradivo, s katerim je Vlado seznanilo s pomanjkanjem finančnih sredstev za lektorate v višini 500.000 evrov. V predlogu je bilo zapisano, da bo zaradi pomanjkanja sredstev potrebna ukinitve 10–11 lektoratov slovenščine na tujih univerzah. Poleg tega je ministrstvo predlagalo še oblikovanje medresorske skupine, ki bi predlagala Vladi RS novo, zmanjšano, mrežo lektoratov, ki bo v okviru zagotovljenih sredstev še lahko delovala od 1. 10. 2011 dalje; možne rešitve zagotovitve manjkajočih finančnih sredstev za nadaljevanje financiranja obstoječe mreže lektoratov; proučila možnost prenosa celotne dejavnosti in obstoječih finančnih sredstev v ustreznejši resor, ki bo kompetentno s strokovnega in političnega vidika vodil to vsebino, in pripravila nacionalne smernice za dolgoročni razvoj, delovanje, ustanavljanje in ukinjanje posameznih lektoratov oz. celotne mreže lektoratov. Na ta Predlog MVZT Vladi RS smo se v okviru programa STU in FF UL odzvali z javnim pismom ministru Gregorju Golobiču, ki je imelo v javnosti zelo velik odmev. Podporo ohranitvi lektoratov so izrazili Društvo slovenskih pisateljev, Javna agencija za knjigo, Ministrstvo za zunanje zadeve ter veliko število slovenskih veleposlaništev in konzulatov po svetu, Ministrstvo za kulturo, Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Študentska založba Ljubljana, predsednik RS dr. Danilo Türk, v medijih je bilo več kot 20 objav, intervjujev, pogovorov itn. V novembru so zato na MVZT oblikovali delovno skupino, v kateri sodeluje tudi nosilec programa STU, vodi pa jo direktor Direktorata za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo dr. Stojan Sorčan. MVZT skuša povezati resorje, na novoletnem srečanju 22. decembra 2010 so se člani medresorske skupine srečali z lektorji na okrogli mizi, MVZT pa je Fakulteti za podiplomski humanistični študij Ljubljana (ISH) konec leta 2010 naročilo izvedbo raziskave o delovanju lektoratov in programa STU. Medresorska skupina bo z delom nadaljevala v letu 2011, predloge o ureditvi programa STU pa naj bi predložila v obravnavo Vladi RS do marca 2011.

7 Študentske in učiteljske izmenjave

V zadnjih letih se je na lektoratih zelo povečalo število izmenjav in gostovanj tako študentov kot tudi učiteljev slovenistov. K temu so največ pripomogli učitelji s podpisom novih pogodb Erasmus Socrates med slovenistikami na tujih univerzah in slovenistikami na vseh slovenskih univerzah. Precej izmenjav poteka tudi preko akademske mreže Ceepus, programa Basileus in bilateralnih pogodb ter programov o sodelovanju, ki jih Republika Slovenija podpisuje z drugimi državami. Gostovanja študentov slovenistike in drugih smeri so tako vedno pogostejša, na tuje slovenistike pa vedno pogostejše odhajajo tudi študenti slavistike in slovenistike s slovenskih univerz. Prav tako se večja števila gostovanj habilitiranih učiteljev iz Slovenije, ki predavajo na tujih slovenistikah in pomagajo pri izvedbi študijskega programa. Pereč problem študentov, še zlasti tistih, ki slovenščino študirajo kot diplomski predmet in prihajajo gostovat na slovenske univerze, je, da v času bivanja v Sloveniji nimajo možnosti udeležbe na tečajih slovenščine, razen nekaj ur, namenjenih tistim, ki gostujejo v okviru programa EU Erasmus. Za vse druge, ki prihajajo iz držav zunaj EU, pa bi za izvedbo programa tečajev slovenščine potrebovali posebnega učitelja. To delo bi lahko opravljali tudi učitelji STU, ki bi v okviru svoje naporitve na delovno mesto na tujo univerzo vsakih pet let leto dni bivali in delali v Sloveniji.

8 Objave v medijih (gl. pogl. Objave v medijih v Poročilu Centra)

Učitelji in študenti z lektoratov so bili v preteklem letu pogosto gostje radijskih oddaj RTV Slovenija, zlasti oddaje, namenjene Slovincem po svetu na Radiu Slovenija 1 v petek zvečer, ter drugih oddaj in programov lokalnih radijskih in televizijskih hiš v okolju in mestih, kjer delujejo lektorati. Medijska pozornost je bila posebej velika jeseni 2010, in sicer najprej zaradi odmevov na predloge MVZT o ukinjanju lektoratov (gl. pogl. 6), potem pa tudi v času projekta *Svetovni dnevi sodobne slovenske literature* v novembru in decembru 2010 ter

ob novoletnem srečanju 22. in 23. decembra 2010, ko so MVZT, Urad za Slovence po svetu in v zamejstvu ter Ministrstvo za zunanje zadeve pripravili poseben sprejem za učitelje slovenščine v Vili Podrožnik, učitelje so sprejeli vsi trije ministri Gregor Golobič, dr. Boštjan Žekš in Samuel Žbogar.

9 Učna jezikoslovna gradiva za lektorate

Od leta 2010 so v nastajanju učna gradiva za poučevanje študentov na izpopolnjevalni stopnji. Konec leta 2010 je bila besedilna zbirka z vajami pripravljena za zadnje korekture, v letu 2011 pa jo bodo učitelji testirali. Pri sestavljanju zbirke sodelujejo Andreja Ponkvar, Tatjana Vučajnk, Janja Vollmaier Lubej, Polona Liberšar, Saša Vojtech Poklač, Ivana Petric Lasnik, Rada Lečič, Katarina Ogrinc, Lara Pižent in Maja Đukanović. Na rednem delovnem srečanju avgusta 2010 smo z učitelji začeli razpravo o gradivih za poučevanje jezikoslovja. Pregledali smo stanje na tujih univerzah – obstoječa gradiva in predmete, ki jih poučujejo slovenski lektorji in tuji habilitirani učitelji na univerzah po svetu, predvsem tam, kjer je slovenščina študij. V tem okviru sta decembra dr. Erika Kržišnik in dr. Andreja Žele pripravili morfosintaktično delavnico, imeli pa smo tudi pogovor o pripravi gradiv.

10 Kulturne dejavnosti in projekti programa

Na lektoratih so bili v študijskem letu 2009/10 učitelji izredno dejavni na področju organiziranja dodatnih kulturnih dejavnosti, ki so dopolnile pedagoško delo s študenti. Skupaj smo izvedli projekt *Svetovni dnevi sodobne slovenske literature*, v okviru katerega je izšla *Antologija sodobne slovenske literature*, učitelji pa so na tujih univerzah prevajali, pripravili knjižice s prevodi, organizirali literarne, filmske in glasbene večere, prevajalske delavnice in gostovanja slovenskih literarnih ustvarjalcev.

Poleg Svetovnih dni, ki so se odvijali predvsem od 29. 11. do 3. 12. 2010, pa so učitelji na interni razpis za sofinanciranje projektov v okviru programa STU prijavi 24 projektov in jih uspešno izvedli s svojimi študenti na univerzah v tujini in ob pomoči strokovnih delavcev programa STU, večinoma v prvi polovici leta 2010. V okviru ekskurzij smo na CSD/TJ sprejeli študente in učitelje iz Beograda, Bratislave in Katovic. Učitelji so pri organiziranju dodatnih dejavnosti na lektoratih zelo dobro sodelovali z veleposlaništvu in s svojimi študenti pomagali pri izvedbi kulturnih projektov in predstavitev ter veliko prevajali slovensko literaturo. Projekte so izpeljali s finančno podporo društev, predstavništev slovenskih podjetij, slovenskih kulturnih ustanov, založb itn.

10.1 Dejavnosti na lektoratih (povzetek iz poročil učiteljev)

Na slovenistiki na Filološki fakulteti v **Beogradu** so oktobra 2009 gostili slovenske literate iz Kulturnega društva Franc Bogovič iz Dobove, ki so predstavili literarno recitacijsko lepljenko *Franceta Prešerna križev pot*. Študenti so se udeležili tudi gledališke predstave *Vaje v slogu*, ki so jo odigrali amaterski gledališčniki iz Gledališke skupine društva DKD Senovo. Študentke so v ta namen prevedle gledališki list in predstavitev igralske zasedbe iz slovenščine v srbsčino. Oktobra 2009 jim je o slovenski literaturi predavala dr. Alojzija Zupan Sosič. Novembra 2009 je bila v Beogradu predstavitev nove knjige *Južnoslovanski jeziki: slovnične strukture in funkcije* (Južnoslovanski jeziki: gramatične strukture i funkcije) avtorjev Vjare Maldzijeve, Susane Topolinjske, Maje Đukanović in Predraga Pipra s pregledom pomembnejših slovničnih zakonitosti sodobnih južnoslovanskih jezikov: bolgarščine, makedonščine, slovenščine in srbsčine. Aprila 2010 je potekala 4-dnevna ekskurzija po Sloveniji, ki se je je udeležilo 30 udeležencev, poleg študentov in lektorice Zvonke Kajba tudi tri profesorice in prodekanja Filološke fakultete. V Ljubljani jih je sprejel župan Zoran Janković, obiskali pa so tudi CSD/TJ. Junija 2010 je bila v Kragujevcu prireditev *Jernej Kopitar – 200 let po izidu prve slovenske slovnice*. Skupina šestih študentov je na njej predstavila Kopitarja in njegovo delovanje ter njegov vpliv na utemeljitelja srbskega jezika Vuka Stevanovića Karadžića, hkrati pa so pripravili literarni program, v katerem so predstavili svoj prevod slovenske ljudske pesmi *Lepa Vida* v srbsčino. S tem programom so konec junija nastopili tudi na prireditvi ob zaključku šolskega leta v društvu Slovencev v Beogradu. V **Bielsku Biala** so gostovali dr. Aleksander Bjelčević, dr. Erika Kržišnik, dr. Nada Šabec, dr. Anka Krašna Kocijan, dr. Jacek Kozak, dr. Alenka Jensterle Doležal, dr. Simona Klemenčič in dr. Vincenc Rajšp. Maja je potekala 7. prevajalska delavnica (izdali so poljsko-slovensko objavo *Przekładka VIPremost V*), organizirali so filmski večer, slovenistika pa je vključena v mednarodni projekt *Moderna znanstveno-gospodarska orodja v srednjeevropskem prostoru*, ki ga financira Norveška. V **Bratislavi** so oktobra 2009 v okviru lektorata organizirali dvodnevno mednarodno znanstveno konferenco ob 90-letnici ustanovitve UL in Univerze Komenskega v Bratislavi, na kateri je sodelovalo 36 udeležencev iz Slovenije, Makedonije, z Madžarske, s Poljske in Slovaške. Prispevki so objavljeni v zborniku, ki je izšel oktobra 2010. V okviru konference so v sodelovanju s slovenskim veleposlaništvom in z Zavarovalnico Triglav pripravili literarni večer s slovenskim pesnikom, pisateljem, prevajalcem in literarnim kritikom Klemenom Piskom s prevodi študentov Piskovih del v slovaščino. Študentski prevodi so izšli tudi v dvojezični knjigi z naslovom *Pustovnik a vlk* (Puščavnik in volk).

V okviru tedna slovenske kulture jih je obiskal veleposlanik RS na Slovaškem mag. Stanislav Vidovič in pripravil predavanje. Decembra je v prostorih slovenskega veleposlaništva potekalo srečanje študentov z veleposlanikom in prvim svetovalcem Mihom Rösslerjem. Študenti slovenščine so na decembrskem srečanju študentov slavistike predstavili praznovanje božiča v Sloveniji, lektorica Saša Vojtech Poklač pa slovensko kulinariko. Aprila so v okviru lektorata pripravili 4-dnevno strokovno ekskurzijo v Slovenijo, ki se je udeležilo 44 udeležencev. Med drugim so obiskali CSD/TJ in si ogledali prostore slovenskega parlamenta. Lektorica je v pogovoru za časopis *Delo* predstavila delovanje lektorata, v radijski oddaji *Hovorime po ...* pa predstavila slovensko-slovaške odnose. V **Brnu** je oktobra 2009 v prostorih Slovanske knjižnice na FF potekala predstavitev novoizdane knjige *Slovenska drama danes*. Knjigo so prevedli štirje brnski in en praški slovenist, trije izmed njih (Petr Mainuš, Libor Doležan in Zdenek Rejda) so jo predstavili študentom. Nato so predstavili še druge svoje nove prevode: Petr Mainuš je prevedel Skubičev *Grenki med*, Libor Doležan pa Jančarjev *Severni sij*. Februarja 2010 je v prostorih galerije Sklenena louka potekal literarni večer s pisateljem Dragom Jančarjem, ki ga je lektorica Laura Fekonja organizirala ob izidu prevoda Jančarjevega romana *Severni sij* (Polárni záře). Poleg brnskih študentov slovenistike in zunanjih slušateljev slovenščine so se ga udeležili tudi drugi obiskovalci, na začetku jih je nagovoril veleposlanik RS na Češkem mag. Franc But. Program je popestrila glasbena skupina Livada s programom južnoslovanskih ljudskih pesmi. Marca so gostili ustvarjalce novo ustanovljene literarne revije *Otočje O*. Tretja številka revije je bila namenjena Češki. Literarno-glasbeni večer je potekal v prijetnem umetniškem ambientu literarne kavarne Daguerre. Na začetku je Mitja Godnjavec zbranim predstavil revijo, nato je sledilo avtorsko branje Mareta Cestnika ter Marijana Pušavca. Vmes je zbrane navduševal stripar in kantavtor Martin Ramoveš, sledil je živahen pogovor o literaturi, umetnosti ipd. Aprila so se brnski slovenisti (skupaj s pardubiškimi) odpravili na 4-dnevno strokovno ekskurzijo po Sloveniji. V **Budimpešti** so decembra 2009 na *Spominski seji ob 230. obletnici smrti Števana Küzmiča* predavali dr. Zinka Zorko, dr. Jožef Smej, dr. Martina Orožen, dr. Marko Jesenšek, dr. István Nyomárkay in dr. Marija Bajzek Lukač. Maja 2010 so na slovenistiki predavali dr. Natalija Ulčnik, dr. Mihaela Koletnik in dr. Marko Jesenšek. Na lektoratu so si ogledali filme *Kruh in mleko*, *V leru*, *Rdeči boogie in Porno film*, aprila pa so organizirali tudi literarno prireditev z Natašo Kramberger. V **Buenos Airesu** so si v prvi polovici leta študentje v znanem kulturnem centru Recoleta lahko ogledali razstavo o slovensko-argentinskem arhitektu Víctorju Sulčiču, aprila pa je na eni osrednjih buenosaireskih avenij potekalo praznovanje t. i. slovenskega dne. Oba dogodka sta bila organizirana pod okriljem veleposlaništva RS v Argentini, in sicer v okviru praznovanj ob 200-letnici Argentine. V drugi polovici leta so se slušatelji lektorata lahko udeležili predstavitve novih knjig založbe Gog y Magog, med katerimi so izšle tudi štiri knjige slovenskih avtorjev, od tega sta dve v španščino prevedli (s pomočjo lektorice) slušateljici lektorata María Florencia Ferre in Julia Sarachu, slednja je sicer tudi ena od lastnic založbe. Po materini strani ima slovenske korenine in njena založba je do zdaj izdala že devet naslovov slovenskih avtorjev. Novembrske predstavitve knjig sta se udeležila tudi pesnika dr. Alojz Ihan in Primož Čučnik. Aprila je bil na obisku v Argentini minister za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Boštjan Žekš, ki se je srečal tudi z lektorico Mojco Jesenovec. V **Bukarešti** je lektor Boštjan Božič oktobra 2009 sodeloval na mednarodnem slavističnem simpoziju *60 let slavistike na Univerzi v Bukarešti*, kjer je predstavil program STU, prispevek pa je bil objavljen tudi v romunski slavistični reviji *Romanoslavica* maja 2010. Novembra 2009 je lektor na povabilo dr. Sorina Palige za študente bohemistike in druge zainteresirane pripravil predstavitev Slovenije. Na lektoratu so si ogledali naslednje filme: *Outsider*, *Estrellita – pesem za domov*, *Instalacija ljubezni*, *Petelinji zajtrk*, *Kajmak in marmelada*, *Pod njeni oknom* ter *Kruh in mleko*. Maja, ob koncu predavanj, je lektor za študente prvih letnikov slovanskih jezikov organiziral mini predstavitve Slovenije ter »življenja in dela« lektorata slovenščine, da bi jih spodbudil k fakultativnemu učenju slovenščine. V **Clevelandu** je septembra 2009 lektor Luka Zibelnik sodeloval pri pogovorih o pospešenem sodelovanju več univerz s področja severovzhodne Amerike in pripravi programa, ki bi to omogočal. Oktobra je na Cleveland State University (CSU) gostoval dr. Božidar Jezernik s FF UL. Istega meseca je lektor pripravil predavanje na fakulteti Cuyahoga Community College v okviru tedna mednarodnega izobraževanja, na katerem je predstavil delovanje slovenskih lektoratov in lektorata v Clevelandu. Novembra 2009 je lektor pripravil pesniški večer za študente in zunanje slušatelje v sodelovanju s slovenskim pesnikom in igralcem Tonetom Kuntnerjem, ki je zaradi zanimanja nastopil kar trikrat, dvakrat na CSU in enkrat v sodelovanju s slovenskim muzejem in arhivi ter Generalnim konzulatom Republike Slovenije. O dogodku so poročali tako slovenski (RTV SLO, Radio Ognjišče) kot clevelandski mediji. Februarja 2010 je dr. Vladimir Rus predaval o Soški fronti; predavanja so se udeležili dekani, profesorji, študentje in zunanji slušatelji. Skupaj z Generalnim konzulatom RS ter šolama St. Vitus in St. Mary's so organizirali recital ob slovenskem kulturnem dnevu. Na recitalu so študentje in učenci brali slovensko poezijo

in prevode. Na CSU jih je obiskal dr. Timothy Pogačar z Bowling Green University s študenti in lektor jim je predstavil delovanje slovenskih institucij, moderno Slovenijo in clevelandsko slovensko skupnost. Marca 2010 je lektor na povabilo Nazareth Collega iz Rochestra pripravil predavanje o prostoru in času v slovenski literaturi in kulturi v primerjavi z ameriško. Predavanje na CSU je v okviru lektorata pripravil generalni konzul RS Jurček Žmauc, aprila je lektor predstavljal slovensko državo in UL na konferenci Midwest Slavic na eni največjih državnih univerz Ohio State University s predavanjem o antisemitističnih metaforah in teorijo o njihovem prepoznavanju, maja 2010 je imela predavanje o slovenski tekstilni industriji v devetdesetih letih 20. stoletja dr. Nina Vodopivec, Barbara Martinčič Zibelnik pa predavanje o slovenski skupnosti za SAHF. V **Kirtlandu** so aprila organizirali filmski večer, kjer je predgovor *Petelinjemu zajtrku* pripravil znani slovenski filmski kritik Joe Valenčič. S pomočjo denarnih sredstev CSD/TJ, sredstev CSU in Slovenian-American Heritage foundation je lektor Luka Zibelnik za študente organiziral predavanje na Pittsburški državni univerzi v katedrali učenosti s pomočjo prof. Emilie Zankine. Sodelovanje lektorata z generalnim konzulatom RS je zelo dobro, prav tako tudi izmenjava informacij z generalnim konzulatom v New Yorku in ambasado v Washingtonu. Na slovenistiki Univerze na **Dunaju** sta gostovali dr. Alenka Jensterle Doležal in dr. Milena Mileva Blažič. V **Gentu** je oktobra lektorat slovenščine obiskal pesnik Tomaž Šalamun in navdušil študente v dvournem pogovoru in branju poezije. Februarja 2010 je v okviru Erasmusove izmenjave na lektoratu gostovala dr. Đurđa Strsoglavec s FF UL. V treh prevajalskih delavnicah je Tanja Mlaker, kulturna menedžerka, prevajalka in tolmačka, skupaj z lektorjem mag. Pavlom Ocepkom študente popeljala skozi faze prevajanja od teoretičnega predavanja do konkretnih primerov in praks. Rezultat treh peturnih delavnic so prevodi osmih pesmi in osmih pravljic Svetlane Makarovič. Dosežena raven prevodov je po mnenju mentorice na zavirljivi ravni, zato so prevode ponudili založbam v Belgiji in na Nizozemskem. Marca 2010 je v prostorih študentske kinoteke lektor organiziral ogled slovenskega filma *Pokrajina št. 2* za študente in učitelje slavistike. Od januarja do aprila 2010 je skupaj s člani društva Pranger pripravil zgoščenko obstoječih prevodov sodobne slovenske poezije v angleščini, francoščini in nemščini. Lektor je v minulih sedmih letih zbral gradivo z 18.000 gesli slovensko-nizozemskega glosarja, ki ga bodo študenti testirali, natisnila pa ga bo Znanstvena založba Univerze v Gentu. S pomočjo Urada Vlade RS za informiranje in Ambasade RS v Belgiji ter Slovenske turistične organizacije so ob zaključku študijskega leta študente prvega letnika obdarili s slovenskim turističnim materialom in pismom *Študent študentu*, v katerem so študentje višjih letnikov svojim bodočim kolegom predstavili Slovenijo in slovenščino. V **Gradcu** sta preko akademske mreže Ceepus gostovali dr. Vesna Požgaj Hadži s FF UL in dr. Lidija Arizankovska z Univerze v Skopju. Iz sredstev tuje univerze so gostovali dr. Jožica Čeh Šteger s FF UM, dr. Ada Gruntar Jermol s FF UL ter dr. Aleksandra Nuč, dr. Metka Filipič in dr. Blanka Bošnjak z UM. Inštitut za slavistiko je v sodelovanju s Kulturnim društvom Mariborska literarna družba ter Društvom avstrijsko-slovensko prijateljstvo Gradec organiziral dva literarna večera, novembra z Meto Kušar, januarja pa z Bredo Smolnikar. Študenti prevodoslovja so prevedli besedila v nemščino, Mariborska literarna družba pa je za obe branji izdala publikaciji. Decembra 2009 je na Inštitutu za prevodoslovje potekala božičnica za vse študente graške slovenistike z ogledom filma *Pod njenim oknom* in glasbeno-literarnim kulturnim programom. Maja so si skupaj z lektorico Tjašo Alič v lokalu Die Scherbe (v soorganizaciji Kluba slovenskih študentk in študentov Gradec) ogledali monokomedijo *Gulyás*, naslednji dan pa je potekal filmski večer, v katerem so si ogledali tri kratke filme: *Kralj Matjaž*, *Srce je žalostno* in *Vučko*. Maja 2010 je na slavističnem inštitutu v Gradcu potekal 8. slovenistični simpozij z naslovom *Gradec in Slovenci*, ki se ga je udeležilo 19 predavateljev iz Avstrije in Slovenije. Prireditelja sta bila graški Inštitut za slavistiko in Slovenski znanstveni inštitut na Dunaju. Med predavatelji so bili npr. dr. Ludvik Karničar, dr. Gernot Kocher, dr. Peter Vodopivec, dr. Marko Jesenšek. Spremljevalna prireditev ob simpoziju je bila razstava plakatov, ki so jih pripravili študenti prevajalstva skupaj z lektorico Tjašo Alič in Kasildo Bedenk ter na njih predstavili zanimive in znane Slovence, ki so v Gradcu pustili svoj pečat: Janeza Nepomuka Primica, Gregorja Kreka, Benjamina Ipavca, Jakoba Lorberja, Antona Murka, Karla Štreklja, Frana Ramovša, Friderika Pregla, Matija Murka, Rajka Nahtigala in Stanislava Hafnerja. Razstava plakatov ne bi bila mogoča brez finančne pomoči graškega inštituta za slavistiko in CSD/TJ. Maja so organizirali literarni večer s slovensko pesnico Matejo Bizjak Petit – Mathèo z branjem pesmi iz nove knjižice prevodov *Tipam skozi čas*. Inštitut za slavistiko zelo intenzivno sodeluje z Društvom avstrijsko-slovenskega prijateljstva v Gradcu, Klubom slovenskih študentk/študentov Gradec (KSŠŠG), Slovenskim znanstvenim inštitutom na Dunaju ter Mariborsko literarno družbo; skupaj organizirajo literarne večere, številne delavnice, ekskurzije in druge kulturne dogodke. V **Granadi** je lektorica Ana Fras organizirala *Ure slovenske glasbe*, na katerih jih je obiskala pianistka skupine Katalena in jim zaigrala nekaj slovenskih tradicionalnih pesmi. V februarju, marcu in aprilu je organizirala *Cikel slovenskega filma*, na katerem so si

študentje ter ostali zainteresirani lahko ogledali osem slovenskih filmov, dva izmed teh je tudi prevedla v španščino. V aprilu so lektorat obiskali študentje španščine iz Slovenije, pripravili so kulturno srečanje in predstavitev Slovenije ter študente slovenščine pogostili s tipično slovensko hrano. V **Hamburgu** je gostoval dr. Zvonko Kovač s FF v Zagrebu, lektorica Monika Pemič je nadaljevala s projektom *Slowenisch lernen – učenje slovenščine na daljavo za nemško govoreče*, na splet so dodali dve novi lekciji, tonske posnetke, ki jih je prispeval RA SLO, tečaj pa so preselili na nov strežnik: <http://www.slowenisch-lernen.uni-hamburg.de/>. V zadnjih letih je tečaj postal prepoznan in zelo obiskan, saj je število obiskov preseglo število 24.000. V svoje baze podatkov so ga vključili nemški zvezni zavod za zaposlovanje *Arbeitsagentur*, številne univerze (mdr. Celovec, Salzburg, München, Marburg), slovenska čitalnica v Regensburgu in slovenska diplomatska predstavništva v Berlinu, Bernu, Celovcu in Münchnu. V intervjujih ga je lektorica predstavila na RA SLO v oddaji za Slovence po svetu (september 2010) in na RAI (maj 2010), sofinancirala pa sta ga program STU in Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. Decembra je lektorica organizirala predbožično praznovanje slovenistov, januarja je lektorje zahodnih in južnoslovenskih jezikov z inštituta povezala, da so v sodelovanju z distributerjem kratkometražnih filmov KurzFilmAgentur Hamburg pripravili večer kratkih filmov. Slovensko veleposlaništvo jim je ponudilo pijačo, študentke in študenti pa so prispevali prigrizke. Februarja je v Hamburgu gostovala skupina Siddharta, v okviru harmonikarskega festivala pa je nastopil Bratko Bibič. Lektorica je z Markom Štucinom z Veleposlaništva RS v Berlinu soorganizirala Srečanje študentov slovenistov v ZRN od 7. do 8. maja, na srečanju je vodila okroglo mizo s predstavnicami vodilnih nemških medijev (*Deutschlandradio Kultur*, *Tageszeitung* in prevajalske mreže *TRADUKI*) in predstavila spletni tečaj slovenskega jezika za nemško govoreče. Junija je študente peljala na razstavo slovenskega slikarja Gašperja Jemca, ki je bila v galeriji fundacije Töpfer. Lektorica Barbara Upale v **Katovicah** se je s svojimi študenti oktobra udeležila srečanja s slovenskimi besednimi ustvarjalci Milanom Jesihom, Janijem Virkom, Miho Mazzinijem, Suzano Tratnik, Mitjo Čandrom in z glasbenikom Vladom Kreslinom v Varšavi ter predavanja dr. Matevža Kosa. Prireditve se je udeležilo 35 katoviških študentov in dr. Monika Gawlak, ki predava slovensko književnost. Oktobra 2009 je v Katovicah potekalo srečanje s pisateljem Miho Mazzinijem. V kinu Światovid so imeli dva zelo dobro obiskana filmska večera (v obeh skupaj si je filme ogledalo okoli 150 gledalcev). Predvajali so vse Mazzinijeve filme (pri katerih je sodeloval kot režiser, scenarist ali oboje skupaj) – 2 celovečerca in 3 kratke filme, ter vse podnaslovili v poljščini. Miha Mazzini je imel tudi predavanje (udeležilo se ga je okoli 50 študentov in kolegov) z naslovom *Zakaj pisatelji pišejo*. Osrednji del prireditve je bilo literarno srečanje v klubu Cogitatur, ki ga je obiskalo okoli 40 ljudi in na katerem so študentje brali odlomke iz njegovih del, ki so jih prevedli v poljščino. Pogovor s pisateljem in simultano prevajanje so izvedle študentke 5. letnika slovenistike. Konec aprila 2010 je lektorica za študente organizirala strokovno ekskurzijo v Slovenijo. Udeležilo se je 35 študentov, obsežen program obiska vseh slovenskih pokrajin pa so v celoti izvedli. Za študente je lektorica pripravila folklorno delavnico (vodila jo je etnologinja Vesna Sever, skupaj s kolegi iz folklorne skupine France Marolt). 12 študentov je imelo priložnost nastopiti pred kamero oz. mikrofonom, in sicer so jih intervjuvali za spletni portal kamnican.si (zgodovinar dr. Damjan Hančič jih je popeljal na ogled Kamnika), na RA SLO in Radiu Ognjišče pa so nastopili v oddajah, ki sta namenjeni Slovencem po svetu. V **Krakovu** so s predavanji gostovali dr. Matej Šekli s FF UL, dr. Matej Krajnc in dr. Iztok Osojnik. Oktobra 2009 je lektorica mag. Bojana Todorović skupaj s študenti obiskala literarni večer s slovenskimi pisatelji v Varšavi, ki ga je organizirala založba Beletrina. Ob 3. decembru 2009 so s študenti najvišje skupine lektorata pripravili priložnostno razstavo ob 90-letnici UL, ki je celo študijsko leto krasila prostore Inštituta za slovansko filologijo. Decembra 2009 je bila v Krakovu že devetič podeljena nagrada Waclawa Felczaka in Henryka Wereszyckiego, ki je namenjena delom, posvečenim zgodovini Srednje Evrope v 19. in 20. stoletju. Tokrat jo je prejel dr. Peter Vodopivec za knjigo *Od Pohlinove slovnice do samostojne države*. Svečanosti so se udeležili predstavniki rektorata Jagelonske univerze, drugih krakovskih univerz in Akademije znanosti, pa tudi profesorja slovenske zgodovine A. Cetnarowicz in slovenske književnosti Z. Darasz ter lektorici slovenščine iz Katovic in Krakova. Februarja 2010 je potekalo literarno branje pesnice Barbare Pogačnik v krakovski galeriji Delikatesy, na katerem je konsektivno prevajal študent slovenskega lektorata Jacek Lenkiewicz. Od 31. maja do 2. junija 2010 so v Krakovu organizirali festival slovenske kulture *Zlati čoln*. Prvi dan se je festivala udeležil veleposlanik RS na Poljskem Marjan Šetinc, ki je imel otvoritveni govor. Sledilo je odprtje razstave fotografij Jasne Klančičar in projekta *Samoportreti* Bojana Breclja, nato so prisluhnili poeziji dr. Iztoka Osojnika in prozi mag. Tatjane Jamnik. Literarni večer z avtorjema sta vodila prevajalca slovenske književnosti dr. Michał Kopczyk in dr. Agnieszka Bendkowska - Kopczyk. Naslednjega dne je v klubu nastopil kantavtor Matej Krajnc, zadnji dan pa so si ogledali izbor novejših slovenskih kratkih filmov v režiji R. Bička, J. Cvitkoviča, M. Luzarja, M. Mazzinija, A. V. Prosenc in M. Turka.

V okviru festivala je potekala tudi delavnica kreativnega pisanja za študente, ki sta jo vodila mag. Tatjana Jamnik in dr. Iztok Osojnik. Projekt sta financirala CSD/TJ in Ustanova patra Stanislava Škrabca, soorganizatorji pa so bili KUD Police Dubove, Literarno društvo IA in Center za slovensko književnost. Junija 2010 so gostili člane slavističnega društva in društva knjižničarjev iz Prekmurja in Porabja. Lektorica jim je predstavila zgodovino krakovske slavistike in zlasti slovenistike, pa tudi delovanje drugih slovenističnih lektoratov na Poljskem ter STU. Gostje so oddelčni knjižnici podarili knjige založbe Franc Franc. V **Lizboni** je v okviru programa Erasmus gostovala dr. Alojzija Zupan Sosič, v prvem semestru je lektorica mag. Mateja Rozman organizirala gledališke delavnice, kjer so s študenti vadili priredbo Mačka Murija, novembra pa kratko predavanje Casimira de Brita na temo *Antologija trinajstih slovenskih pesnikov, prevedenih v portugalski jezik*. Februarja 2010 je lektorat organiziral *Teden portugalsko-slovenskih literarnih in kulinarčnih dialogov*. Pri organizaciji so sodelovali Veleposlaništvo RS v Lizboni, profesorji in študenti slovanskih študij, Kulturni center *Braço de Prata* ter lastnik dveh restavracij na *Faculdade de Letras*. Gostja je bila strokovnjakinja za slovensko literaturo dr. Alojzija Zupan Sosič, ki je predavala o sodobnem slovenskem romanu in erotični poeziji. V Kulturnem centru *Braço de Prata* je bilo predavanje za širšo publiko, sledil je pogovor med dr. Alojzijo Zupan Sosič ter znanim portugalskim pesnikom Casimirom de Britom. Na koncu so predstavili antologiji *Trinajstih slovenskih pesnikov, prevedenih v portugalsko*, in *Trinajstih portugalskih pesnikov, prevedenih v slovenščino*. Slovensko hrano so ob tem projektu stregli ves teden v dveh restavracijah na *Faculdade de Letras* in v restavraciji na *Faculdade de Ciências*. Kuhala je gospa Iva Dolenc in pod njenim stalnim nadzorom tudi portugalski kuharji, brezplačno so stregli slovensko vino in liker iz Goč. Slovensko kosilo si je naročilo okoli sedemsto ljudi. Kulinarčno ponudbo so obogatili z razstavo knjig slovenske in portugalske kulinarike ter obeh omenjenih antologij. Vsi so dobili tudi kuharske recepte slovenskih jedi v slovenščini in portugalsščini, portugalske in slovenske pregovore o hrani ter majhne zemljevide Slovenije in Portugalske. Poleg tega je bila v eni od restavracij na ogled razstava fotografij Lada Jakše z naslovom *Slovensko-portugalski dialogi*. Aprila je imel dr. Vojko Gorjanc predavanje z naslovom *Corpus Linguistics Meets Translation Studies*, ki so se ga udeležili študenti in profesorji slovanskih študij. V letu 2010 so znova organizirali že tradicionalni ibero-slovanski kongres, lektorica pa je organizirala otvoritveni večer z Lodom Jakša, ki je uprizoril multivizijo na temo ResPublica in s tem zelo izvirno predstavil Slovenijo. Maja je lektorica skupaj s hrvaško kulturno atašejko koordinirala tedne slovanskega in iberskega filma. Med drugim so predvajali slovenski film *Kajmak in marmelada*. Junija je lektorica z založbo Beletrina soorganizirala prihod štirih slovenskih pisateljev in pesnikov ter izdajo brošure. Mitja Čander, Boris A. Novak, Milan Jesih in Dušan Jovanovič so predstavili brošuro *Katalog fantazem* ter antologiji *Trinajst slovenskih pesnikov* in *Trinajst portugalskih pesnikov*. Brezplačno brošuro, ki ima osemdeset strani, je izdala znana portugalska založba Colibri in je bila poslana v enajst večjih portugalskih knjižnic. Pisatelji so gostovali tudi v enem od večjih portugalskih mest Vili Novi de Gaia, kjer sta gostovanje soorganizirala Delfim Sousa, direktor muzeja *Casa Museu*, in mestna hiša Vile Nove de Gaia. Vsi našeti dogodki so bili organizirani v sodelovanju s slovenskim veleposlaništvom v Lizboni. Decembra 2009 in avgusta 2010 je imela lektorica na prvem in tretjem programu RA SLO intervjuja na temo izdanih antologij in dogodkov v Lizboni. V **Lodžu** je lektorica Janja Vollmaier Lubej na Filološki fakulteti v decembru 2009 organizirala filmski večer z ogledom filma *Estrellita – pesem za domov*. V nadaljevanju študijskega leta so si ogledali še filme *Šelestenje*, *Babica gre na jug*, *Slovenka* in *Trst je naš*. Konec marca sta na lektoratu s predavanjem gostovali dr. Katja Mihurko Poniž in dr. Danila Zuljan Kumar z Univerze v Novi Gorici. Aprila so imeli literarni večer loških slovenistov in slavistov, ob katerem so izdali knjižico *Ko hodiš, pojdi zmeraj do konca*, maja pa so organizirali literarni delavnici in literarni večer z Barbaro Simoniti. Študenti so se oktobra 2009 udeležili literarnega večera v Varšavi, sodelovali so na sejmu na stojnici o Sloveniji, ki jo je organiziralo društvo Triglav Rysy, marca pa so si ogledali gledališko predstavo *Hiša Marije Pomočnice* (SMG Ljubljana). V **Londonu** je študente in lektorico Ivano Petric Lasnik obiskala novinarka slovenskega radia Mojca Delač in pripravila reportažo o učenju slovenščine v Londonu. Oddaja je bila predvajana v okviru petkove večerne oddaje na 1. programu RA SLO, namenjene Slovincem po svetu. Slovensko veleposlaništvo je konec marca povabilo nekaj študentov na srečanje s slovenskim predsednikom dr. Danilom Türkom v prostorih Britanske kraljeve družbe, ko je akademiji podaril faksimilirano izdajo zbirke *Iconotheca Valvasoriana*. V **Louvainu** je Institut des Langues vivantes (ILV) znova organiziral *Teden jezikov in kultur II* s ciljem širši javnosti predstaviti jezike, ki se poučujejo na tem inštitutu. Marca 2010 se je odvijal festival petnajstih filmov v štirinajstih jezikih, ki se poučujejo na ILV-ju *Movies on air*. Slovenske barve je zastopal film *Petelinji zajtrk*. Aprila 2010 se je odvijal *Fairy tale* – festival zgodb, pravljic, pripovedk v dvanajstih jezikih. Za ta dogodek so s študenti iz Bruslja in Louvaina v francoščino prevedli tri pravljice: *Vetrovi se prepirajo*, *Kako se je ženila veverica* ter *Fižolček*,

ogelček in slamica. Študenti so se pravljice v slovenščini naučili na pamet in jih prepričljivo odigrali, kar je pri gledalcih poželo velik aplavz, potem pa so jih prebrali še v francoščini. Aprila 2010 je bil organiziran festival *À la claire fontaine* – festival narodne glasbe in plesa v štirinajstih jezikih. S študenti so izbrali ljudsko pesem, ki gre hitro v uho – *Sijaj, sijaj sončece*. Nekaj študentov se je obleklo v narodne noše, na odru zaplesalo polko in zapelo pesem, nato pa je študent pesem zapel in zaplesal še v »rap« verziji. Nastopili so dvakrat: dopoldanska predstava je bila namenjena dijakom (bilo jih je okoli 60), večerna pa vsem ostalim (okoli 100 gledalcev), posnetek predstave je tudi na DVD-ju. V drugem semestru sta študentki Julie Cnudde in Sanna Kuivalainen pri predmetu *Culture et civilisation slovènes* izdelali seminarско nalogo, v kateri obravnavata slovensko zgodovino, geografijo, ekonomijo, kulturo in gastronomijo. V **Lvovu** je zadnji teden oktobra 2009 lektor Jernej Ključevšek v sodelovanju s Študentsko založbo, Veleposlaništvom RS v Kijevu, Častnim konzulatom RS v Lvovu, CSD/TJ, Narodno Univerzo Ivana Franka v Lvovu in Narodno Univerzo Tarasa Ševčenka pripravil obsežen kulturno-promocijski dogodek *Dnevi slovenske kulture v Ukrajini*. V Lvovu in Kijevu so bili trije literarni večeri s Milanom Jesihom, Suzano Tratnik in Janjem Virkom ter glasbenikom Vladom Kreslinom, prikazali so tri slovenske celovečerne filme (enega v ukrajinskem prevodu) in skupaj z lvovskimi študenti pripravili tudi multimedijško predstavitev Slovenije. V Lvovu so projekcije filmov in literarni večer s koncertom potekali v Palači Potockih, dan kasneje pa je dr. Matevž Kos na Univerzi v Lvovu pripravil predavanje za študente slovenščine z naslovom *Evropska kratka proza v času globalizacije*. Še en literarni večer s koncertom pa so priredili v povsem novi e-knjigarni v centru Lvova. V **Kijevu** so vsi dogodki potekali na Narodni univerzi Tarasa Ševčenka. Poleg promocijskega materiala je lektor Jernej Ključevšek s študenti v Lvovu pripravil tudi brošuro s prevodi gostujočih piscev v ukrajinski jezik. Na vseh dogodkih je bilo moč okušati slovensko hrano in pijačo, dogodkov pa se je udeležilo približno 300 obiskovalcev. Plod uspešnega sodelovanja z Veleposlaništvom RS v Kijevu je bil obisk Narodne univerze Tarasa Ševčenka v Kijevu in 5-dnevni tečaj slovenskega jezika za študente kijevske univerze (30 udeležencev) ter tečaj slovenskega jezika za zaposlene v slovenskih podjetjih v Ukrajini (12 udeležencev) na Veleposlaništvu RS v Kijevu. Obisk univerze v Kijevu in oba tečaja so ponovili tudi aprila 2010. Marca 2010 je lektor v Lvovu pripravil *Festival slovenskega kratkega filma*, s študenti pa so en film tudi prevedli in podnaslovili v ukrajiniščini. Lektorat ima ob vseh projektih veliko podporo pri Veleposlaništvu RS v Kijevu (Boris Gole, Miloš Prislan, Mateja Prevolšek, Sašo Antolin), delno pa tudi pri Častnem konzulatu RS v Lvovu.

V **Münchnu** so lektorica Marjanca Jerman in študenti obiskali prireditve ob slovenskem kulturnem prazniku v Münchner Künstlerhaus, kjer je bil nastop pianista Aca Biščevića in flautistk, se udeležili predavanja prof. Marije Bidovec z Univerze v Vidmu o Valvazorju v organizaciji Bavarsko-slovenskega društva, maja pa so se v Berlinu udeležili srečanja študentov in lektorjev. Ob slovenskem dnevu državnosti je bil v Münchner Künstlerhausu nastop harmonikaša Marka Hatlaka, ogledali pa so si tudi Bavarsko državno knjižnico in Brižinske spomenike. Lektorica ima redne stike z Generalnim konzulatom RS v Münchnu, s predstavništvom Slovenske turistične organizacije v Münchnu, z Bavarsko-slovenskim društvom in z vodjo Slovenske čitalnice v Regensburgu. V **Nottinghamu** je lektorica Ivana Petric Lasnik skupaj s študenti slovenščine pripravila praznovanje Prešernovega rojstnega dne. Študenti prvega letnika so pripravili prezentacijo o življenju in delu Franceta Prešerna, nato pa so si ogledali film *Kajmak in marmelada*. Večera se je udeležilo približno 25 študentov slovenščine, učitelji in predstojnik z Oddelka za ruske in slovanske študije (skupaj s predstojnikom oddelka) ter Erasmus študentki iz Ljubljane. Maja je univerzo v Nottinghamu obiskala novinarka slovenskega radia Mojca Delač, ki je pripravila kratko reportažo o lektoratu slovenščine. Skupaj s študenti je lektorica že četrto leto pripravila časopis študentov slovenščine v Angliji. Lektorica poroča, da odlično sodelujejo z ambasado v Londonu (Mateja Dolenc, Matej Zakonjšek). Študentom slovenščine in lektorici so pripravili tudi prijetno presenečenje, saj so bili konec marca povabljeni na srečanje s slovenskim predsednikom dr. Danilom Türkom v prostorih Britanske kraljeve družbe. Na srečanju je slovenski predsednik Kraljevi družbi ob praznovanju 350. obletnice njene ustanovitve podaril faksimilirano izdajo zbirke Iconotheca Valvasoriana. Študenti so bili nad srečanjem navdušeni, še posebej, ker so se s predsednikom tudi rokovali in z njim spregovorili nekaj besed po slovensko, obenem pa spoznali ostale udeležence sprejema, predstavnike Kraljeve družbe, študente iz Slovenije, člane Slovensko-britanskega društva idr. V **Padovi** so vsakomesečni filmski večeri slovenskih filmov takšna stalnica, da so navado prevzeli še ostali lektorati slovanskih jezikov in tudi študentje jih jemljejo kot nekaj povezovalnega. Ker je Sekcija za slavistiko nekoliko ločena enota, se to pozna pri medsebojnem povezovanju in tudi neformalnem druženju. Z drugimi lektorati slovanskih jezikov so organizirali praznovanje božiča. Skupaj z lektorati v Vidmu, Trstu in Parizu so za študente organizirali strokovno ekskurzijo v Trst in na slovensko Obalo preko Istre in Krasa. Po Trstu jih je vodil prof. Miran Košuta, nato pa so prisluhnili predavanju prof. Jožeta Pirjevca.

Naslednji dan so obiskali Univerzo na Primorskem, Fakulteto za humanistične študije, o ekskurziji je poročal tudi Radio Slovenija. Univerza v Padovi je kot svojega posebnega gosta povabila Borisa Pahorja, dogodek je privabil številne poslušalce tudi iz neakademskega okolja, kot svojega diplomanta pa ga bodo počastili s knjižno izdajo njegove diplomske naloge. V **Parizu** sta gostovali s FF UL dr. Sonia Vaupot vse leto in dr. Mojca Schlamberger Brezar en teden. Maison d'Europe et d'Orient je oktobra 2009 organiziral *Teden jezikov in kultur v Parizu*, na katerem je slovenščino predstavila lektorica mag. Meta Klinar. Prav tako je preko društva Tourraine-Slovénie decembra pripravila učno uro in predavanje na Festivalu jezikov v Toursu, moderirala literarni večer s pesnico Matejo Bizjak Petit na slovenskem veleposlaništvu. Februarja je izvedla učno uro slovenskega jezika na sejmu jezikov Expolangue, marca pa sodelovala na večeru z Dragom Jančarjem v pisateljski rezidenci pri Lillu in moderirala pogovor z njim na Inštitutu za slovanske študije ob francoskem izidu njegovega romana *Katarina, pav in jezuit*. Aprila je lektorica sodelovala pri organizaciji in izvedbi *Dneva evropskih jezikov in civilizacij* na Inalcu ter soorganizirala ekskurzijo s študenti po slovenskem Primorju in Krasu. Maja je predstavila Slovenijo in slovenski jezik v okviru *Dneva Evrope* v Parizu pod okriljem Fédération des associations culturelles de l'Île de France in organizirala letno srečanje Mladi Pariz, junija pa je vodila pesniški večer s Tomažem Šalamunom in Matejo Bizjak Petit v Atelier des langues et cultures slaves. Sodelovala je pri organizaciji in izvedbi mednarodne konference skupine PLIDAM (didaktične študije). Lektorat dobro sodeluje s slovenskim veleposlaništvom pri različnih kulturnih dogodkih, lektorica je povezana tudi z Društvom Slovencev v Parizu (Ano Vičič). V **Peking**u so se junija 2010 študenti slovenščine z lektorico Natalijo Toplišek ob slovenskem državnem prazniku udeležili sprejema pri veleposlanici RS, kamor so prišli tudi slovenski gospodarstveniki ter visoki predstavniki veleposlaništev nekaterih drugih držav (objava v Nedelu, 11. junija 2010, članek *Sijaj, sijaj sončece*). Septembra 2010 je na lektoratu gostovala delegacija Društva slovenskih pisateljev – Sekcije za mladinsko in otroško književnost (dr. Igor Saksida, Janja Vidmar, Andrej Rozman Roza, Lila Prap, Cvetka Vidmar, Janez Miš, Irena Svoltjšak Miš). Izšla je publikacija s kratkim pregledom prevodov odlomkov iz otroške in mladinske književnosti z naslovom *Barviti svet besed* (objava China Radio International, 9. september 2010 <http://croatian.cri.cn/361/2010/09/20/21537149.htm>). Stiki lektorata z Veleposlaništvom RS v Pekingu in veleposlanico Marijo Adanja so zelo plodni. V **Pragi** je gostovala dr. Urška Perenič s FF UL, študentje, tudi nekdanji, so skupaj z lektorjem dr. Andrejem Šurlo sodelovali na literarnem večeru ob slovenskem kulturnem prazniku na Veleposlaništvu RS. Marca so z dobro obiskanim literarnim večerom v prostorih praške Narodne knjižnice zaključili poleti začet projekt, v katerem so sodelovali s KUD-om OtočjeO: za posebno, češko obarvano tretjo številko istoimenske literarne revije so prevedli precej pester izbor literature njenih ustvarjalcev in na literarnem večeru gostili nekaj prevedenih avtorjev (Ingrid Lemut Vostra, Natašo Burger, Mareta Cestnika, Mitjo Godnjavca, Andraža Poliča, Marijana Pušavca in Martina Ramoveša). Aprila so na FF pripravili srečanje s skupino literatov skupine *Zlati čoln*: dr. Iztokom Osojnikom, dr. Alenko Jensterle Doležal in mag. Tatjano Jamnik, kot češki literat in prevajalec pa je nastopil še dr. Aleš Kozár. Prav tako aprila so sodelovali pri tehnični izvedbi literarnega večera Josipa Ostija v Narodni knjižnici. V poletnem semestru so prirejali slovenske filmske večere, za kar jim je Slovenska kinoteka pripravila kopije devetih slovenskih filmskih uspešnic iz obdobja med letom 1960 in slovensko državno osamosvojitvijo. Ogledali so si naslednje filme: *Vesna, Ne čakaj na maj, Naš avto, Ples v dežju, Cvetje v jeseni, Moj ata, socialistični kulak, To so gadi, Nasvidenje v naslednji vojni* in *Kekčeve ukane*. Veleposlaništvo lektorat redno obvešča o kulturnih in znanstvenih dogodkih s slovenskim poudarkom, ki se dogajajo na Češkem. Prispevali so tudi vino in prigrizek za literarni večer revije *OtočjeO*. Dva literarna večera (recital slovenske ljubezenske poezije v izvirnikih in čeških prevodih ter srečanje s pesnikom, prevajalcem in diplomatom dr. Andrejem Capudrom) je veleposlanik mag. Franc But gostil v svoji rezidenci. Lektor in ena od študentk sta obiskala literarni večer, ki so ga pripravili brnski kolegi, tamkajšnja lektorica Laura Fekonja pa je sodelovala pri pripravi dodatnega nastopa literatov revije *OtočjeO*. V **Rimu** so decembra 2009 lektorica Sanja Pirc in študenti v sodelovanju s Študentsko založbo in Veleposlaništvom RS v Rimu na univerzi organizirali slovensko literarno popoldne z gostovanjem mag. Mihe Mazzinija, dr. Gorazda Kocijančiča in Jurija Hudolina. Januarja 2010 so lektorat obiskali slovenski študentje s Turistice v Kopru, maja pa je bila organizirana strokovna ekskurzija po Sloveniji (Dolenjska). Prav tako maja je bilo na lektoratu predavanje dr. Alojzije Zupan Sosič o slovenski erotični poeziji in predstavitev CSD/TJ mag. Mojce Nidorfer Šiškovič. V **Sankt Peterburg**u je jeseni 2009 tri mesece gostoval dr. Andrej Rozman s FF UL in predaval na temo *Literatura Srednje Evrope* študentom češčine, ki imajo slovenščino kot drugi slovanski jezik, in študentom srbohrvaščine. V **Skopju** so na slovenistiki gostovale dr. Đurđa Strsoglavec in dr. Erika Kržišnik s FF UL, dr. Andreja Žele z ZRC SAZU ter več profesorjev s FF UL, dekan FF UM dr. Marko Jesenšek in dekanja Fakultete za humanistiko UP ob 50-letnici poučevanja slovenskega jezika na Filološki

fakulteti v Skopju. Slovesni program je bil organiziran pod vodstvom dr. Lidije Arizankovske v sodelovanju s FF UL in CSD/TJ ter Ustanovo patra Stanislava Škrabca, nastopili so študenti slovenščine z literarno-kulturnim programom, obenem je bila še promocija *Zbornika Tretje makedonsko-slovenske znanstvene konference na Ohridu leta 2007*. Organizirali so okroglo mizo na temo Slovenistika in makedonistika – izkušnje, perspektive in ideje. O obletnici in dogodkih je bilo več odmevov v medijih, tako makedonskih kot slovenskih. Lektorat ima stalne stike z veleposlaništvom RS v Makedoniji in s slovenskim združenjem France Prešeren, še zlasti intenzivno ob slovenskem kulturnem dnevu. V **Sofiji** se je leta 2009 zaključil projekt *Stenska poezija* nizozemskega veleposlaništva v Sofiji, v katerega se je Slovenija vključila leta 2008 preko začasnega odpravnika poslov Milana Predana. Vsako diplomatsko predstavništvo držav članic EU je eno od procelij določenih stavb v centru mesta okrasilo s plastiko s stihom v nacionalnem jeziku in v prevodu v bolgarščino ter z likovnim elementom. Slovenci so izbrali kitico Prešernove *Zdravljice* s prevodom Dimitra Panteleeva, steno pa je oblikoval prof. Veličko Minekov. Inštalacija stoji na sofijski šoli Georgija Save Rakovskega, slavnostna otvoritev pa je bila decembra 2009. Lektorica Eva Šprager je pri projektu sodelovala od začetka in ga vodila zlasti po vrnitvi gospoda Predana v Slovenijo. Aprila 2010 so skupaj s slovensko ambasado na Madžarskem organizirali literarni večer *France Prešeren in evropska romantika*, ki ga je otvorila slovenska veleposlanica Darja Bavdaž Kuret, študentke slovenščine pa so publiki predstavile (v bolgarščini in slovenščini) Prešerna in njegova dela. Od julija 2009, ko je bila za veleposlanico na Madžarskem imenovana Darja Bavdaž Kuret, so stiki med lektoratom in veleposlaništvom postali veliko intenzivnejši, srečala se je tudi z dekanom dr. Panajotom Karagozovom. V **Tokiu** so konec leta 2009 organizirali *Slovenski seminar* na Univerzi v Tsukubi s predavanjem in pripravljeno delavnico za japonske študente, ki so se v oktobru udeležili 2. slovensko-japonskega meduniverzitetnega foruma v Ljubljani. Junija je bil na Univerzi v Tokiu *Slofilm festival* s 120 udeleženci, ki so poslušali predavanja treh strokovnjakov ter si ogledali tri tematsko in časovno raznolike slovenske filme. V **Trstu** je bil medijsko odmeven prevod knjige *Osnove slovenskega jezika* lektorice na FF mag. Rade Lečič v italijanščino, ki so ga predstavili na FF v Trstu. V soorganizaciji z Narodno in študijsko knjižnico Trst in FF v Trstu ter CSD/TJ so organizirali cikel predavanj *Slovenski jezik in kultura*. Gostovali so dr. Jože Pirjevec iz Trsta, dr. Marko Jesenšek s FF UM, dr. Martina Ožbot s FF UL, dr. Andreja Žele z ZRC SAZU, dr. Vesna Mikolič s FHŠ UP, mag. Jernej Vičič s Famnit UP. Vabila in povzetki predavanj so bili objavljeni tudi v *Primorskem dnevniku*. Za študentke specialistike je lektorica dr. Karin Marc Bratina organizirala predavanje o strojnem prevajanju. Lektorice slovenščine v Padovi, Vidmu, Trstu in Parizu so organizirale skupno ekskurzijo študentov po slovenski Istri in Krasu. Novembra 2009 je univerzo obiskal minister za Slovence v zamejstvu in po svetu, v Narodnem domu je bilo srečanje z rektorjem Univerze v Trstu in dekanjo Fakultete modernih jezikov za prevajalce in tolmače s pogovorom o problemih slovenistike na fakulteti. Prof. Miran Košuta in lektorici mag. Rada Lečič ter dr. Karin Marc Bratina so se udeležili pogovora z generalno konzulko Vlasto Valenčič Pelikan. Lektorata dobro sodelujeta z Narodno in študijsko knjižnico v Trstu pri organizaciji predavanj slovenskih slovenistov in zgodovinarja, prav tako s Slavističnim društvom Trst z vključitvijo študentov v predavanja v organizaciji Slavističnega društva Trst ter s Slovenskim izobraževalnim konzorcijem Slovik pri jezikovnem svetovanju in vzpostavitvi opravljanja študentske prakse. V **Tübingenu** so vse leto organizirali filmske večere, za katere je filme posodil Filmski sklad RS. Maja 2010 se je lektorica Mojca Šoštarko s študenti udeležila srečanja lektorjev in študentov slovenščine na nemških univerzah v Berlinu. Srečanja so se udeležili lektorji in študenti z univerz v Berlinu, Hamburgu, Münchnu, Regensburgu in Tübingenu. Pobuda za srečanje je prišla s strani nekaterih lektorjev, finančno pa sta ga omogočila Veleposlaništvo RS v Berlinu in CSD/TJ ob pomoči matičnih nemških univerz. V okviru srečanja je potekal tudi sestanek lektorjev s slovenskim veleposlanikom Mitjem Drobničem in predstojnikom CSD/TJ dr. Markom Stabejem o prihodnosti slovenščine na nemških univerzah. Lektorat ima stike s konzulatom v Münchnu, z veleposlaništvom v Berlinu, s slovenskimi društvi v Baden-Württembergu in s slovensko župnijo v Stuttgartu. V **Varšavi** je gostovala dr. Mateja Pezdirc Bartol s FF UL, oktobra 2009 pa so študentje slovenščine univerz v Varšavi in Gdansku z lektoricama dr. Jasmino Šuler Galos in mag. Mašo Guštin pripravili izbor sodobne kratke proze ter dela tudi prevedli. Antologijo z naslovom *Noc w Lublanie* (Noč v Ljubljani) je izdala gdanska založba Międzymorze. Oktobra 2009 so organizirali literarni večer v sodelovanju z založbo Beletrina. Takrat so Varšavo obiskali Jani Virk, Suzana Tratnik, Miha Mazzini in Milan Jesih, imeli so glasbeni večer z Vladom Kreslinom ter predavanje dr. Matevža Kosa. Kulturno sodelovanje poteka organizacijsko skupaj z veleposlaništvom RS na Poljskem in z Društvom poljsko-slovenskega prijateljstva. V **Vidmu** sta gostovali dr. Jožica Škofic z ZRC SAZU in FHŠ UP ter dr. Irina Makarova Tominec s FHŠ UP, v novembru 2009 pa so gostili pesnika in pisatelja Aleša Štegra, ki je predstavil svojo knjigo *Berlin*, prevedeno v italijanščino. V januarju je

Videm obiskal Boris Pahor, ki je v dvorani Aiace v občinski palači spregovoril o svojem življenju in pisateljevanju. Dogodka se je udeležilo veliko ljudi, ki jih je pozdravil tudi videmski župan Furio Honsell. O dogodku so poročali tako italijanski kot tudi slovenski mediji. Boris Pahor je študente tako navdušil, da so se nekateri udeležili tudi spomladanskega srečanja z njim v Padovi, ko so skupaj z lektorico Urško Kerin obiskali študente slovenščine na lektoratu slovenščine v Padovi. Konec aprila je bila že tradicionalna ekskurzija v Slovenijo, skupaj s študenti iz Padove, Trsta in Pariza. Tokrat so se odpravili po slovenski Obali in Krasu ter napisali o tem prispevek, ki je bil objavljen tudi v medijih. Na ekskurziji so obiskali Narodno knjižnico v Trstu in SLORI, kjer so študenti navezali stike in kasneje nekateri tam celo opravljali študijsko prakso. V **Vilni** so oktobra gostili pisateljico Vesno Lemaic in pisatelja ter novinarja Igorja Bratoža. Pisatelja sta se udeležila festivala Evropski literarni dnevi v Šiauliai v Litvi, kjer sta predstavila antologijo slovenskih sodobnih kratkih zgodb, ki jih je v litovščino prevedla Laima Masyte. Zvečer je bil v prostorih Društva litovskih pisateljev tudi literarni večer. Igor Bratož je v *Delu* objavil izčrpano poročilo o dogajanju (Zlato v litovskem žepu, *Delo*, 4. 11. 2009). Tretji vikend v maju je v Vilni potekal tradicionalni *Slovenski vikend*, tokrat na temo *Tradicija in sodobnost v slovenskem in litovskem jeziku, kulturi in književnosti*. Lektorici Lari Pižent, dr. Jeleni Konickaji in študentom so se pridružili tudi veleposlanik RS Bogdan Benko in dekan Filološke fakultete Univerze v Vilni dr. Antanas Smetona. Študentje so predstavili svoje letne naloge, sledila je slovenska zakuska. V soboto se jim je pridružil Vlado Kreslin in skupaj so odšli v staro prestolnico Litve, srednjeveško mesto Trakai. Vodenje po mestu so v slovenščini prevzeli študenti, zvečer pa je bil v Glasbeni šoli Trakai Kreslinov koncert, med katerim so študenti brali prevode njegovih pesmi v litovščino. Novice in slike o dogodku so objavljene na Kreslinovi spletni strani, na spletni strani Filološke fakultete Univerze v Vilniusu ter na spletni strani Veleposlaništva RS Kopenhagen. Marca jih je obiskal slovenski predsednik dr. Danilo Türk, ki je z redom za zasluge odlikoval dr. Jeleno Konickajo in se srečal s študenti. Več na <http://www.rtvsl.si/kultura/novice/red-za-zasluge-pri-poucevanju-slovenscine-v-litvi/225470>. V **Zagrebu** je gostovala dr. Milena Mileva Blažić s PF UL, maja 2010 pa dr. Erika Kržišnik s FF UL. V Slovenskem domu v Zagrebu so gostili pisca romana *Čefurji raus* Gorana Vojnovića. Pogovor z avtorjem je vodila dr. Anita Peti Stantić, predstojnica Katedre za slovenski jezik, študenti pa so brali odlomke iz romana v slovenščini in hrvaščini. Maja 2010 se je 41 študentov slovenistike skupaj z lektorico Andrejo Ponikvar in asistentko za slovensko književnost Ivano Latković odpravilo na enodnevno strokovno ekskurzijo v Ljubljano, kjer so prisluhnili mednarodnemu simpoziju *Ivan Cankar, podoba iz sanj*, nato pa se z dr. Miranom Hladnikom sprehodili po literarni Ljubljani.

Podatki o lektoratih za študijsko leto 2009/2010

Lektorati tipa A	Lektor/-ica v štud. l. 2009/10	Status predmeta: dipl., obvl., izb.	Število ur tedensko (štud. leto 2009/10)	Število študentov v štud. letu 2009/10	Status slovenistike v 2010/11 enak/spremenjen	Slovenistika ima habilitiranega učitelja (domači – D; gostujoči – G)
Beograd	Zvonka Kajba	dipl., izb.	16	150	enak	D (1)
Bruselj	mag. Vesna Nedelko	izb.	14	13	spremenjen – v drugem (BA2) in tretjem (BA3) letu študija lahko slovenščino izberejo vsi študenti in zunanji slušatelji, razen študenti modernih jezikov, ki jo lahko izberejo v okviru podiplomskega študija Master 1 in 2	/
Louvain	mag. Vesna Nedelko – dodatni lektorat	izb.	6	3	enak	/
Buenos Aires	Mojca Jesenovec	izb., obvl.	ZS 12, PS 16	113	enak	/
La Plata	Mojca Jesenovec – dodatni lektorat	izb.	2	11	enak	/
Gent	mag. Pavel Očepek	obvl. izb., izb., podipl.	15	20	enak	/
Hamburg	Monika Pemič	obvl. izb., izb.	ZS 6, PS 8	43	enak	D (2)
Lizbona	Mateja Rozman	obvl. izb., izb.	ZS 18, LS 26	43	enak	/
Vilna	Lara Pižent	dipl., izb.	10	18	enak	D (1)
Lektorati tipa B	Lektor/-ica v štud. l. 2009/10	Status predmeta: dipl., obvl., izb.	Število ur tedensko (štud. leto 2009/10)	Število študentov v štud. letu 2009/10	Status slovenistike v 2010/11 enak/spremenjen	Slovenistika ima habilitiranega učitelja (domači – D; gostujoči – G)
Bern	Jasmina Lepoša	izb.	4	7	enak	/
Bratislava	Saša Vojtech Poklač	obvl. izb., izb.	14	ZS 72, PS 53	enak	/
Nitra	Saša Vojtech Poklač – dodatni lektorat	lektorat ni deloval	/	/	enak	/
Brno	Laura Fekonja	dipl., podipl., izb.	ZS 16, LS 12	35	enak	D (1)
Budimpešta	dr. Mladen Pavičić	dipl., obvl. izb., izb.	ZS 24, LS 21	24	enak	D (2)
Bukarešta	Boštjan Božič	izb.	8	11	enak	/
Cleveland	Luka Zibelnik	izb.	10	20	spremenjen – na obeh fakultetah so predmeti spremenjeni iz poskusnih v regularne	/
Kirtland	Luka Zibelnik – dodatni lektorat	izb.	5	19		/
Gdansk	mag. Maša Guštin	obvl., obvl. izb.	12	50	enak	/
Göteborg	Morgan Nilsson	izb.	6	23	enak	/
Gradec	Tatjana Vučajnk/Tjaša Alič	dipl., obvl., obvl. izb., izb.	13	91	enak	D (1), G (1)
Granada	Ana Fras	izb.	ZS 8, LS 12	20	spremenjen – slovenščina je eden izmed jezikov, ki se lahko uradno uvrsti v študijski program kot tretji tuji jezik s 120-urnim programom	/
Katovice	Barbara Upale	dipl., obvl. izb.	18	86	enak	D (6)
Krakov	mag. Bojana Todorović	dipl., izb.	ZS 14, LS 12	ZS 94, PS 88	enak	/
Lodž	Janja Vollmaier	dipl.	ZS 12, LS 13	35	spremenjen – slovenistike kot samostojnega študija ne bo več, imela bo status B- jezika	D (3)
Lvov	Jernej Ključevšek	obvl., obvl. izb.	ZS 24, LS 17	ZS 107, LS 35	enak	/
Moskva	Katarina Ogrinc	dipl., obvl. izb., izb.	16	13	spremenjen; univerza ni razpisala diplomskega študija, zato samo obvl. izb. in izb. lektorat	D (2)

München	Marjanca Jerman	obv. izb.	8	25	enak	/
Nottingham	Ivana Petric Lasnik	izb.	14	13	enak	/
London	Ivana Petric Lasnik – dodatni lektorat	izb.	2,6	6	enak	/
Padova	Polona Liberšar	dipl., izb.	12	9	enak	D (1)
Pariz	mag. Meta Klinar	dipl.	13	18	enak	G (1)
Peking	Natalija Toplišek	izb.	8	24	enak	/
Praga	dr. Andrej Šurla	dipl., obv., izb.	20	20	enak/dopolnjen – poleg rednega statusa prvega jezika bo postala slovenščina tudi drugi (tj. izbirni) jezik zainteresiranih udeležencev novoakreditiranega magistrskega študija	D (2)
Regensburg	Slavo Šerc	izb.	6	14	enak	/
Rim	Sanja Pirc	dipl.	15,5	57	enak	/
S. Peterburg	dr. Anna Bodrova	obv. izb., izb.	ZS 8, LS 2	10	enak	D (1)
Sofija	Eva Šprager	obv., izb.	8	29	enak	D (1)
Tokio	mag. Jelisava Dobovšek Sethna	izb.	2	13	enak	/
Trst (FF)	mag. Rada Lečič	dipl.	ZS 12, LS 14	33	enak	/
Trst (PI)	dr. Karin Marc Bratina	obv. izb., izb.	12	38	enak	D (5)
Tübingen	Mojca Šoštarko	obv. izb., izb.	10	13	enak	/
Varšava	dr. Jasmina Šuler Galos	dipl., izb.	ZS14, LS 10	51	enak	D (2)
Zadar	dr. Klemen Lah	obv. izb., izb.	6	43	enak	D (1)
Zagreb	Andreja Ponikvar	dipl., izb.	ZS 18, LS 14	104	enak	D (3), G (1)
Lektorati tipa C	Lektor/-ica v štud. I. 2009/10	Status predmeta: dipl., obv., izb.	Število ur tedensko (štud. leto 2009/10)	Število študentov v štud. letu 2009/10	Status slovenistike v 2010/11 enak/spremenjen	Slovenistika ima habilitiranega učitelja (domači – D; gostujoči – G)
Berlin*	dr. Boštjan Dvořák	izb.	/	/	/	/
Bielsko-Biala	dr. Agnieszka Bedkowska Kopczyk	dipl.	12	28	enak	D (več), G
Celovec	Ljubica Črnivec	dipl., obv. izb., izb.	12	40	enak	D (več), G
Dunaj	dr. Elizabeta Jenko, Eva Tesar Terseglav	dipl., izb.	13	66	enak	D (več), G
Kansas*	Marta Pirnat Greenberg	izb.	3	1	enak	/
Neapelj*	Saša Žabjek Scutteri	dipl.	12	14	enak	D (1)
Novi Sad	mag. Željko Marković	izb.	ZS 6, LS 7	20–30	enak	/
Pardubice*	dr. Aleš Kozár	dipl.	15	29	enak	D (1)
Perm	Ekaterina Storoževa	obv. izb.	2	16	enak	D (1)
Seattle*	dr. Michael Biggins	izb.	3	1–3	enak	D (1)
Skopje	dr. Lidija Arizankovska	dipl., obv., izb.	16	53	enak	D (4), G (1)
Videm	Urška Kerin	dipl., obv., izb.	11	30	enak	D (3)

* – letnega poročila nismo prejeli, podatki iz preteklih let

Tip lektorata:

A: lektor je zaposlen na slovenski strani, učitelja plačuje samo Republika Slovenija;

B: lektorat je sistemiziran in financiran na slovenski in tuji strani – učitelja sofinancirata Slovenija in univerza gostiteljica;

C: učitelj na slovenski strani ni financiran (razen, če gre za njegov dodatni lektorat), v določenih primerih je plačan po pogodbi, na voljo ima sredstva za strokovno literaturo ter izobraževanje, na univerzi gostiteljici ima različne statuse.

dipl. – diplomski študij

obv. – obvezni predmet

obv. izb. – obvezni izbirni predmet

izb. – izbirni predmet

D – domači učitelj

G – gostujoči učitelj

ZS – zimski semester

PS – poletni semester

Bibliografija učiteljev slovenščine na tujih univerzah v študijskem letu 2009/2010**Tjaša Alič,
Gradec**

- Mihaela Knez, Matej Klemen, Damjana Kern, Tjaša Alič, Katja Kralj, Andreja Markovič, Staša Pisek, Mojca Stritar, 2010: *Slika jezika. Slikovno gradivo za poučevanje slovenščine kot drugega/tujega jezika*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Mojca Stritar, Damjan Huber, Damjana Kern, Tjaša Alič, Tanja Jerman, 2010: *Priprava na izpit na visoki ravni*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

**Boštjan Božič,
Bukarešta**

- Boštjan Božič, 2010: Predstavitev programa Slovenščina na tujih univerzah (STU). *Romanoslavica* XLVI/1. 41–46.

**Jelisava Dobovšek Sethna,
Tokio**

- Jelisava Dobovšek Sethna, Stoga F. & Duval C. (ur.): Collected Proceedings of Linguapax Asia Symposia 2004–2009 (v pripravi). *Linguapax Asia: a Retrospective Edition of Language and Human Rights Issues* (v zbornik sta vključena tudi članka o slovenskih govornih skupnostih na Koroškem in v Italiji).

**Polona Liberšar,
Padova**

- Jana Zemljarič Miklavčič, Tanja Jerman, Polona Liberšar, 2009: 2nd *Click on Slovene* (CD-ROM za učenje slovenščine).

**Karin Marc Bratina,
Trst**

- Karin Marc Bratina, 2009: *Izražanje abstraktnega v slovenskih istrskih govorih* (doktorska disertacija). Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- Strokovni članki
- Karin Marc Bratina: *Etape zbiranja narečnega frazemskega gradiva* (članek).
- Karin Marc Bratina: *Različni pristopi k medkulturni zmožnosti* (v soavtorstvu).
- Karin Marc Bratina: *Kultura v frazeologiji istrskega narečja* (poglavje v monografski publikaciji).
- Karin Marc Bratina, 2009: Zasnova narečnega frazeološkega slovarja. Marko Stabej (ur.): *Infrastruktura slovenščine in slovenistike. Obdobja 28*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

**Vesna Nedelko,
Bruselj**

- Recenzija knjige
- Goran Vojnović: Čefurji raus! *Slavica Bruxellensia* (Revue polyphonique de littérature, histoire et culture slaves de l'Université Libre de Bruxelles), št. 4, oktober 2009. 68–69.

**Mladen Pavičić,
Budimpešta**

- Mladen Pavičić, 2009: O Szlovén irodalmi antológia. Irena Novak Popov (ur.): *Slovenski mikrokozmosi – medetični in medkulturni odnosi*. Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije. 261–272.
- Mladen Pavičić, 2009: Infrastruktura slovenistike na Filozofski fakulteti Univerze Loránda Eötvösa. Marko Stabej (ur.): *Infrastruktura slovenščine in slovenistike. Obdobja 28*. Znanstvena založba Filozofske fakultete. 291–294.
- Mladen Pavičić, 2009: Deveta dežela, podobi pojugoslovanske sedanosti in antiutopična podoba (evropske?) prihodnosti. *Slavia Centralis* II (2009)/2. 184–194.
- Mladen Pavičić, 2010: *Szlovén irodalmi antológia III*. Budapest, Balassi Kiadó.
- Mladen Pavičić, 2010: Ne samo kanon. O kriterijima za izbor tekstova za *Szlovén irodalmi antológia III. Kanoni doma i vani*. Stjepan Lukač (ur.): *Zbornik radova*. Budimpešta: Hrvatska manjinska samouprava Budimpešte. 214–220.

**Monika Pemič,
Hamburg**

- Uredništvo
- Od Narodnega doma do Narodne galerije (skupaj z Mojco Jenko), Ljubljana 2009.
- Strokovni članki
- Monika Pemič, 2009: Srednja Evropa med Vzhodom in Balkanom. Slovenistika v Zvezni republiki Nemčiji in njena kulturna zasidranost. Marko Stabej (ur.): *Infrastruktura slovenščine in slovenistike. Obdobja 28*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 295–299.
- Monika Pemič, 2009: Dom za Narodno galerijo. O arhitekturi in nastanku najstarejše galerijske zgradbe na Slovenskem. Mojca Jenko in Monika Pemič (ur.): *Od Narodnega doma do Narodne galerije*. Ljubljana. 9–41.
- Monika Pemič, 2010: Heime für die Nation: Die Vereinshäuser in Ljubljana/Laibach und Maribor/Marburg an der Drau. Matthias Krüger in Isabella Woldt (ur.): *Kunst im Dienste der Nation*. Berlin (v tisku).

Recenzije

- Kanon! Kanon? Kanon. <http://www.suzd.si/bilten/arhiv/bilten-suzd-32009/45-predstavitve/95-monika-pemi-kanon-kanon-kanon>.
- Kanon! Kanon? Kanon. ZUZ, Ljubljana 2010.

Prevod

- František Škabrouč, 2009: Narodni dom v Ljubljani. Načrt arhitekta Fr. Škabrouč, arhitekta v Pragi. Mojca Jenko in Monika Pemič (ur.): *Od Narodnega doma do Narodne galerije* Ljubljana. 43–47.

Intervjuji

- Kako se je kratkočasila gospoda. *Bonbon, Priloga dnevnika Večer* (novinarka Tina Recek), 13. 10. 2009. 12–15.
- za oddajo Sledovi časa *Radia Slovenije* (novinarka Nina Dolžan) o medkulturnem sobivanju v Ljubljani 19. stoletja, 23. 11. 2009.
- 25. 11. 2009 vodila intervju s Sebastijanom Pregljem, ki bo objavljen na Slowenisch Lernen.
- za RAI (novinar Peter Rustja) o spletnem tečaju slovenščine, 3. 5. 2010.

Ivana Petric Lasnik,
London, Nottingham

- Mojca Schlamberger Brezar, Peter Herrity, Ivana Petric Lasnik, 2009: *Harrap's Parler le Slovène en Voyage*. Edinburgh: Harrap.
- Ivana Petric Lasnik, Nataša Pirih Svetina, Andreja Ponikvar, 2009: *Gremo naprej*. Učbenik za nadaljevalce na tečajih slovenščine kot drugega/tujega jezika. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Ivana Petric Lasnik, Nataša Pirih Svetina, Andreja Ponikvar, 2009: *Priročnik za učitelje k učbeniku Gremo naprej*. Ljubljana: Znanstvena založba, Ljubljana (www.centerslo.net → založništvo → priročniki).

Andreja Ponikvar,
Zagreb

- Ivana Petric Lasnik, Nataša Pirih Svetina, Andreja Ponikvar, 2009: *Gremo naprej*. Učbenik za nadaljevalce na tečajih slovenščine kot drugega/tujega jezika. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Ivana Petric Lasnik, Nataša Pirih Svetina, Andreja Ponikvar: *Priročnik za učitelje k učbeniku Gremo naprej*. Znanstvena založba, Ljubljana, 2009. (www.centerslo.net → založništvo → priročniki).
- Pirih Svetina, Nataša, Ponikvar, Andreja, 2009: Slovenska slovnica za tujce – kaj imamo, kaj pa bi? Anita Peti-Stantič (ur.): *Treči hrvatsko-slovenski slavistički skup: Opatija 7. i 8. travnja 2006*. Zagreb: FF press. 35–53.
- Nataša Pirih Svetina, Andreja Ponikvar, Damjana Kern, 2010: Kontrastivni vidiki poučevanja slovenščine za govorce hrvaščine kot prvega jezika. Milan Nosić (ur.): *Riječ 16/3*. Rijeka: HFDR. 82–93.

Eva Šprager,
Sofija

Uredništvo

- Eva Šprager, 2009: *Antologija bolgarske književnosti*, 2. del (uredila in posamezni prevodi). Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Prevodi

- Alek Popov: Kovači. Poletna zgodba. *Delo*, 29. 8. 2009.
- Gančo Savov, 2009: *Past za nasprotnike*. Moja slovenska biografija. Ljubljana: Slovenska matica.
- Valeri Stefanov, 2010: *Izgubljena osla*. Maribor: Hiša knjig, Založba KMŠ.

Intervju

- *Literarni portret Svetlozarja Igova*. Radio Slovenija, program Ars, 3. 10. 2010 ob 22h.

Andrej Šurla,
Praga

Prevod

- J. Hájička: Nogometni dnevniki (odlomek). Revija *OtočjeO*.

Saša Vojtech Poklač,
Bratislava

- Saša Vojtech Poklač, 2009: Literatura s novou kultútnou značkou. *Knižná revue* 6. Bratislava.
- Saša Vojtech Poklač, 2009: O naglaševanju števnikov dvanajst in petnajst v slovenskih narečjih (po gradivu SLA). *Ponovne objave člankov s kartami za Slovenski lingvistični atlas (do leta 2008)*. Ljubljana: ZRC SAZU.
- Klemen Pisk, 2009: *Pustovnik a vlk. Puščavnik in volk* (prevod: Jana Mičuchová, Kristína Potočnáková, Terézia Benejová, Romana Marušková idr.). Uredila in spremno besedo napisala: Saša Vojtech Poklač in Miloslav Vojtech. Bratislava, Univerzita Komenského.
- Saša Vojtech Poklač, 2009: *Poézia je základ každej literárnej tvorby*. Knižná revue 26. Bratislava.
- Saša Vojtech Poklač, 2010: Aktuálna recepcia slovinskej literatúry na Slovensku. *Preklad ako kultúrna a literárna misia*. Bratislava.
- Saša Vojtech Poklač, 2010: *P. J. Šafárik in njegov prispevek pri raziskovanju slovenskih narečij*. Bratislava (v tisku).

**Tatjana Vučajnk,
Gradec**

- Kasilda Bedenk, Tatjana Vučajnk, 2009: Avstroslovenistična pestrost pedagoškega izziva. Marko Stabej (ur.): *Infrastruktura slovenščine in slovenistike. Obdobja 28*. Znanstvena založba Filozofske fakultete. 41–48.
- Tatjana Vučajnk, Barbara Upale, Mateja Kelner, 2010: *Poigrajmo se slovensko*. Učbenik za začetno poučevanje otrok, starih od 7 do 10 let, ki živijo v tujini se učijo slovenščino kot tuji jezik. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.
- Naučimo se slovenščine – Hči v naročju matere. *Moja Slovenija 10*, 2009. 28–29.
- Naučimo se slovenščine – Bila je prava gospa. *Moja Slovenija 11*, 2009. 30–31.
- Naučimo se slovenščine – Odpri svoj dežnik. *Moja Slovenija 12*, 2009. 30–31.
- Naučimo se slovenščine – Pojdite najprej tja, potem pridite še sem. *Moja Slovenija 1*, 2010. 30–31.
- Naučimo se slovenščine – Pišimo, pišimo, pišimo ... *Moja Slovenija 2*, 2010. 28–29.

46. seminar slovenskega jezika, literature in kulture**Slovanstvo v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi (28. junij/5.–16. julij 2010)**

red. prof. dr. Vera Smole

**1 Udeleženci in udeleženke
SSJLK**

46. SSJLK se je udeležilo 127 udeležencev iz 27 držav. Od tega je bilo 92 študentov, 19 asistentov, profesorjev in lektorjev s tujih univerz ter 16 udeležencev, ki se s slovenščino ukvarjajo na drugih poklicnih področjih.

Udeleženci so prejeli štipendije iz različnih virov: seminarski odbor je podelil 16 štipendij in 12 kotizacij, 73 štipendij je bilo podeljenih na podlagi programov sodelovanja ter za lektorate slovenskega jezika na neslovenskih univerzah, zamejske organizacije in univerze so jih razdelile 12, slavistični inštituti 4 cele in 1 polovično, 1 je dalo Društvo slovenskih pisateljev, 8 pa je bilo udeležencev samoplačnikov.

Po dogovoru z MVZT in MZZ smo večino štipendij poslali neposredno na lektorate na tujih univerzah (STU). Obvestili smo MZZ, kam smo poslali štipendije, ki so podeljene na podlagi programov sodelovanja, tako da je potem ministrstvo lahko obvestilo ambasade po svetu, kam naj napotijo morebitne prosilce, ki bi se obrnili nanje. Meddržavne štipendije so bile v države, ki so posebej zahtevale uradno pot pošiljanja (Bolgarija, Češka, Madžarska, Poljska, Slovaška), poslane preko MVZT. Ministrstvo je ambasade obvestilo, da so štipendije namenjene ljudem, ki se strokovno ukvarjajo s slovenskim jezikom oz. potrebujejo slovenščino za svoje delo.

Tako kot že nekaj let zapored se je pokazalo, da je bilo prošelj za štipendije seminarskega odbora veliko več, kot jih je bilo mogoče podeliti. Zato smo podelili več delnih štipendij – kotizacij za udeležbo v programu (pri tem si bivanje udeleženci krijejo sami). Povečanje števila štipendij oz. vsote zanje ostaja tudi vnaprej aktualen problem. Letos smo pri podeljevanju štipendij oz. kotizacij ponovno upoštevali naslednje kriterije: prednost smo dali profesorjem, asistentom, študentom višjih letnikov slovenistike, prosilcem s priporočili ter tistim študentom, ki na seminarju doslej še niso bili.

Med udeleženci je bilo letos osem samoplačnikov (eden več kot lani), kar po svoje dokazuje in hkrati zahteva kvalitetno prireditve, po drugi strani pa organizatorjem omogoča vsaj nekaj prepotrebne finančne prožnosti.

Udeleženci so se redno udeleževali tako dopoldanskih kot popoldanskih seminarskih prireditev. Najbolje so bili obiskani (obvezni) lektorati, podobno kot lani pa je bil zelo dober tudi obisk predavanj.

2 Strokovni program

Letošnja krovna tema seminarja je bila *Slovanstvo v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi*. Lektorji so bili prek vodje lektorjev z njo pravočasno seznanjeni, tako da so se lahko nanjo pripravili ter jo vključevali v svoje delo. Tematiki so bili poleg predavanj prilagojeni tudi jutranji izbirni tečaj v prvem tednu in spremljevalne prireditve. Krovna tema je na pobudo dr. Đurđe Strsoglavca omogočila že dalj časa zaželeno izvedbo prevajalskega tečaja, ki smo jo izvedli v izbirnem jutranjem tečaju. Prevajanje je potekalo iz slovanskih jezikov v slovenščino, in sicer v treh ločenih skupinah: prevajanje iz južno-, zahodno- in vzhodnoslovanskih jezikov. Tečaj je požel veliko odobravanja pri tistih, ki poleg slovenščine znajo vsaj še en slovanski jezik, in seveda nekoliko negodovanja tistih, ki se ga niso mogli udeležiti. Udeleženci tečaja so ugotavljali prednosti takega sopostavljanja dveh sorodnih jezikov, zato bi s tem veljalo nadaljevati, seveda pa bi se izhodišni jeziki morali menjavati oz. zamenjati/dopolniti z neslovanskimi. Zadovoljiti na enem tečaju vse pa je organizacijsko neizvedljivo.

2.1 Lektorati

Vodja lektorjev je bila tako kot že več let zapored dr. Đurđa Strsoglavca, lektorati so bili razdeljeni na tri zahtevnostne stopnje, ki so jih izvajali naslednji lektorji: 1) začetna: dr. Nataša Hribar, Eva Šprager, Tatjana Jamnik, Andreja Ponikvar, 2) nadaljevalna: Ivana Petric Lasnik, Polona Liberšar, Barbara Upale, Laura Fekonja, Jernej Ključevšek, dr. Andrej Šurla, 3) izpopolnjevalna: dr. Helena Kuster (1. teden), dr. Klemen Lah (2. teden), dr. Urška Perenič, dr. Mojca Smolej. Sklop fonetičnih vaj in delavnic je vodil dr. Hotimir Tivadar, konverzacijo za začetnike in nadaljevalce pa Barbara Upale, Jernej Ključevšek, Polona Liberšar, Ana Fras; Tatjana Jamnik, dr. Andrej Šurla in dr. Nataša Hribar. Individualno konverzacijo so imele študentke Petra Jurič, Maja Kračun, Ana Krašna, Anita Marenk, Nataša Medvešek, Nina Pfajfar in Kristina Silaj. Delo v lektoratih je potekalo izjemno uspešno in učinkovito, udeležba udeležencev je bila praktično stoo odstotna, zadovoljstvo pa je vidno tudi iz rezultatov anket (povzetek anket je priložen poročilu), saj je letošnja splošna ocena lektoratov najvišja v zadnjih petih letih 4,76 (lani 4,66, predlani 4,74). Prav vsi udeleženci in udeleženke so po lastnih ocenah izboljšali svoje znanje in svoj napredek

2.1.1 Fonetične vaje in konverzacija

ocenili takole: malo 24 %, precej 39 % in veliko 37 %; precejšen porast deleža z majhnim napredkom se ne ujema s splošno oceno lektoratov, pač pa – enako kot lani – z ne najboljšo uvrstitvijo v skupino. Glede na precejšnje število zamejskih Slovencev morda ne bi bilo odveč razmisliti o predlogu enega izmed njih, da bi ti imeli posebno skupino; navsezadnje je to le njihov materni jezik in njihova kultura. Prav tako se pri učenju zelo razlikujejo težave Slovanov in Neslovanov, s tem pa (verjetno) način poučevanja. Delo lektoratov je podrobneje predstavljeno v poročilu vodje lektorjev.

Fonetične vaje so bile letos ocenjene malenkost nižje, s 4,4 (lani 4,69, predlani 4,6), najboljše do zdaj pa konverzacija s 4,5 (lani 4,28, predlani 4,44) in individualna konverzacija s 4,95 (lani 4,63, predlani 4,68).

2.2 Predavanja

Predavatelji so obravnavali temo *Slovanstvo v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi*. Po pričakovanjih niso mogli mimo ideje o slovanski vzajemnosti iz 19. stoletja, ki pa so jo nekateri osvetlili z današnjega gledišča ali jo obravnavali s sodobnimi metodološkimi pristopi. Obravnavali so jezikovne paralele med slovanskimi jeziki, prevzemanje iz neslovanskih jezikov, vplive posameznih slovanskih jezikov in jezikoslovij na slovenski jezik in slovensko jezikoslovno misel, prevajalske zagate med zelo sorodnimi (južnoslovanskimi) jeziki, pa tudi podobnost bajeslovnih bitij pri nekaterih slovanskih narodih. Spoznali smo še eno pozitivno dimenzijo slovenskega jezika kot orodja človeškega dialoga, odkrivali (slovenski) narodni slog v arhitekturi, Trubarjev trud tudi za druge Slované in njegovo poznavanje slovanstva ter izvedeli, kako se je začelo snemanje našega ljudskega petja. Želja organizatorjev je bila, da bi med predavatelje vključili tudi dobre tuje poznavalce slovenskega jezika in raziskovalce bodisi jezika, literature ali kulture, a nam je to le deloma uspelo: zato smo bili še bolj veseli predavanja dr. Najde Ivanove z Univerze v Sofiji (Bolgarija). Drugi letošnji predavatelji z domačih ustanov (predvsem z Univerze v Ljubljani, ZRC SAZU in še nekaterih inštitutov) so bili: dr. Simona Klemenčič, dr. Irena Orel, dr. Marko Snoj, dr. Andreja Žele, dr. Luka Vidmar, dr. Andrej Rozman, dr. Vladimir Osolnik, dr. Đurđa Strsoglavec, dr. Milena Mileva Blažič, dr. Jože Ramovš, dr. Vincenc Rajšp, dr. Drago Kunej, Janko Rožič in dr. Jožica Narat.

Ne glede na to, da je bilo veliko udeležencev Neslovanov, je bila tema ocenjena z oceno 4,3 (lani 4,39, predlani 4,24). Predavatelji so bili zaprošeni za prispevke na visokem strokovnem ali znanstvenem nivoju, ki pa naj bi bili na predavanju predstavljeni čim bolj razumljivo, živo in po možnosti tehnično podprto, česar se je večina tudi držala in v povprečju nadvse dobre ocene, tudi besedne, odražajo uspešnost predavateljev – povprečna ocena je doslej najvišja: 4,44 (lani 4,03, predlani 4,13). Letos so poslušalci ocenjevali predavatelje sproti, vsakega posebej tako, da so že ob koncu predavanj oddali anketni list. Opoldanskih predavanj je bilo 15, povprečno po dve na dan, eno jezikoslovno, eno kulturološko in predavanje o ekskurziji pa so bila nekoliko daljša in edina tisti dan. Predavanja, ki so namenjena višjim skupinam, saj imajo nižje skupine v istem času ure konverzacije, so bila zelo dobro obiskana; na predavanjih je bilo v povprečju 58 obiskovalcev, največ 88 (predavanji M. M. Blažič in Đ. Strsoglavec – njen gost je bil Goran Vojnović) in najmanj 41 (J. Ramovš – zadnje, ko so nekateri že odšli). Nekaterih predavanj so se udeležili tudi zunanji obiskovalci, česar smo še posebej veseli.

2.3 Izbirni tečaji in parada mladih

Udeležencem smo ponudili dva izbirna tečaja, vsak teden enega; prvi, literarno-prevajalski pa je nudil še notranjo izbiro glede na pripadnost ali znanje izhodiščnega slovanskega jezika za prevajanje. Žal je bilo nekaj udeležencev takšnih, ki so se sicer želeli udeležiti tečaja, vendar niso znali nobenega od obravnavanih slovanskih jezikov, zato je bilo tudi nekaj kritik, sicer pa je bil tečaj zelo uspešen, saj je bila predavalnica ob popoldanski predstavitvi prevodov popolnoma zasedena. Tečaja sta potekala v uveljavljeni obliki, pet ur na teden, prvi pa je bil razdeljen v tri skupine, vodile so ga tri uveljavljene prevajalke, in sicer: prevajanje iz južnoslovanskih jezikov dr. Đurđa Strsoglavec (s povprečno 16 udeleženci), prevajanje iz zahodnoslovanskih jezikov Tatjana Jamnik (s povprečno 28 udeleženci) in prevajanje iz vzhodnoslovanskih jezikov Lijana Dejak (s povprečno 8 udeleženci). V drugem tednu je jezikoslovni tečaj iz oblikotvorja in oblikoglasja slovenskega glagola vodil dr. Matej Šekli (s povprečno 25 udeleženci). Prevajalke so v svojih kratkih prispevkih v zborniku nakazale tipične prevajalske zagate iz posameznih (skupin) slovanskih jezikov, dr. Šekli pa je z daljšim prispevkom naredil jednat pregled zgradbe in naglasa slovanskega glagola po glagolskih vrstah z zgodovinskim komentarjem, ki lahko služi tako lektorjem kot učem se slovenščine kot zelo koristen pripomoček. Kljub pritožbam o prekrivnosti izbirnih tečajev v prejšnjih letih bi bilo treba ponovno premisliti o dveh tečajih v vsakem tednu: enem (bolj) jezikoslovnem, drugem pa (bolj) literarnem, saj je dvojnost zanimanja jezik : literatura močno opazna. T. i. *Parada mladih* je serija dvajsetminutnih predavanj v popoldanskem

času, ki ponuja vpogled v znanstveno in strokovno dejavnost najmlajše generacije slovenističnih ter drugih raziskovalcev (letos samo raziskovalki!). Prejeli smo šest prispevkov, ki so bili dovolj kvalitetni za objavo in nastop, čeprav ne vsi povezani s krovno temo, vendar pa tako jezikoslovni kot literarni in kulturološki. 38 poslušalcev je nastop najmlajše generacije raziskovalcev ocenil z laskavimi ocenami od 4,54 do 4,89.

2.4 Zbornik in druge publikacije ter majica

Tudi letos so seminar spremljale običajne publikacije in tiskovine: predstavitvena brošura s prijavnico, plakat, zbornik ter vodnik po programu seminarja z opisom obveznega in popoldansko-večernega spremljevalnega programa ter koristnimi slovenističnimi informacijami. Tehnična urednica vseh publikacij je bila Mateja Lutar, za oblikovanje je poskrbela Metka Žerovnik, urednik zbornika je vsakoletni predsednik seminarja. Vse publikacije so izšle pred začetkom prireditve, seminarski zbornik in vodnik so udeleženci dobili prvi dan. Zbornik predavanj, v katerem so objavljeni prispevki vseh 26 predavateljev, je primarno namenjen lažjemu spremljanju vsebin na predavanjih, izkazalo pa se je, da se prispevki pogosto znajdejo na seznamih študijske literature tako na domačih kot tujih univerzah, kar nedvomno priča o kakovosti samih prispevkov, hkrati pa objavljena predavanja mnogokrat služijo tudi kot izhodišče, raziskovalni impulz za nadaljnje delo. Kratke predstavitve in elektronski naslovi vseh sodelujočih na koncu zbornika omogočajo udeležencem nadaljnje stike. Med seminaristi je odobravanje požela tudi lična seminarska majica; veseli so je bili tudi lektorji, predavatelji in drugi sodelujoči pri spremljevalnem programu.

2.5 Program ob otvoritvi seminarja in njegovem zaključku

Delovni začetek seminarja smo priredili na Filozofski fakulteti prvi dan opoldne, ko je udeležence poleg predsednice seminarja pozdravil tudi predstojnik Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik, red. prof. dr. Marko Stabej, udeleženci pa so bili seznanjeni s temo seminarja in celotnim programom prireditve.

Slovesni začetek seminarja je bil ponovno v Mestnem muzeju. Udeležence je najprej nagovorila predsednica seminarja, nato pa so sledili pozdravni nagovori prorektorja Univerze v Ljubljani red. prof. dr. Andreja Kovačiča, dekana Filozofske fakultete red. prof. dr. Valentina Bucika, predstojnice Oddelka za slovenistiko red. prof. dr. Bože Krakar Vogel ter predstojnika Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik red. prof. dr. Marka Stabeja. Opravičil se je župan MOL-a gospod Zoran Jankovič; v njegovem imenu je udeležence pozdravila mestna svetnica izr. prof. dr. Milena Mileva Blažić. Prav tako sta se opravičila predsednik Republike Slovenije dr. Danilo Türk ter minister za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo gospod Gregor Golobič. Prireditve je popestril dobitnik zlate kante za leto 2010 in odlični vsestranski glasbenik Boštjan Narat. Po uradnem delu smo skupaj nazdravili začetku prireditve in se v toplem večeru že uspešno spoznavali.

Uradni del seminarja smo zaključili na Filozofski fakulteti z zaključnim govorom predsednice, zahvalami vsem sodelujočim, s »sprehodom« skozi dogajanja s pomočjo slikovnih utrinkov ter nastopi nekaterih skupin. Čeprav so tudi letos seminarska spričevala razdelili že lektorji znotraj posameznih skupin, je čustveno nabit program potekal skoraj dve uri: veliko zadovoljstvo nad seminarjem in veselje nad novo stankami prijateljskimi vezmi

2.6 Popoldansko-večerni program

je kazila samo teža slovesa. Dokončno slovo, tudi za udeležence Poletne šole, je potekalo zvečer ob koncertu skupine Melanholiki.

V predtednu je bila že v torek, 29. 6., stripovska delavnica, v četrtek, 1. 7., pa smo šli na popoldansko ekskurzijo na Gorenjsko; obiskali smo Kropo z muzejem umetnega kovaštva in prikazom kovanja v vigenjcu ter čebelarški muzej v Radovljici, kjer smo za izdelke v organizirani delavnici uporabljali čebelji vosek in si v sosednji gostilni lahko ogledali tudi lectarsko delavnico. V petek, 2. 7., je bila projekcija dokumentarnega filma *Skrivnosti Slovenije* in kratkega filma *Vsak dan ni vsak dan*. 6. 7., drugi dan dvotedenskega seminarja, je v dijaškem domu potekalo spoznavno popoldne, namenjeno druženju in neformalnemu spoznavanju, udeleženci so se lahko preizkusili v petju, plesu, gledališču in odbojki. Naslednji dan, 7. 7., smo se odpravili na ogled Ljubljane (literarnozgodovinski sprehod je vodil mag. Andrej Bartol, umetnostnozgodovinski pa Martina Malešič). Na njem smo doživeli prijetno presenečenje, saj nam je naključno srečanje z ljubljanskim županom prineslo nepozabno vožnjo z ladjico po Ljubljanici. V petek, 9. 7., nam je Andrej Rozman Roza uprizoril gledališko predstavo *Skopuh*. V drugem tednu smo si že v ponedeljek, 12. 7., ogledali Slovansko knjižnico, v torek, 13. 7., smo poslušali prevode s prevajalskega jutranjega tečaja ter si zvečer ogledali film *Estrelita – Pesem za domov*. V sredo, 14. 7., smo uživali na literarno-glasbenem večeru z Janijem Kovačičem, naslednji dan, 15. 7., pa se kljub vročini povzpeli na Rožnik in si ogledali Cankarjevo spominsko sobo.

Neobvezni popoldansko-večerni program je bil kljub neznosni vročini zelo dobro obiskan in v anketi ocenjen s 4,33 (lani 4,38, predlani 4,49).

2.7 Celodnevna ekskurzija

Letošnjo ekskurzijo, ki je potekala v soboto, 10. 7., smo poimenovali *Kulturna dediščina ob dolenjski avtocesti* (dokončana dva tedna pred seminarjem!). Ekskurzijo po Dolenjski smo začeli v Stični, nadaljevali na Muljavi in se po kosilu ob Krki sprehodili po Novem mestu, nato pa napotili z avtobusi do Otočca in peš do Struge ter jo tu po »srednjeveško« zaključili. Spet nas je spremljala neznosna vročina, kljub temu pa so bili udeleženci večinoma zelo zadovoljni (razen tistih, ki so hoteli na morje ali vsaj na Bled!) in ocena 4,25 glede na razmere niti ni slaba (lani 4,8, predlani 4,47). Ekskurzije se je udeležilo tudi več lektorjev in profesorjev.

2.8 Razstava knjižnih novosti

Strokovni program seminarja je tudi letos dopolnjevala razstava knjižnih novosti s področja slovenskega jezika in literature (tako strokovnih kot leposlovnih), ki jo je skupaj s svojimi sodelavkami pripravila vodja knjižnice Oddelka za slovenistiko in Oddelka za slavistiko FF UL gospa Anka Sollner Perdih in so si jo udeleženci ogledali v sklopu lektorskih skupin. V skladu s temo seminarja je bil del razstave namenjen predstavitvi *Slovanskega lingvističnega atlasa* (OLA), s katerim se je marsikdo od udeležencev srečal prvič. Prav tako so bila ob vsakokratnem predavanju v posebni vitrini predavalnice razstavljena dela aktualnega predavatelja, kar je vzbudilo precej pozornosti pri udeležencih in dodatno motiviralo predavatelje.

3 Organizacija in financiranje

3.1 Bivanje

Udeleženci so letos ponovno bivali v Dijaškem domu Ivana Cankarja. Ocena bivanja je bila nekoliko slabša kot lani, tj. 4,39 (lani 4,48), navedene pa so podobne pohvale in pomanjkljivosti (čistoča, zajtrk, prijazno osebje oz. oddaljenost od fakultete, občasen hrup, pridružila pa sta se še vročina v četrtem nadstropju in hrup zaradi obnovitvenih del).

3.2 Organizacija seminarske prireditve

Za neposredno organizacijo seminarske prireditve sta skrbela Damjan Huber in mag. Mojca Nidorfer Šiškovič z ekipo zavzetih asistentk, to so Petra Jurič, Anita Marenk, Nataša Medvešek in Nina Pfajfar. Njihovo delo je bilo odlično opravljeno, kar so potrdili tudi udeleženci v anketah, in sicer so organizacijo na splošno ocenili kot v preteklih dveh letih, s 4,73 (lani 4,7, predlani 4,78), delo organizacijskega osebja pa z do zdaj najvišjo oceno 4,79 (lani 4,72, predlani 4,78). K uspešni izvedbi so pripomogli tudi drugi zaposleni Filozofske fakultete.

3.3 Medijska pozornost

Seminar je bil deležen precejšnje medijske pozornosti. 5. 7. je STA objavila novico o začetku in slavnostnem odprtju seminarja, istega dne je novico o začetku seminarja objavil tudi Dnevnik, Radio Slovenija 3 pa kratek intervju s predsednico. Na Radiu Slovenija 1, v drugi jutranji kroniki, je bilo 6. 7. objavljeno poročilo z odprtja seminarja in predsedničina predstavitev krovne teme seminarja ter še enkrat ob 10. uri kot kratka novica o obojem – enako na Valu 202. 7. 7. je v Delu izšel obsežnejši članek, ki je ob poročilu o slavnostnem odprtju seminarja zavzel še kritično stališče do odsotnosti politike in SAZU, ter bodica na ta

račun v rubriki Pa še to. 9. 7. je bila v časopisu Novice – Koroška objavljena vest o seminarju. 13. 7. je bil na Radiu Slovenija 3 15-minutni intervju s predsednico, 14. 7. pa obsežnejša reportaža o seminarju in udeležencih v Delu. 19. 7. je bil prav tako v Delu objavljen daljši intervju z enim izmed srbskih udeležencev seminarja. Kratka predstavitev zbornika bo objavljena tudi v reviji Jezik in slovstvo in v sklopu Slovenskega slavističnega kongresa.

3.4 Financiranje

Seminar je v veliki večini financiralo Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo v okviru Uredbe o financiranju visokošolskih zavodov v Republiki Sloveniji (2004–2010) in preko letne pogodbe kot eno od nacionalno pomembnih nalog, tj. skrbi za slovenščino. Poleg tega je tudi letos Mestna občina Ljubljana sofinancirala najem dvorane za otvoritev seminarja, Slovanska knjižnica nam je brezplačno odprla svoja vrata, časopisni hiši Delo in Dnevnik sta vsak dan za udeležence SSJLK pošiljali po dvajset brezplačnih izvodov svojih dnevnikov, nekaj sredstev pa se je nateklo še od kotizacij udeležencev. Enako kot lani smo bili tudi letos prisiljeni – predvsem zaradi visokih stroškov za bivanje udeležencev v dijaškem domu – uvesti nekaj varčevalnih ukrepov.

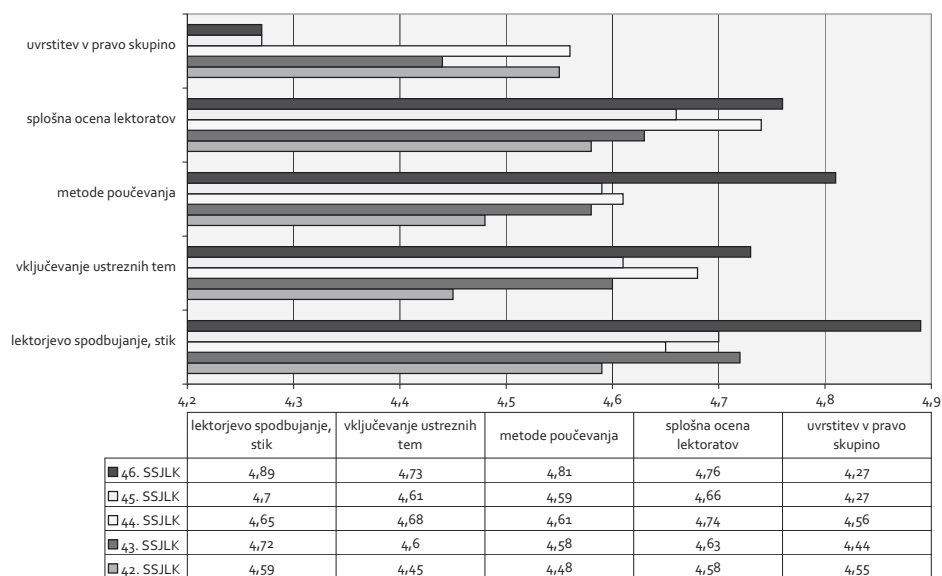
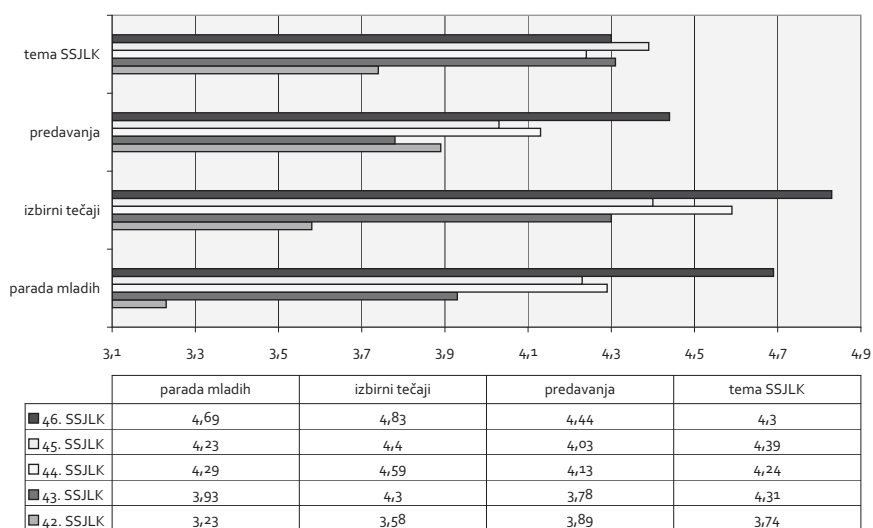
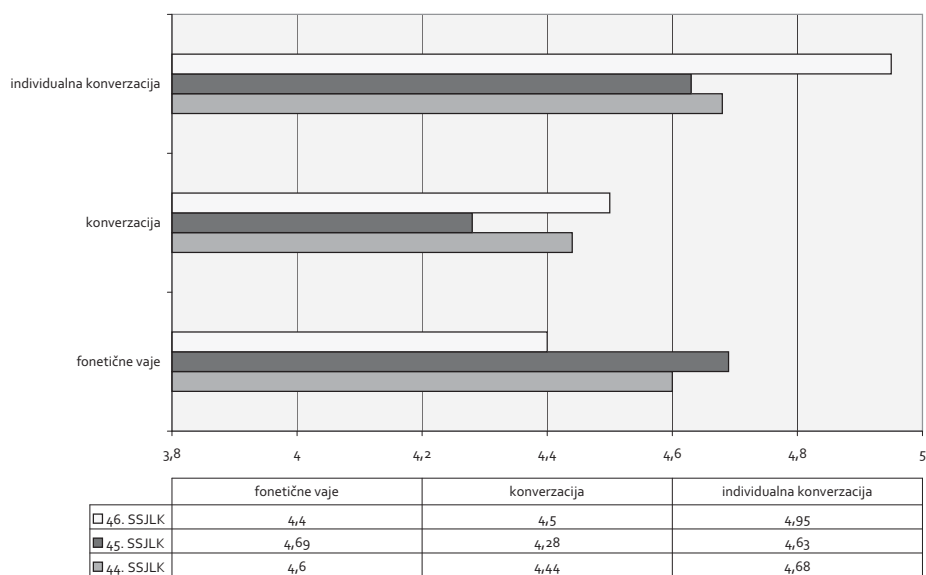
4 Sklep

Letošnji seminar, 46. po vrsti, ni bil v ničemer poseben, pa vendarle edinstven kot vsak do zdaj. Kljub veliki dvotedenski vročini se je odvijal v izredno pozitivnem vzdušju, vedoželjnost ter sklepanje prijateljstev in znanstev sta bili med udeleženci prisotni na vsakem koraku, kar je kljub naporom dvigalo energijo organizatorjem in učiteljem, pa tudi predavatelji so bili prijetno presenečeni tako nad obiskom kot nad dobrim sprejemom pri poslušalcih. Opažamo, da trdno stalno ogrodje organizatorskega in lektorskega osebja te velike prireditve omogoča izpopolnjevanje kakovosti na izkušnjah, majhne spremembe, vključno z menjavo predsednika, pa dajejo možnost izboljšanja in popestritve vsebin še v druge smeri. Nadaljevali smo z lani začeto prakso, da se kot predavatelji slovenističnih tem predstavijo tudi tuji raziskovalci; vsaj v eni osebi nam je to uspelo. Letos vsekakor velja omeniti zelo dobro sprejet prevajalski tečaj iz slovanskih jezikov, vprašanje pa je, ali je oblika enotedenskega izbirnega jutranjega tečaja res najbolj primerna. Udeleženci bi si želeli fonetične vaje na vseh stopnjah in v večjem obsegu; po mojih izkušnjah tudi z večjim poudarkom na mestu naglasa. Zavedam se, da nas pri uvajanju novih/drugačnih vsebin najbolj omejujejo sredstva, a bi z opustitvijo kakšne popoldansko-večerne prireditve lahko organizirali kaj bolj strokovnega (neobveznega) za bolj zahtevne udeležence, medtem ko si manj zahtevni želijo predvsem več prostega časa – tudi za ogled Ljubljane in okolice v lastni režiji.

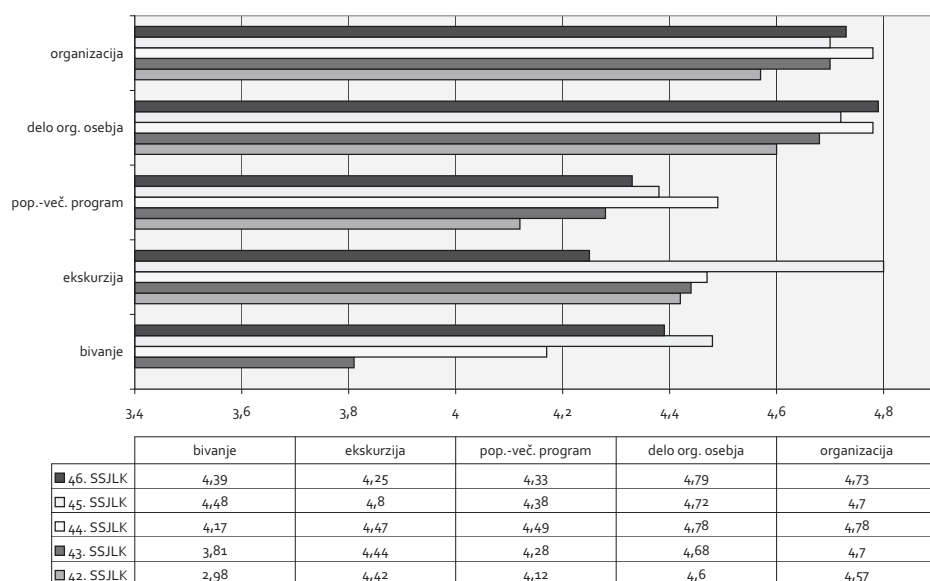
O pomenu seminarja je lansko leto v poročilu zelo lepo pisala doc. dr. Mateja Pezdirc Bartol; sama se njenemu mnenju lahko samo pridružim. Poročilo zaključujem z mislijo na 47. seminar in željo, da bi bil vsaj tako dober kot letošnji; seveda pa se bomo vsi trudili, da bi bil še boljši. V pomoč in vodilo nam bodo rezultati anonimnih anket in številni pogovori z udeleženci.

Priloga: Povzetek rezultatov ankete 46. SSJLK

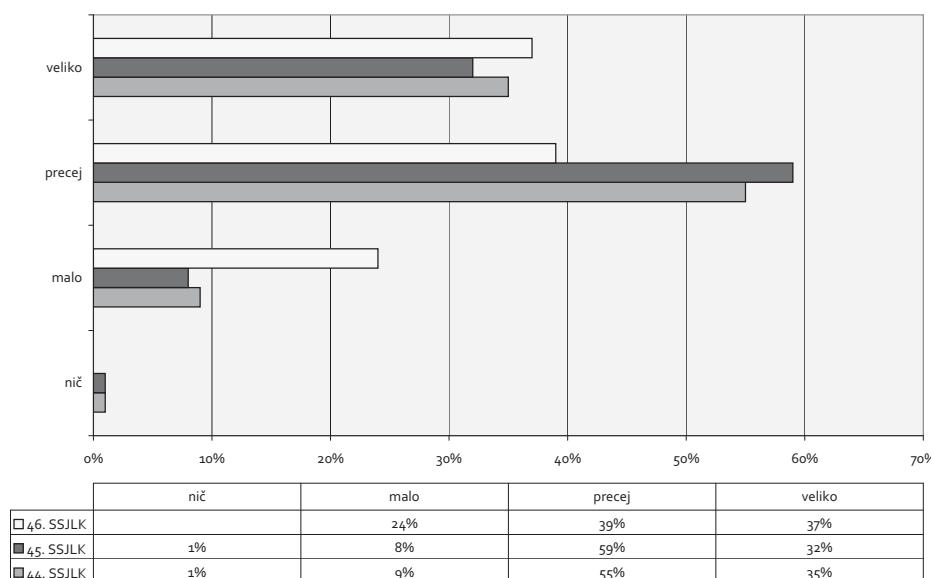
Damjan Huber

Lektorati**Predavanja, tečaji****Fonetične vaje, konverzacija**

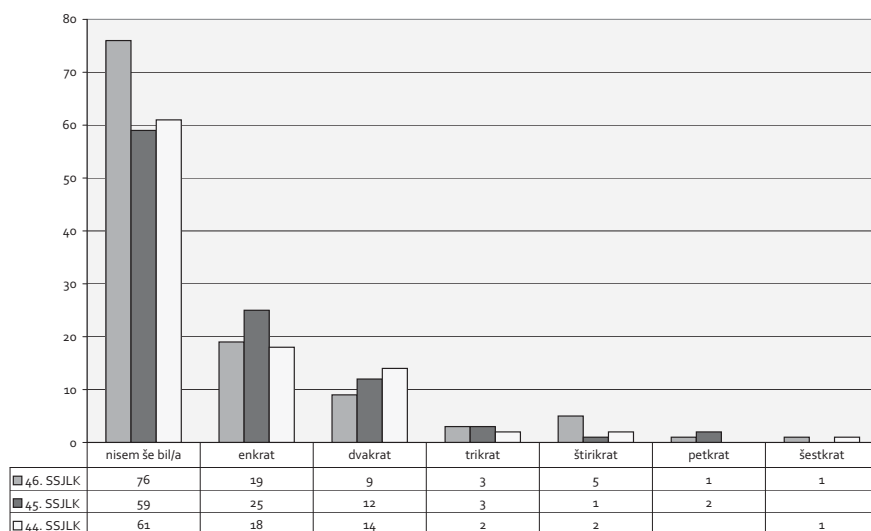
Organizacija in popoldansko-večerni program

Koliko ste izboljšali svoje znanje na SSJLK?

Kolikokrat ste že bili na Seminarju?

Poročilo o delovanju lektoratov na 46. SSJLK

doc. dr. Đurđa Strsoglavac

1 Test, razvrščanje v skupine

Uvrstitveni test so pripravili na Centru za slovenščino kot drugi/tuji jezik in ga začeli pošiljati v začetku februarja. Prvi rešeni testi so se začeli na Center vračati v začetku aprila, zadnje teste pa smo prejeli proti koncu junija. Teste sem vodja lektorjev pregledovala v treh večjih sklopih, zamudnike pa sproti. Obveščanje udeležencev o tem, ali se udeležijo seminarja v predtednu (začetniki) ali pridejo na seminar za dva tedna (nadaljevalci, izpopolnjevalci), je bilo pravočasno.

Poleg uvrstitvenega testa so bile pri razvrščanju udeležencev v skupine koristne tudi informacije o tem, ali so že bili na seminarju (in v kateri skupini) ter kateri učenik so uporabljali takrat ali pa na svojih lektoratih (vprašanje o tem, kateri učenik uporablja na lektoratu na svoji fakulteti, je postalo stalnica v testu), koliko časa in zakaj se učijo slovenščine, ter njihove želje – naštetu je bilo v posameznih točkah zajeto na koncu testa.

Pri razvrščanju udeležencev izpopolnjevalcev (*Splošna, Literarna in Jezikoslovna izpopolnjevalna skupina*) smo upoštevali njihove strokovne interese, kot so jih zapisali na testu ali na prijavnici. Začetnike smo, kot vsako leto, v spremnem dopisu opozorili, da morajo potrditi svoj prihod v predtednu oziroma sporočiti, če v predtednu na seminar ne morejo priti. Ko smo ta obvestila prejeli, se je znova izkazalo, da veliko začetnikov ne bo prišlo v predtednu, zato smo jih razvrstili v skupino *Začetna 4* (dvotedenska začetna skupina – v nasprotju s tremi tritedenskimi začetnimi skupinami). Kot kažejo izkušnje, je treba na dvotedensko začetno skupino računati vsako leto (temu smo se prilagodili tudi z izbiro izkušenega in empatičnega lektorja za to skupino). Pri razvrščanju smo se trudili upoštevati tudi število udeležencev v posameznih skupinah, vendar se zaradi večjega števila udeležencev s približno enakim znanjem nismo mogli povsem izogniti velikim skupinam (zelo veliki sta bili npr. *Nadaljevalna 1* in *Izpopolnjevalna jezikoslovna* s po 13 udeleženci).

Udeležence smo prvi dan še dodatno ustno testirali tako v predtednu kot v prvem tednu seminarja. Kriteriji posameznih spraševalcev in način testiranja so bili precej poenoteni, zato je ustno testiranje (poleg uvrstitvenega testa) dalo dokončno sodbo o tem, v katero skupino smo koga uvrstili (seveda je iluzorno pričakovati, da bodo prav vsi udeleženci zadovoljni z uvrstitvijo v skupino – vsako leto imamo namreč opraviti z udeleženci, ki imajo zmotno predstavo o svojem znanju slovenščine in posledično o tem, v kateri skupini bi morali biti, kar povzroča nepotrebno nejevoljo in še dodatno obremenjenost lektorjev, ki imajo v skupini nezadovoljne udeležence). Znova predlagam, da v sodelovanju s strokovnjaki na Centru za slovenščino kot tuji/drugi jezik sestavimo »ustni test« za začetno in nadaljevalno raven, ki bo v pomoč pri ustnem testiranju, in da ohranimo prakso, da je ustnemu testiranju namenjeno več časa – kar že vnaprej predvidimo v urniku za prvi dan tako tritedenskega kot dvotedenskega seminarja.

2 Nabor lektorjev

Kot je bilo v navadi že v prejšnjih letih, smo k sodelovanju pisno povabili vse lektorje, ki so na seminarju sodelovali prejšnja leta, vabilo pa je bilo objavljeno tudi na forumu lektorjev v tujini. Sprejeli smo 16 lektorjev in jih vključili v ekipo, ki je bila povečini razporejena v skladu z željami, strokovnimi interesi in razpoložljivostjo lektorjev. Že nekaj let ima ena od izpopolnjevalnih skupin dva lektorja, letos je imela dva lektorja *Izpopolnjevalna splošna*. Prakso dveh lektorjev pri izpopolnjevalnih skupinah velja ohraniti, saj gre za zahtevne skupine, ki jim lahko z dvema lektorjema ponudimo še več (o zadovoljstvu s takšnim načinom dela v lektoratu pričajo ankete udeležencev).

2.1 Lektorske skupine

2.1.1 Predteden

Fonetične vaje: Hotimir Tivadar
Začetna 1: Nataša Hribar
Začetna 2: Eva Šprager
Začetna 3: Tatjana Jamnik

2.1.2 Dvotedenski termin

Fonetične vaje: Hotimir Tivadar
Začetna 4: Andreja Ponikvar
Nadaljevalna 1: Ivana Petric Lasnik
Nadaljevalna 2: Polona Liberšar
Nadaljevalna 3: Barbara Upale
Nadaljevalna 4: Laura Fekonja
Nadaljevalna 5: Jernej Ključevšek
Nadaljevalna 6: Andrej Šurla

Izpopolnjevalna literarna: Urška Perenič
 Izpopolnjevalna jezikoslovna: Mojca Smolej
 Izpopolnjevalna splošna: Helena Kuster, Klemen Lah

2.1.3 Konverzacija v dvotedenskem terminu

Začetna 1: Barbara Upale
 Začetna 2: Jernej Ključevšek
 Začetna 3: Polona Libersar
 Začetna 4: Ana Fras¹
 Nadaljevalna 1: Tatjana Jamnik
 Nadaljevalna 2: Andrej Šurla
 Nadaljevalna 3: Nataša Hribar

2.2 Fonetične vaje

Fonetične vaje so potekale od 28. 6. do 16. 7. 2010 v fonolaboratoriju in so bile namenjene uvodu v slovensko fonetiko in vajam iz fonetike slovenskega jezika za a) začetnike (skupine 1, 2, 3 – od 13.30 do 15.30, od 28. 6. 2010 do 3. 7. 2010; skupina 4 – 8. 7. in 13. 7. 2010), potekale so 120 minut, po potrebi kakšno minuto več, in b) za udeležence nadaljevalnih skupin, ki so si fonetične vaje izbrali fakultativno (75 minut, od 8.15 do 9.30, od 5. 7. do 16. 7. 2010).

2.2.1 Predlogi

Vodja fonetičnih vaj v poročilu navaja predloge za izboljšanje organizacije in poteka fonetičnih vaj:

1. Za izgovor posameznih fonemov in njihovih variant ter za ustrezno obvladanje slovenskega naglasa bi bilo potrebno tako za začetnike kot nadaljevalce glede na količino udeležencev več vaj.
2. Za vse skupine bi bilo potrebno več ur, namenjenih utrjevanju snovi, ki je predstavljena v začetni uri, saj se npr. z začetniki srečamo samo še enkrat. Mogoče bi bilo dobro za začetnike, če želimo fonetiko res okrepiti, nameniti še nekaj ur v naslednjih dveh tednih v popoldanskem času. S povečanim številom skupnih ur bi bilo možno bolj individualno in s tem tudi kvalitetnejše delo.
3. Udeleženci so omenili, da bi radi imeli fonetične vaje tudi nekateri iz izpopolnjevalnih skupin – mogoče bi bilo dobro razmisliti o 2–3 urah fonetike, ki bi bile bolj predstavljene kot fonetični tečaj, ne pa kot vaje, in bi se jih udeležili jezikoslovci, ki bi želeli razpravljati o fonetičnih dilemah.

3 Predavalnice, pripomočki, učbeniki

Lektorati in konverzacija so potekali v ustrezno velikih in nehrupnih predavalnicah Filozofske fakultete, le klima jo je večkrat zagodla. Lektorjem so bili na voljo različni pripomočki: TV + video in/ali dvd, radio, računalnik, videokamera, projektor, grafoskop, računalniška predavalnica, plakati, barvni flomastri ipd. Na voljo so imeli tudi učbenik, ki so ga uporabljali kot osnovnega (pri izbiri učbenika je bila v pomoč tudi informacija iz testa o tem, kateri učbenik je udeleženec že uporabljal, bodisi na seminarju bodisi na lektoratu na svoji fakulteti).

Poleg lastnega gradiva (obsežen seznam je na voljo v lektorskih poročilih) so lektorji uporabljali tudi naslednje učbenike: A. Markovič idr.: *Slovenska beseda v živo*; A. Markovič idr.: *Slovenska beseda v živo 2*; A. Markovič idr.: *Slovenska beseda v živo 3a*; A. Markovič idr.: *Slovenska beseda v živo 3b*; N. Pirih Svetina in A. Ponikvar: *A, B, C ... 1, 2, 3 ... Gremo*; M. Čuk idr.: *Odkrivajmo slovenščino*; M. Furlan: *Oblikoslovje*; H. Jug Kranjec: *Slovenščina za tujce*; M. Kocjan Barle: *Abeceda pravopisa*; I. Ferbežar in N. Domadenik: *Jezikovod*; A. Markovič idr.: *S slovenščino nimam težav*; M. Bešter in L. Črnivec: *Povej naprej*; I. Petric Lasnik idr.: *Gremo naprej*; M. Bešter: *Skripta 1, 2, 3, Zbornik za učitelje slovenščine kot drugega/tujega jezika*.

4 Lektorski sestanki

Lektorska ekipa je bila dokončno oblikovana sredi junija. Na prvem sestanku 24. 6. 2010 smo vodja lektorjev in strokovna sodelavca SSJLK-ja predstavili temo seminarja, predavanja in jutranje tečaje, spremljevalni program in organizacijo. Lektorje smo posebej povabili k temu, da bi skupaj s svojimi skupinami pripravili kakšno točko za zaključno prireditev (kar so tudi storili in na zaključku seminarja se je predstavilo veliko skupin – to je praksa nekaj zadnjih seminarjev; predlagam, da jo ohranimo, saj se udeleženci v anketah o njej izrekajo pozitivno). Opozorili smo jih tudi na to, da bi bilo dobro, če bi temo letošnjega seminarja, kolikor je le mogoče, vključevali v svoje ure, da bi bila prireditev še enovitejša celota lektoratov, predavanj in popoldansko-večernih dogodkov. Na prvem sestanku smo jih seznanili s potekom fonetičnih vaj, ekskurzij, individualno konverzacijo, z delom asistentk, z obveznostmi in s plačilom, dobili so tudi mape z gradivi, testi in seznamom udeležencev. Zaradi obveznosti na lektoratih v tujini se nekaj lektorjev tega sestanka ni moglo udeležiti, zato smo imeli še en sestanek, in sicer 30. 6. 2010.

V predtednu smo se z lektorji dobili v ponedeljek ob 8.30, sestanek smo imeli še v sredo ob 11.00, v prvem tednu dvotedenskega termina pa smo se z dvotedenskimi lektorji dobili

¹ Edina lektorica, ki je izvajala samo konverzacijo (ne pa tudi lektorata).

v ponedeljek ob 8.30 in v sredo ob 12.00. Sestanek s predsednico seminarja, strokovnima sodelavcema, vsemi lektorji in asistentkami, t. i. delovno kosilo, je bil v torek, 13. 7. 2010, ob 14.15 (pridružil sem nam je tudi gost seminarja Goran Vojnović).

Vodja lektorjev sem bila v seminarski pisarni vsak dan od 8.30 oziroma 9.00 naprej (razen prvi teden dvotedenskega seminarja, ko sem vodila jutranji tečaj) in sem lektorje seznanjala s popoldanskim dogajanjem in drugimi sprotnimi informacijami, ravno tako sem bila lektorjem in udeležencem na voljo v času odmorov ter po lektoratih oziroma konverzaciji/predavanjih. Sprotno obveščanje in sodelovanje »vseh z vsemi« (vodja lektorjev, strokovna sodelavca, lektorji, asistentke, predsednica seminarja) je tudi letos pripomoglo k hitremu reševanju težav in gladkemu poteku lektoratov (kar omenjajo tudi udeleženci v anketah) ter vseh drugih dejavnosti. Znova želim pohvaliti strokovnega sodelavca Damjana Huberja, ki je svoje delo opravljal na izjemno visoki strokovni in organizacijski ravni, kar je bilo v veliko pomoč tako lektorjem kot udeležencem, ter znova asistentke, brez katerih si resnično ne znam predstavljati organizacije seminarja.

- 5 Individualna konverzacija** Za individualno konverzacijo so poskrbele študentke slovenistike in slavistike oziroma seminarske asistentke. Udeleženci so se k tej obliki izpopolnjevanja slovenščine lahko prijavi pri lektorjih ali se vpisali na seznam na oglasnem panoju. Študentke, ki so izvajale individualno konverzacijo, so v anketah dobile visoke ocene (skupna splošna ocena udeležencev začetnikov je 4,94, skupna splošna ocena udeležencev nadaljevalcev je prav tako 4,94).
- 6 Obveznosti lektorjev** Projekcije in poročila so lektorji povečini oddali v dogovorjenem roku (projekcije do sredine predtedna oziroma prvega tedna dvotedenskega seminarja, lektorska poročila pa do 1. 9. 2010), ravno tako so vsi opravili enkratno dežurstvo, večina se jih je dejavno udeležila spoznavnega športno-kulturnega popoldneva (manjkajoči so izostanek vnaprej opravičili) in ekskurzije, večina se je udeležila tudi zaključne prireditve seminarja. Lektorji so na delo prihajali točno in pripravljeni, vzdušje v lektorski zbornici je bilo tudi letos zelo dobro (o čemer poročajo lektorji); s takšno ekipo je delo vodje lektorjev užitek in hkrati vzpodbuda.
- 7 Povzetek lektorskih poročil** Po poročanju lektorjev letos ni bilo veliko heterogenih skupin (izrazito heterogena je bila skupina *Nadaljevalna 1*, tako po predznanju kot po pričakovanjih in željah; poleg tega je bila v tej skupini slepa udeleženka, ki so jo sicer vsi lepo sprejeli in ji pomagali, težava je bila le ta, da nihče ni vedel, kakšno pomoč pravzaprav potrebuje in v kolikšni meri). Že vnaprej smo pričakovali, da bo razmeroma nehomogena skupina *Začetna 4*, katere udeleženci se zaradi neudeležbe v predtednu ne morejo več vključiti v začetne tritedenske skupine, za nadaljevalne skupine pa imajo še premalo znanja. *Začetna skupina 4* je postala že stalnica, vsako leto jo vodi izkušen lektor. Različnostim v skupinah so se lektorji uspešno prilagodili z delom v skupinah in parih, prerazporeditvijo vlog, z nivojskim poukom in predvsem z dobrim občutkom za preseganje tovrstnih ovir na nikogaršnjo škodo, kar zahteva veliko spretnosti, iznajdljivosti, potrpežljivosti in empatije.
- Letos smo imeli prvič »slovansko« skupino (udeleženci, katerih prvi jezik je slovanski), in sicer *Nadaljevalno 6*. Lektor poroča, da je bila tovrstna odločitev dobra, skupina je dobro delovala in se posvečala predvsem odpravi napak, do katerih prihaja zaradi hitrega usvajanja pasivnega znanja v domačih lektoratih (kot posledica sorodnosti slovanskih jezikov). Glede skupin, v katerih so bili Slovani in Neslovani, pa lektorji poročajo o dopolnjevanju (Slovani z boljšim razumevanjem, Neslovani z boljšim znanjem slovnice).
- Lektorji, ki so vodili lektorat, in lektorji, ki so vodili konverzacijo, so med seboj sodelovali in se dopolnjevali. Program, kot so si ga zastavili v projekciji, je večina lektorjev izpeljala, vendar s prilagajanjem skupinski dinamiki in tudi z dodatnimi vajami za posameznike v skupini. Več lektorjev poroča tudi o tem, da so se pri začetni uri seznanili z željami udeležencev in nato skušali program lektorata tem željam prilagoditi.
- Sicer pa lektorji poročajo o zelo dobrem sodelovanju udeležencev, njihovem aktivnem odzivanju in motiviranosti ter zadovoljstvu z delovnimi pogoji, organizacijo in spremljevalnim programom. Iz poročil je razbrati tudi dobro počutje lektorjev, za kar ima veliko zaslug za seminar tradicionalno sproščeno, vendar delovno vzdušje, ter zadovoljstvo z delom organizatorjev. V točkah 7.1, 7.2 in 7.3 citatno povzemam komentarje iz lektorskih poročil.

7.1 Konkretno pohvaljeno

1. Organizacija seminarja: odlično!
2. Organizacija lektoratov: odlično!
3. Roko na srce, delati v takih razmerah je pravi balzam!
4. Brez laskanja priznam še nekaj: vzdušje v zbornici, ko se lahko pogovarjaš s svojimi kolegi, se pošališ z njimi in tudi vodstveno ekipo Seminarja, je sanjsko! Razmere so tako nestresne,

ne pričakuje se tisto, česar ne moreš dati, neki zunanji vtis, pač pa res le tvoje delo, in delati tako je preprosto, tudi ti sam si toliko boljši!

5. Dobro je, da je prvi teden vsako drugo popoldne prosto.

6. Popoldanska lektorska ekipa je bil sproščena in zabavna, tako da je bilo tudi v zbornici lepo preživljati odmore. Vodstvo pa je poskrbelo, da nam je karseda olajšalo delo. Materiala je bilo na pretek, asistentke so bile dobro organizirane in ustrezljive. Lepo je delati v takem okolju. Hvala.

7. Spremljevalni program na nivoju, dosti aktivnosti (udeleženci so se jih z veseljem udeleževali, proti koncu lektorata so zato bili že utrujeni), sama organizacija Seminarja se mi zdi odlična (pohvala vsem, predvsem pa vodji lektorjev, Damjanu ter asistentkam!). Se vidimo naslednje leto!

8. Pogoji za delo na Filozofski fakulteti so bili odlični, prav tako organizacija seminarja in lektoratov, in to po veliki zaslugi Damjana Huberja in Mojce Nidorfer Šiškovič, ki sta bila na voljo udeležencem in lektorjem v vsakem trenutku seminarja.

9. Vzdušje med lektorji je bilo sproščeno; delo je potekalo brez kakršnihkoli zapletov. Najlepša hvala vodji lektorjev Đurđi Strsoglavcu za vrhunsko vodenje lektoratov, konstruktivno reševanje problemov, predvsem pa za zaupanje v svojo ekipo.

10. Organizacija vseh dejavnosti je bila visoko profesionalna, tako da sem se lahko v polni meri posvetila kvalitetni pripravi na pouk in poučevanju.

11. Hvalim odlične prostore za poučevanje (tehnično opremljenost), termin lektorata (9.30–12.00 je zelo ploden del dneva), ažurno obveščanje o vseh spremljevalnih dejavnostih in sploh odlično organizacijo seminarja in vse organizatorje za prizadevnost. Zelo hvalim tudi ekipo asistentk.

12. Ljubljanski seminar je v svetu znan kot ena bolj organiziranih in vsebinsko pestrejših tovrstnih prireditev. Udeležencem je poleg izobraževanja prav vsak dan ponujen tudi popoldanski/večerni program, kar menda (tudi po moji lastni izkušnji) ni samoumevno za čisto vse evropske oz. svetovne poletne jezikovne tečaje. Upam, da bo to njegovo podobo mogoče vzdrževati tudi v prihodnje.

13. Zame je bilo zelo sproščujoče, da sem se lahko zanesel na organizacijo, saj sem se tako lahko bolj posvetil sami izvedbi ure.

14. Menim, da je Seminar nudil veliko možnosti za vsestransko spoznavanje sodobnega slovenskega, tj. živega jezika, zato je vreden pohvale.

7.2 Konkretno pograjano

1. Spremljevalni program je dober, res pa je, da so nekatera predavanja (nisem bila na vseh, le na nekaterih) bila po mojem mnenju za udeležence (vendarle gre za tujce) jezikovno in strokovno (vsebinsko) prezahtevna.

7.3 Konkretni predlogi

1. Dobro bi bilo, če bi na Centru za slovenščino kot drugi/tuji jezik nadaljevali s snovanjem zbirke učbenikov za kratke tečaje slovenščine, kajti po učbeniku *Gremo naprej* ni ustreznega gradiva, ki bi ga lahko ponudili študentom. Zasnovati bi bilo treba nov, moderen učbenik za višje nadaljevalce, ki bi vseboval veliko dejavnosti za razvijanje ustnega sporazumevanja (konverzacija) in pa premišljeno nadgradnjo slovničnega sistema (predvsem sklanjatvene posebnosti in izjeme, velelnik, oziralne zaimke v vlogi veznikov ipd.).

2. Mislim, da je test udeležence dobro razvrstil, morda pa bi bilo vanj dobro vključiti še kakšno nalogo za (samostojno) tvorjenje, saj se tam najbolj pokaže jezikovna zmožnost. Predlagam, da se oteži naloga, kjer udeleženci pišejo o sebi. V zdajšnji obliki namreč uporabljajo strukture, ki se jih najprej naučijo in vedno ponavljajo, torej bodo vedno tudi precej pravilne.

3. Na lektoratu smo delali po učbeniku *Gremo naprej*. /.../ Učbenik se je izkazal za primeren, saj ponuja možnosti za nadgradnjo, bi bil pa veliko primernejši učbenik na nekoliko višji ravni, ki bi bil namenjen za kratke tečaje in bi obravnaval slovnične posebnosti (željo po obravnavi le-teh so izrazili študenti) ter malo drugačne teme. Velika večina udeležencev se je namreč že spoznala z učbeniki kot SBŽ 2, SNT, ki pa vsi bolj ali manj ponujajo podobne vsebine. Nove teme in vsebine bi po mojem mnenju že same po sebi dvignile motivacijo študentov.

4. Vem, da se je letos prvič zgodilo, da se je Seminarja udeležila udeleženka s posebnimi potrebami, in verjamem, da smo se vsi veliko naučili iz nastale situacije. Predlagam le, da se v bodoče s takim udeležencem vnaprej točno dogovori in naredi načrt, kakšno pomoč potrebuje in kako je treba zanj prilagoditi delo. /.../ Prav tako bi bilo po moje treba lektorja, za katerega se predvideva, da bo takšnega udeleženca poučeval, nekoliko prej opozoriti in se skupaj dogovoriti glede prilagajanja dela na lektoratu.

8 Povzetek ankete udeležencev seminarja

5. /Zdi/ se mi, da je celoten program Seminarja zelo poln in da so študenti tudi zaradi tega zelo utrujeni. Mogoče bi bilo smiselno čas po predavanjih pustiti prost in dodatne aktivnosti organizirati v večernem času, po 19. uri, ne pa že ob 17.00. Tako bi udeleženci imeli nekaj časa za počitek in seveda tudi domače naloge ☺. Prav tako sem od udeležencev slišala, da bi se radi udeležili predavanj, pa se jih niso mogli, ker so imeli konverzacijo, in obratno: tiste visoke skupine, za katere konverzacija ni bila predvidena, so izrazili željo ravno po tem. A bi bilo mogoče program organizirati tako, da bi vsi udeleženci imeli možnost iti tako na konverzacijo kot na predavanja?

Razvrstitev v skupino je bila v anketah ocenjena s skupno splošno oceno 4,27. Letošnje redke dodatne zamenjave smo na (utemeljeno in upravičeno) željo udeležencev opravili v prvih treh dneh seminarja. Letos je bilo manj nerazumnih in trmastih želja udeležencev po predstavitvi v višjo ali izpopolnjevalno skupino (ne glede na znanje, ki nikakor ni na ravni njihovih želja po višji skupini) kot prejšnja leta.

Lektorati so bili tudi letos ocenjeni zelo dobro: skupna splošna ocena lektoratov je 4,76 (lani 4,66), skupna splošna ocena metod poučevanja je 4,81 (lani 4,59), skupna splošna ocena vključevanja ustreznih tem v lektorate je 4,73 (lani 4,61), skupna splošna ocena spodbujanja in stika s strani lektorjev je 4,89 (lani 4,7), skupna splošna ocena uvrstitve v pravo skupino pa je tudi letos 4,27 (tako kot lani). Ocena fonetičnih vaj je 4,4 (lani 4,69), in sicer pri začetnikih 4,48 in pri nadaljevalcih 4,33. Noben lektor ni dobil nižje splošne ocene kot 4 (prevladuje ocena 4,5), kar štirje so dobili čisto 5.

8 % udeležencev začetnikov je ocenilo, da so svoje znanje izboljšali *malo*, 44 % jih je svoje znanje izboljšalo *precej*, 48 % pa *veliko*. 55 % udeležencev nadaljevalcev je ocenilo, da so svoje znanje izboljšali *malo*, 29 % jih je svoje znanje izboljšalo *precej*, 18 % pa *veliko*. 53 % udeležencev izpopolnjevalcev je ocenilo, da so svoje znanje izboljšali *malo*, 29 % jih je svoje znanje izboljšalo *precej*, 18 % pa *veliko*. Ob statističnih podatkih veliko povedo tudi številni komentarji v anketah udeležencev – nekaj jih citatno povzeman v točkah 8.1, 8.2 in 8.3.

8.1 Konkretno pohvaljeno

1. Zelo dobra organizacija: very good team, quick solutions – I was impressed. Very good.
2. Working on concrete situations + ambiance + little working group.
3. Sem navdušena! Organizacija je bila predobra! Veliko smo se učili in zelo sem zahvalna za to!
4. Veliko konverzacije v slovenščini.
5. Asistentke! Vedno so pomagale in se trudile, vedno! Upam da imajo dobro plačo!
6. Otprla sem se in govorim slovensko – kljub vsih napak ☺ Zelo mi je všeč da skoraj vsi udeleženci seminarja so se poskusili govoriti slovensko, ni pa angleško ☺
7. Spoznavanje novih ljudi, veliko možnosti za govorjenje.
8. Predvsem možnost govoriti slovensko!
9. Vojnović, konverzacija, prevajanje.
10. Ljudje, ki so bili zelo prijazni in tema – slovanstvo.
11. Predavanja je bili odlično organizirani.
12. Mednarodnost seminarja in zanimanje udeležencev za slovenščino in jezike na splošnem.
13. Večerni programi so bili zanimivi in različni, kar je bilo odlično.
14. Izbirni prevajalski tečaj je bil zelo dober.
15. Zelo zanimiva in zelo koristna se mi je zdela prevajalska delavnica.
16. Aktualen, ravnotežje med zahtevnimi + sproščujočimi enotami.
17. Odprtost, prijaznost, kompetentnost sodelavcev; dobra organizacija. Pogovor z avtorjem Goranom Vojnovićem – to je bilo čudovito doživetje!! Predavanje Klemena J. Bojeta: užitek je bilo poslušati tako razgledanega predavatelja. Odnos sem veliko novega in pridobila novega znanja & navdiha.
18. Priti do stika s slovenisti iz drugih dežel.
19. Lektorske vaje in predavanja (predvsem predavanja, ki so bila prilagojena udeležencem).
20. Redno obiskujem tečaje (I, F) – SSJLK je pravo doživetje!

8.2 Konkretno pograjano

1. Parts that did not include any english language.
2. That there was not enough time to have lunch during the day.
3. Popoldansko-večerni program ni dober za začetnike in nižje skupine ker nič ne razumejo.
4. Ekskurzija je bila predolga.
5. Izbirni tečaj iz prvega tedna. Nisem mogla iti, ker ne govorim drugih slovanskih jezikov.

6. Mi ni vseč, kadar pri predavanju profesor govori preveč in prehitro.
7. Da bi vsi udeleženci imeli možnost iti na predavanja, fonetične vaje.
8. Da ni možnosti za višije skupine hoditi na konverzacijo oz. da ne morem izbrati konverzacije ali predavanja.

8.3 Konkretni predlogi

1. I think for beginners the evening programme was quite hard to understand, maybe one could include another evening activity with easier Slovene?
2. Več individualnih konverzacij.
3. Bi bilo lepo imeti tečaj prevajanja iz angleščine.
4. Mislim, da bi morala razvrstitev v skupine biti drugačna; je zelo težko sedeti v isti skupini s Hrvatami/Srbami, ki govorijo slovensko zelo dobro, ampak imajo drugačne težave od tistih, katere imajo ljudje iz Nemčije, Avstrije itn.
5. Več skupin za konverzacijo – tudi za nadaljevalce 4, 5 in 6.
6. Mislim, da en teden ni dovolj za izbirni tečaj.
7. Enkrat bi si tudi želela slišati več o vplivu nemškega, francoskega, italijanskega, angleškega jezika na slovenščino.
8. Malo več predavanj o slovenski kulturi na splošno.
9. Mogoče bi naredila eno skupino samo za zamejce, ker zelo dobro obvladajo slovenščino in študenti, ki so uvrščeni v skupino s njimi po stopni znanja jezika so slabši, ker niso pripadniki te kulture.
10. Izbirni tečaj naj bi bil več kulturno-zgodovinski, ker tega manjka na seminarju. Ali etnološko-etnografski.
11. Več možnosti izbire za višje skupine. Ali predavanje ali konverzacija ali fonetične vaje (če je to iz vidika organizacije sploh možno). Da niso predavanja obvezna (brez drugih možnosti).

9 Drugo

Kot vsako leto je bilo tudi letos zelo dobro sprejeto spoznavno popoldne, zato ga vsekakor velja ohraniti. Znova sta bili polni t. i. pevka in gledališka delavnica. Poleg tega je bil letos (v primerjavi s prejšnjimi leti) še večji odziv udeležencev na poziv, naj pripravijo kakšno točko ob zaključku seminarja. Izredno pohvaljeni sta bili srečanja s pisateljem Goranom Vojnovičem (bil je gost izpopolnjevalnih skupin in na predavanju Đurđe Strsoglavca) in prevajalcem Klemnom Jelinčičem (bil je gost izpopolnjevalnih skupin). Tudi udeleženci *Začetne 3* so bili navdušeni nad gostovanjem pesnika Iztoka Osojnika.

Nekateri ponavljajoči se predlogi, predvsem seminaristov (več izletov/ekskurzij, več individualne konverzacije, več literarnih dogodkov, več fonetičnih vaj), so povezani tako s financami kot s časom, zato bodo najbrž težje uresničljivi, vendar bomo vseeno morali premisliti, kaj lahko storimo.

Nekatere grajane stvari so grajane upravičeno, nekatere pa ne (bolj kažejo na »razvajenost« udeležencev kot na kaj drugega – predvsem npr. pripombe o oddaljenosti dijaškega doma in o natrpanem programu; teh pripomb nisem posebej navajala – kakor tudi ne tistih, ki se po drugi strani o programu in namestitvi izrekajo pohvalno).

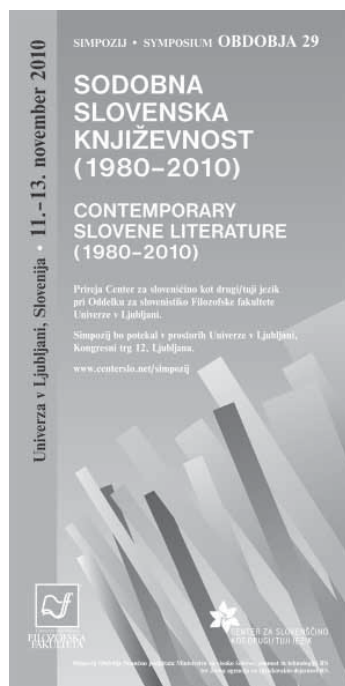
Letošnja izbirna tečaja sta bila v anketah udeležencev deležna tako pohval kot kritik, kar smo tudi pričakovali, predvsem glede prevajalskega tečaja, ki se ga niso mogli udeležiti udeleženci brez znanja še kakšnega drugega slovanskega jezika (poleg slovenščine). Ker smo izhodiščne (slovanske) jezike izbirali glede na krovno temo seminarja, tovrstni očitki pač malo zbledijo, sploh pa ob dejstvu, da so udeleženci letošnjih izbirnih tečajev tečaja ocenili izredno visoko (najvišje v zadnjih letih), in sicer 4,83 (pri tem prevajalski tečaj 4,91).

Za konstruktivno, plodno in nestresno sodelovanje se zahvaljujem vsem lektorjem, ki so sodelovali na 46. SSJLK-ju, asistentkam Petri Jurič, Aniti Marenk, Nataši Medvešek in Nini Pfajfar, strokovnima sodelavcema Damjanu Huberju in Mojci Nidorfer Šiškovič ter predsednici seminarja Veri Smole.

29. simpozij Obdobja - Sodobna slovenska književnost (1980–2010) (11.–13. 11. 2010)

izr. prof. dr. Alojzija Zupan Sosič

Organizacija simpozija

29. mednarodni znanstveni simpozij Obdobja z naslovom *Sodobna slovenska književnost (1980–2010)* je bil posvečen raziskovanju najnovejše slovenske književnosti. Potekal je od 11. do 13. novembra 2010 v prostorih Univerze v Ljubljani v organizaciji Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Pri vsebinski in organizacijski zasnovi simpozija je sodeloval programski odbor, ki so ga sestavljali slovenski in tuji strokovnjaki za književnost, jezik, umetnostno zgodovino in didaktiko: izr. prof. dr. Tine Germ, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta; red. prof. dr. Miran Hladnik, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta; izr. prof. dr. Niko Jež, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta; red. prof. dr. Marko Juvan, ZRC SAZU, Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede; red. prof. dr. Zvonko Kovač, Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet; red. prof. dr. Boža Krakar Vogel, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta; izr. prof. dr. Andrej Leben, Karl-Franzens-Universität Graz, Institut für Slavistik, Gradec; doc. dr. Katja Mihurko Ponž, Univerza v Novi Gorici, Fakulteta za humanistiko; izr. prof. dr. Irena Novak Popov, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta; izr. prof. dr. Darja Pavlič, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta; doc. dr. Mateja Pezdirc Bartol, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta; izr. prof. dr. Miha Pintarič, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta; izr. prof. dr. Julija A. Sozina, RAN, Institut slavianovedeniya, Moskva; red. prof. dr. Marko Stabej, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta; izr. prof. dr. Đurđa Strsoglavec, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta; red. prof. dr. Božena Tokarz, Uniwersytet Śląski, Instytut Filologii Słowiańskiej, Katowice.

Letošnji simpozij so sofinancirali Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo RS, Javna agencija za raziskovalno dejavnost RS, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Društvo slovenskih pisateljev in raziskovalna skupina Medkulturne literarnovedne študije. Največ zaslug za uspešen potek priprav na simpozij, za stike z udeleženci in za njegovo izvedbo imata strokovna sodelavca Damjan Huber in mag. Mojca Nidorfer Šiškovič, ki sta zavzeto in uspešno vodila vso organizacijsko ter tehnično plat simpozija. Za celostno podobo prireditve pa je s tiskovnimi gradivi poskrbela urednica Mateja Lutar. Vsem imenovanim kolegom se za sodelovanje res iskreno zahvaljujem.

Simpozij je že lani doživel organizacijsko prenovu, saj je simpozijiški zbornik prvič izšel še pred simpozijem. Letošnji zbornik je obdržal tudi lansko novost omejitve prispevkov (na 6–8 strani) in slepo recenziranje prispevkov. Če je bilo lansko recenziranje še polslepo, je bilo letos zaradi novosti – prijaviti se je bilo mogoče brez povzetka – že slepo. Tudi tretjo novost smo obdržali, saj se je pokazala kot dobrodošla: uvedba kotizacije za dejavne udeležence simpozija, razen članov in članic Oddelka za slovenistiko, programskega odbora in recenzentskega zbora, ter elektronsko prijavljanje in oddajanje prispevkov. Vsi udeleženci so bili navdušeni nad hkratno izdajo zbornika, posebej so to pridobitev pohvalili udeleženci iz tujine in predstavniki medijev. Pohvaljena je bila tudi novost, da je bil zbornik postavljen na splet že pred izidom, tako da so se lahko udeleženci in poslušalci simpozija pripravili na prispevke in s tem tudi na debato. Organizacijsko gledano pa je treba rešiti eno težavo: poskrbeti je treba za bolj sistemsko možnost financiranja zbornika, saj se je z novim načinom izhajanja (ki je funkcionalno gledano veliko boljši od prejšnjega) tako rekoč nemogoče prijaviti na javni razpis za sofinanciranje znanstvenih publikacij – razen če bi datum simpozija zelo natančno prilagodili datumom razpisov (ki pa niso tako zelo zanesljivi, da bi se to res dalo storiti). Večina je z recenzentskim sistemom zadovoljna, kot kažejo rezultati ankete, nekateri pa se na (katerikoli) recenzentski sistem težko privadijo. Tudi ocene ostalih anketiranih področij (splošni vtis o simpoziju, program simpozija, organizacija, ustreznost vsebine gradiva za udeležence, spremljevalni program, namestitev v gostišču Pri Mraku) so zelo visoke, gibljejo se od 3,72 do 4 (najvišja možna ocena je 4). Anketiranci so najbolj pohvalili organizacijo (4) in večer šansonov (4), ustno pa so mi pohvalili vse dogodke in celoten simpozij, še posebej diskusije.

Udeleženci simpozija

Od več kot 700 vabljenih strokovnjakov se je simpozija udeležilo 61 udeležencev z 59 prispevki. Zaradi neustrezne tematike, ki ni bila povezana z naslovno temo, smo zavrnili le eno prijavo, vsaj eno negativno oceno recenzentov pa je prejelo 8 prispevkov, od tega sta potem članek popravili in objavili 2 referentki. Med 61 referenti jih je bilo 44 iz Slovenije in 17 iz tujine: iz Avstrije, Češke, Hrvaške, Italije, Madžarske, Makedonije, Poljske, Rusije in Ukrajine. Večina udeležencev je bila z univerz in inštitutov, nekoliko manj pa iz založništva, medijev in srednjih šol.

Število udeležencev je bilo podobno kot lani, le da so letos v večji meri obiskovali predavanja tudi študenti in poslušalci, ki niso bili aktivni udeleženci samega simpozija. Obisk predavanj je bil razveseljiv in nad pričakovanji, saj je bilo treba skoraj v vse sekcije prinašati dodatne stole. Najbolj razveseljivo pa je dejstvo, da je po vsakem razdelku predavanj potekala živahna diskusija, v katero so se poslušalci vključevali premišljeno in povsem sproščeno. Prav razširitev predavanj v diskusijo se mi zdi za sodobno slovensko književnost najbolj ploden način, saj je bila referentom dana možnost, da prisluhnejo ostalim strokovnjakom, ki podobno ali drugače razmišljajo o poročani temi, poslušalcem pa edinstvena priložnost, da postanejo aktivni premišljevalci tega, kar trenutno živimo – sodobne slovenske književnosti. O simpoziju so pred in med prireditvijo poročala naslednja javna občila: Delo (13. 11.), TV Slovenija (11. 11.), na spletnem naslovu www.sta.si je STA 11. 11. objavila poročilo in slikovno gradivo z naslovom *V Ljubljani začetek simpozija o sodobni slovenski književnosti*, kar so v enaki oz. nekoliko spremenjeni obliki objavili še drugi spletni mediji. V Dnevniku je bila 10. 11. objavljena informacija o začetku simpozija, v Ljubljanskih novicah, Slovenskem elektronskem dnevniku, je bil 11. 11. objavljen članek o začetku simpozija, istega dne tudi v Primorskem dnevniku. Simpozij je zelo vestno spremljal Radio Slovenija, saj je kar trikrat poročal o njem (npr. 13. 11. na RA Slovenija 1), za kar bi se mu rada še posebej zahvalila.

Vsebinski koncept simpozija

Simpozij je združil starejši koncept Obdobij, ki so od leta 1979 naprej obravnavala knjižni jezik, literaturo in kulturo posameznih obdobj (npr. baroka, razsvetljenstva in romantike na Slovenskem), z novejšim konceptom po letu 1992, namenjenim znanstvenim metodam (npr. historizem) in jezikovnim ter literarnim zvrstem (npr. slovenska narečja ter slovenski sonet in roman). Prav zadnja desetletja je literarno ustvarjanje najbolj množično in že skoraj nepregledno, Obdobja 8 (1988) pa so pod naslovom *Sodobnost* že pregledala slovensko književnost od leta 1945 do 1980, zato se je bilo smiselno posvetiti tistemu izseku sodobne slovenske književnosti, ki še ni bil sistematično znanstveno analiziran, tj. sodobni slovenski književnosti od leta 1980 do 2010. Zaradi nezaključenosti obravnavanega obdobja, pri nekaterih pojavih pa tudi zaradi pomanjkanja časovne razdalje, je bilo doslej nemogoče zapisati trdnejše določitve posameznih značilnosti sodobne slovenske književnosti, zato je bil 29. simpozij Obdobja odlična priložnost za prvo ali vnovično raziskavo predlaganih znanstvenih področij in tem. Ker slovenska književnost na koncu 20. in začetku 21. stoletja ni enotno obdobje, saj v njem so obstajale različne literarne smeri, npr. modernizem in postmodernizem, zaznamuje pa ga tudi sinkretizem zvrsti, vrst, žanrov, oblik, načinov, stilov in poetik, med katerimi v zadnjih letih prednjači realistična tehnika oz. metoda, je bilo treba že na začetku udeležencem ponuditi več tem, ki so jih skoraj v celoti upoštevali. Teme so bile naslednje: vloga in pomen sodobne slovenske književnosti kot prepleta različnih tokov, usmeritev, smeri, skupin, posameznikov in poetik od leta 1980 do 2010 v širšem družbenem in kulturnem kontekstu; razmerje med osebno, narodnostno in kulturno identiteto v sodobni slovenski književnosti in mesto književnosti v sodobni slovenski umetnosti; stiki med sodobno slovensko književnostjo in ostalimi slovanskimi literaturami ter sodobna slovenska književnost v kontekstu svetovne literature; zvrsti, vrste in žanri sodobne slovenske književnosti ter njena hibridnost; sodobna literarna besedila in drugi mediji; recepcija, refleksija in vrednotenje sodobne slovenske književnosti; poučevanje sodobne slovenske književnosti; sodobna slovenska književnost zunaj meja Slovenije: ustvarjanje Slovencev v zamejstvu in izseljenstvu kot temeljni in prvotni (in ne obrobni ali drugotni) del slovenske književnosti; sodobna otroška in mladinska književnost v Sloveniji; opazovanje slogovnih prvin v besedilih sodobne slovenske književnosti kot odraz jezikovne zmožnosti, poetike obdobja in posameznika ter strukturnih in tematsko-motivnih značilnosti besedila; vloga in pomen prevodov sodobne slovenske književnosti v tuje jezike; kritični premislek o pomenu in vlogi nekaterih oddaj in programov.

Referati so potekali plenarno (16 predavanj) in v dveh vzporednih sekcijah: sekciji A in B sta bili organizirani tematsko, tako da se je čim več prispevkov tematsko uskladilo. Prilagodili smo se tudi nenapovedani odpovedi predavanja v sekciji B in to sekcijo združili s plenarnimi predavanji, da ne bi oškodovali poslušalcev omenjene sekcije. Tematska in metodološka raznolikost ter pogledi tujih znanstvenikov na našo književnost so pokazali, da je simpozij s svojimi analizami in sintezami močno presegel začetna pričakovanja.

Spremljevalne prireditve

Na slovesni otvoritvi so nas pozdravili prorektor Univerze v Ljubljani red. prof. Aleš Valič, prodekan Filozofske fakultete red. prof. dr. Andrej Černe, predstojnica ljubljanske slovenistike red. prof. dr. Erika Kržišnik, predstojnik Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik red. prof. dr. Marko Stabej in predsednica 29. simpozija Obdobja izr. prof. dr. Alojzija Zupan Sosič. Predstavnik SAZU akad. prof. dr. Andrej Inkret se je zaradi bolezni opravičil dan pred začetkom simpozija. Na otvoritvi je doc. dr. Aleksander Bjelčevič predstavil zbornik *Reformacija na Slovenskem (ob 500-letnici Trubarjevega rojstva)*, Obdobja 27, sama

pa sem predstavila zbornik *Obdobja 29*. Za umetniško in poglobljeno vzdušje otvoritve simpozija je poskrbel tolkalni recital Jožeta Bogolina z naslovom *Musica toccare*. Zaigral je tri skladbe: Two movements for marimba, Pojdi svojo pot za vibrafon solo in Ilijaš za solo marimbo. Na Univerzi je bila vse tri dni na ogled razstava *Sodobna slovenska književnost*, ki jo je pripravila vodja knjižnice Oddelka za slovenistiko in Oddelka za slavistiko Anka Sollner Perdiš s sodelavkami. V četrtek smo poslušali šansone v dvorani Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti (za prijazen odstop dvorane se lepo zahvaljujemo) z Janjo Majzelj in Jožijem Šalejem. Igralka in pevka nam je zapela šansone Svetlane Makarovič in nekaj pesmi drugih avtorjev. Ker je bil večer zelo umetniško ustvarjal in prijeten, smo se udeleženci družili še naprej in v restavraciji Nebotičnik nadaljevali svoje pogovore in prijateljske stike. V petek smo se udeležili literarnega večera, ki ga je v svojih prostorih organiziralo Društvo slovenskih pisateljev. Najprej nam je voditeljica večera dr. Alenka Jovanovski predstavila njihovo publikacijo *Literaria slovenica*, nato pa je vodila pogovor s pesnikoma Milanom Jesihom in Veroniko Dintinjana. Dvorana je bila povsem zasedena in tudi druženje po literarnem večeru je pokazalo, da si poslušalci želijo tovrstnih stikov s slovenskimi umetniki. Ker si tudi na Društvu slovenskih pisateljev želijo povezav med slovenisti doma in v tujini, so predlagali, da bi postal literarni večer v času mednarodnega simpozija Obdobja kar tradicija – o tem pa naj seveda odločijo prihodnji predsedniki Obdobja.

Referenti in gostje so simpozij ustno zelo pohvalili, kar je lepo vidno tudi v izpolnjenih anketah (»Lep program in lepo doživetje, predvsem večer šansonov«, »Najlepša hvala za vse«, »Dobra organizacija, prijazno osebje (hostesi), dobra računalniška podpora«). Izpolnjenih je bilo 20 anket, povprečna ocena vseh področij je bila zelo visoka, celo višja kot lansko leto.

Na koncu se zahvaljujem vsem, financerjem in referentom ter organizacijskemu in programskemu odboru, da smo simpozij Obdobja 29 lahko tako prijetno in koristno izpeljali.

Anketa 29. simpozija Obdobja – povprečne ocene

Damjan Huber

Splošni vtis o simpoziju	3,75
Program simpozija (referati)	3,72
Recenzentski sistem	3,47
Organizacija	
- pred simpozijem	4
- med simpozijem	4
Ustreznost vsebine gradiva za udeležence	3,75
Spremljevalni programa	
- Večer šansonov: <i>Janja Majzelj, Joži Šalej</i>	4
- Literarni večer na Društvu slovenskih pisateljev	3,54
Namestitev v gostišču Pri Mraku	3,8

Šest udeležencev, ki so izpolnili anketo, se je simpozija udeležilo prvič, dva sta bila na simpoziju drugič, štirje so bili na simpoziju tretjič, dva četrtič, štirje petič, eden šestič in eden dvajsetič.

Ocene: 1 – zelo slabo, 2 – slabo, 3 – dobro, 4 – zelo dobro. Prejeli smo 20 anket.

Tečaji slovenščine

Branka Gradišar, Damjana Kern, Mihaela Knez

1 Izvedba tečajev slovenščine V letu 2010 smo izvedli 25 tečajev slovenščine.

Slika 1: Razpored tečajev slovenščine leta 2010

jan	feb	mar	april	maj	jun	julij	avg	sept	okt	nov	dec
ZŠ											
Eras											
Kor dijaki											
		Spomladanska šola									
		Popoldanski tečaj									
		Jutranji tečaj									
		Int jut									
			Por dijaki								
				Žepni tečaj							
					Intenz						
					Kor dijaki						
					Prip						
					Žepni tečaj						
						MPŠ					
						PŠ					
								EILC			
								Prip			
								Intenz			
									Kor dijaki		
									Jesenska šola		
									Popoldanski tečaj		
									Jutranji tečaj		
									EILC+		
										Int jut	
Individualni tečaji											

ZŠ = Zimska šola, Eras = Tečaj za izmenjavne študente, Kor dijaki = Tečaj za koroške dijake, Int jut = Intenzivni jutranji tečaj, Por dijaki = Tečaj za dijake iz Porabja, Intenz = Intenzivni tečaj, Prip = Priprava na izpit, MPŠ = Mladinska poletna šola, PŠ = Poletna šola, EILC = Intenzivni tečaj slovenščine za študente Erasmus, EILC+ = nadaljevalni tečaj za študente Erasmus

1.1 Tečaji za odrasle

Leto smo začeli s 16. Zimsko šolo slovenščine, ki se je je udeležilo rekordnih 58 udeležencev, 7 od teh se jih je prvotno vpisalo v tečaj Slovenščina za izmenjavne študente in ga po koncu Zimske šole tudi nadaljevalo.

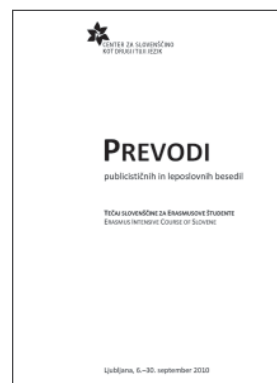
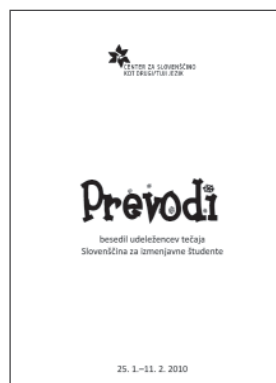
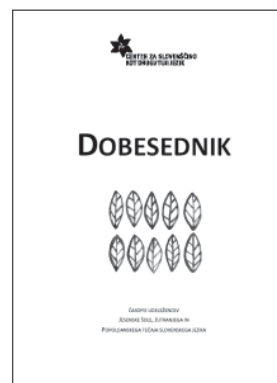
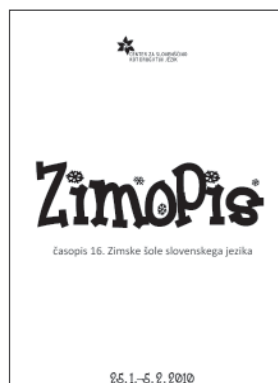
Mini tečaj slovenščine, ki ga v poletnih mesecih enkrat na teden izvajamo v Slovenskem turističnem informacijskem centru, smo preimenovali v Žepni tečaj, njegovo podobo in vsebino pa približali knjižici *Žepna slovenščina* (2008). Prenovljeni tečaj smo prvič predstavili in izvedli na sejmu akademske knjige Liber.ac, ki je potekal od 19. do 21. maja 2010.

Po dveh letih premora smo bili ponovno uspešni na razpisu (Cmepius) za organizacijo Intenzivnega tečaja za študente Erasmus (EILC) – prejeli smo 28.000 EUR dotacije za

izvedbo 8 tečajev (5 v septembru 2010). Zaradi zahteve Evropske komisije, ki financira EILC, da je minimalno število študentov v skupini 15, smo tečaj izvedli v 5 skupinah po 15–17 udeležencev. Kljub neobičajno velikim skupinam (naši tečaji sicer potekajo v skupinah z 8–12 udeležencev) je pouk potekal nemoteno, tako učitelji kot študenti so bili z delom zadovoljni, študenti celo tako, da so dali pobudo za nadaljevalni tečaj slovenščine, ki smo ga nato izvedli od 19. oktobra do 15. decembra 2010, udeležilo pa se ga je 9 študentov.

Enotedenski 20-urni Intenzivni tečaj, ki ga organiziramo junija, smo prvič izvedli tudi v septembru (imeli smo 3 skupine, 24 udeležencev).

Kot v prejšnjih letih so imele tudi v 2010 Zimska, Spomladanska, Poletna in Jesenska šola ter Slovenščina za izmenjavne študente poleg jezikovnega pouka pester spremljevalni program, namenjen spoznavanju slovenske kulture, zgodovine in sodobne stvarnosti, v okviru teh tečajev pa so nastali tudi časopisi s prispevki udeležencev: *ZimoPis*, *Dobesednik*, *Pošopis* in *Prevodi*.

1.2 Mladinski tečaji

Mladinska poletna šola je v letu 2010 praznovala 5. obletnico. Število udeležencev je bilo največje doslej, udeležilo se je kar 155 tečajnikov (2006: 71, 2007: 82, 2008: 90, 2009: 125, 2010: 155). Deloma lahko tako veliko udeležbo pripišemo velikemu številu maturantov iz prekomorskih držav (Argentina in Kanada), ki se Mladinske poletne šole že tradicionalno udeležujejo ob zaključku rednega šolanja v sobotnih šolah slovenščine, deloma pa vedno večja želja po udeležbi na mladinski poletni šoli iz drugih evropskih držav nakazuje, da je ta postala med slovenskimi mladostniki v tujini prepoznavna in so jo sprejeli kot dobrodošlo dopolnilo pri učenju slovenščine. Večina udeležencev je bila štipendistov Ministrstva za šolstvo in šport (mladostniki iz zamejstva in zdomstva) in Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu (slovenski maturanti iz Argentine in Kanade), nekaj pa je bilo tudi samoplačnikov. Dejavnosti na Mladinski poletni šoli so potekale podobno kot v preteklosti. Dopoldne so bili udeleženci deležni intenzivnega pouka slovenščine, popoldnevi in večerni čas pa so bili namenjeni spoznavanju slovenskih naravnih in kulturnih prepoznavnosti ter sprostitev dejavnostim: udeleženci so si ogledali Ljubljano, živalski vrt, Županovo jamo pri Grosuplju, planšarsko naselje na Veliki planini, Lipico, Piran, predstavo A. Rozmana Roze *Kabarete simpozij*, koncert Slovenskega tolkalnega projekta STOP, slovenski film *Življenje kot v filmu*, nastop svojih slovenskih vrstnikov iz Argentine in Kanade, se udeležili srečanja s slovensko mladinsko pisateljico Nejko Omahen in ekologom Janijem Esenkom ter se spoznavali ob raznih športnih dejavnostih: ob plavanju, veslanju po Ljubljani, bovlino, plesu, žongliranju, turnirju v odbojki in nogometu. Ob zaključku tečaja je nastal časopis *Poletnik*, v katerem so zbrani prispevki, ki so nastali med poukom ali ob spremljevalnih dejavnostih.

V letu 2010 smo na Centru za slovenščino kot drugi/tuji jezik v sodelovanju z Ministrstvom za šolstvo in šport in Zavodom RS za šolstvo in šport izvedli že ustaljene **intenzivne jezikovne tedne za dijake iz avstrijske Koroške**. Udeležilo se jih je 92 dijakov, in sicer s celovške Zvezne gimnazije in zvezne realne gimnazije za Slovence (28 udeležencev), z Dvojezične trgovske akademije v Celovcu (28 udeležencev), Višje šole za gospodarske poklice Št. Peter in Strokovne gospodarske šole iz Št. Jakoba v Rožu (21 udeležencev) ter s Trgovske akademije in Gimnazije Alpe-Jadran iz Velikovca (15 udeležencev), ki v začetku šolskega leta preko Deželnega šolskega sveta iz Celovca zaprosijo za tovrstni tečaj.

Na pobudo svetovalke Zavoda RS za šolstvo Valerije Perger smo v letu 2010 prvič izvedli **intenzivni teden tudi za slovenske dijake iz Porabja**. Tečaj je potekal od 12. do 16. aprila, udeležilo pa se ga je 21 udeležencev.

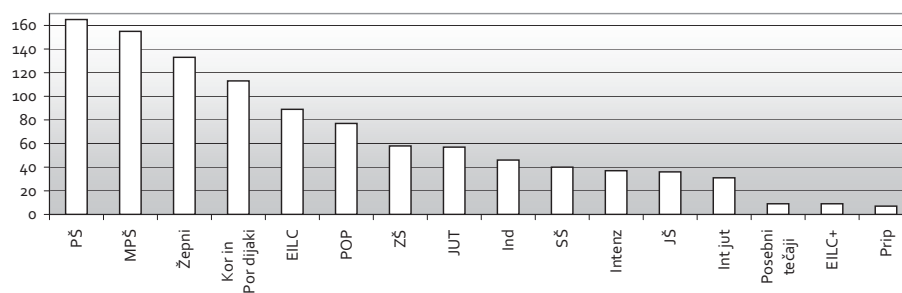
Intenzivni teden je tako za koroške kot za porabske dijake podobno zasnovan, se pa glede na jezikovno znanje učencev in njihove potrebe razlikuje. Pouk poteka 6 ur na dan, dopoldanski del pouka je namenjen jezikovnemu pouku (4 ure), popoldanski čas (2 uri) pa konverzaciji ali literarnim vsebinam. Po pouku dijaki spoznavajo kulturno in družabno življenje v slovenski prestolnici. Intenzivni tečaj je postal pomembna dopolnitev siceršnjega pouka slovenščine, ki so ga dijaki deležni v svojih šolah. Dijakom s celovške gimnazije pomeni tečaj intenzivno pripravo na maturo (tečaja so se udeležili dijaki predzadnjega letnika gimnazije), dijakom drugih šol pa pomoč pri začetnem ali nadaljevalnem učenju slovenščine. Sodelavci mladinskih tečajev ugotavljamo, da je taka oblika tečajev zelo smiselna in učinkovita, celo bolj kot Mladinska poletna šola, saj gre za obliko pouka, ki poteka med šolskim letom in so učenci bolj pripravljeni za učenje. Tečaja se udeleži cel razred, ki tako skupaj napreduje. Tesnejše je tudi sodelovanje z matičnimi učitelji, saj spremljajo svoje učence ves čas jezikovnega tedna in imajo tako natančen vpogled v vsebine pri pouku ter zato lažje načrtujejo nadaljnji učni proces. Ker se je taka oblika tečaja izkazala za uspešno, bi jo veljalo ponuditi tudi drugim, npr. slovenskim učencem in dijakom v italijanskem zamejstvu in zdomstvu.

V zadnjem času se kaže velika potreba tudi po **tečajih slovenščine za učence in dijake migrante**, ki se vključujejo v slovenski šolski sistem, in sicer tako za učence začetnike, kot za tiste, ki so že dlje časa vključeni v šolo, vendar še zmeraj čutijo primanjkljaj v znanju slovenščine. Tečaje, namenjene takim učencem, smo v omejenem obsegu izvedli v okviru projekta Evropskih socialnih skladov Uspešno vključevanje otrok, učencev in dijakov migrantov v vzgojo in izobraževanje, in sicer ob začetku šolskega leta (gl. poglavje Projekti). Tečajji so bili za udeležence brezplačni in so se v celoti financirali iz projekta. V nadaljevanju šolskega leta se je izkazalo, da je potreba po tovrstnih tečajih zelo velika, saj učenci v okviru šole nimajo dovolj možnosti za učenje slovenščine, vendar bi zaradi slabšega socialnega statusa učencev migrantov prišle v poštev le neplačljive oblike tečaja.

2 Udeleženci

Skupno število udeležencev tečajev v letu 2010 je bilo 1036. Največ jih je bilo na Poletni šoli (165), Mladinski poletni šoli (155), Žepnem tečaju (133), tečajih za dijake iz Koroške in Porabja (113) in na tečajih za študente Erasmus (89).

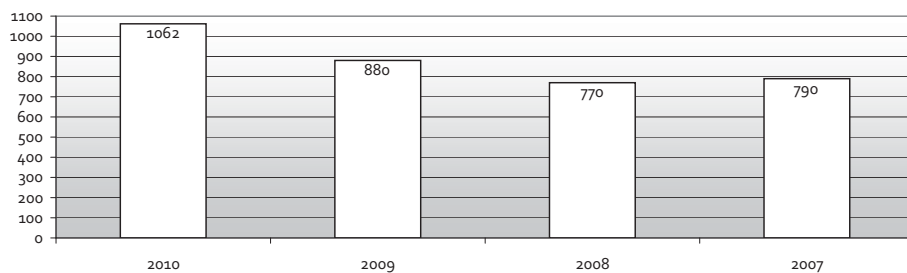
Slika 2: Število udeležencev po posameznih tečajih

PŠ = Poletna šola, MPŠ = Mladinska poletna šola, Žepni = Žepni tečaj, Kor in Por dijaki = Tečaj za koroške in porabske dijake, EILC = Intenzivni tečaj slovenščine za študente Erasmus, POP = Popoldanski tečaj, ZŠ = Zimska šola, JUT = Jutranji tečaj, Ind = Individualni pouk, SŠ = Spomladanska šola, Intenz = Intenzivni tečaj, JŠ = Jesenska šola, Int jut = Intenzivni jutranji tečaj, EILC+ = nadaljevalni tečaj za študente Erasmus, Prip = Priprava na izpit

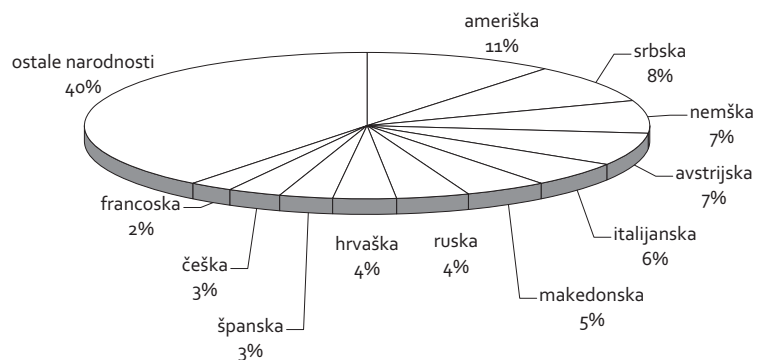
Glede na prejšnja leta je bilo v letu 2010 več udeležencev zlasti zaradi večje udeležbe na Mladinski poletni šoli, tečajih za dijake iz avstrijske Koroške, tečajih za študente Erasmus (2009: 23, 2010: 89) ter na Žepnem tečaju slovenščine (2009: 77, 2010: 133).

Slika 3: Primerjava skupnega števila udeležencev v preteklih štirih letih

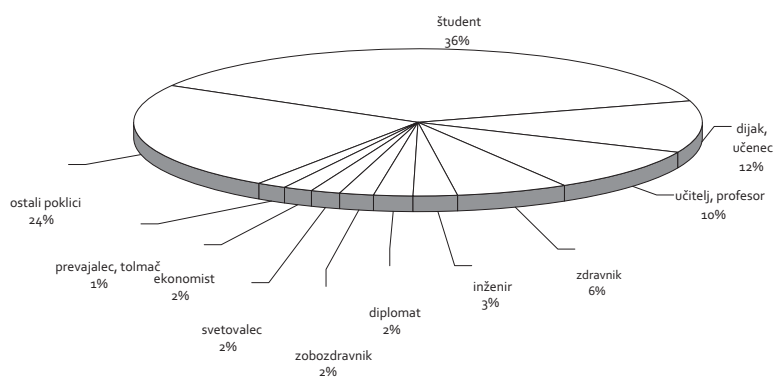
Tečajev za odrasle so se udeležili udeleženci 64 različnih narodnosti.

Slika 4: Narodnost udeležencev

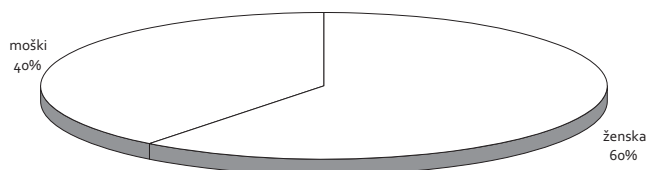
Opravljali so 81 različnih poklicev.

Slika 5: Primerjava skupnega števila udeležencev v preteklih štirih letih

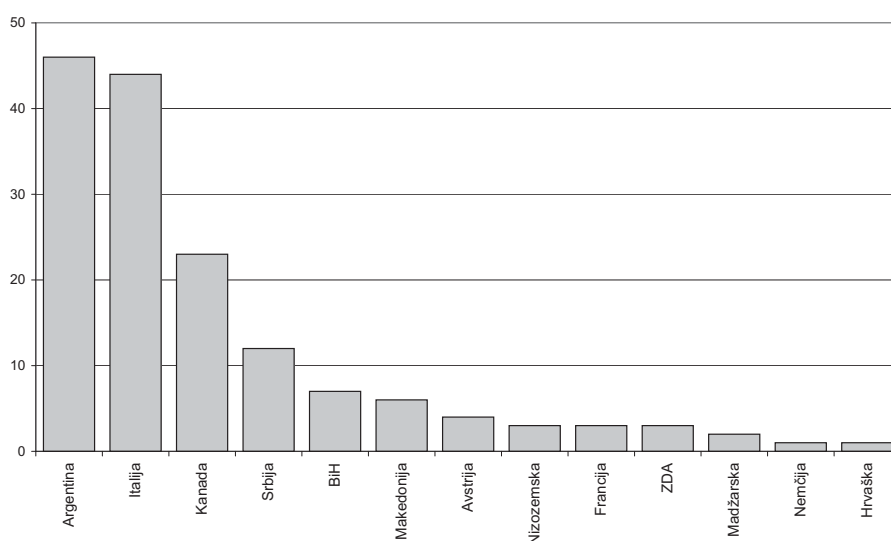
Po spolu so prevladovali ženske.

Slika 6: Spol udeležencev

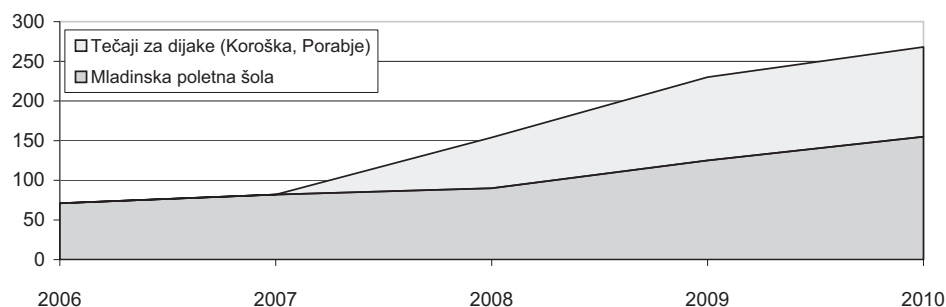
Mladinskih tečajev so se udeležili mladostniki 13 narodnosti. Sestavo udeležencev 5. mladinske poletne šole prikazuje spodnji graf:

Slika 7: Narodnost udeležencev Mladinske poletne šole

Število udeležencev mladinskih tečajev se je v zadnjih dveh letih močno povečalo.

Slika 8: Rast števila udeležencev na mladinskih tečajih

3 Učitelji

Leta 2010 je v programu Tečajji slovenščine učilo 47 učiteljev, od tega 40 profesorjev slovenskega jezika in 7 študentov. Večina sodelujočih učiteljev je honorarnih sodelavcev Centra.

Sodelavci Tečajev slovenščine 2010

Janja Ban	Irena Jerovšek Vogrinc	Helena Nadižar
Urban Batista	Mojca Jesenovec	Petra Pilka
Andrej Bider	Zvonka Kajba	Staša Pisek
Beti Boškovič	Boris Kern	Lara Pižent
Tanja Bovha	Matej Klemen	Nataša Podhraški
Anja Butala	Meta Klemen	Bojana Polak
Maja Bračička Piščanc	Damjana Kern	Petra Pučnik
Nuša Dedo Lale	Boštjan Kernc	Petra Rajk
Gregor Demšar	Jernej Ključevšek	Mateja Rakovec
Rok Dovjak	Mihaela Knez	Nina Skubic
Katja Dragar	Ana Kočevar	Andreja Smrdelj
Martina Eyer	Tanja Kotnik	Anja Strajnar
Zorka Felicijan	Katja Kralj	Mojca Stritar
Anja Figelj	Martin Lissiach	Irena Sotlar
Anja Gašperin	Jasna Maček	Melita Vešner
Jernej Gašperin	Marta Marinko	Magda Volk
Nataša Hribar	Andreja Markovič	Gita Vuga
Svetlana Jandrić	Mateja Mivšek	Jasna Zupan
Tanja Jerman	Andrejka Močnik	Špela Zupan

4 Razno

Ob koncu večine tečajev smo izvedli anonimno anketo, v kateri so udeleženci ocenili aktivnost pri pouku, razumljivost razlage in uporabo različnih metod pri posameznem učitelju. Povprečna ocena teh dejavnosti pri vseh učiteljih je bila 4,76.

V letu 2010 je program Tečaji slovenščine vodila doc. dr. Nataša Pirih Svetina, za organizacijo tečajev pa so skrbele Branka Gradišar, Petra Likar Stanovnik (do avgusta 2010) in Jana Kete Matičič (od avgusta 2010). Januarja 2010 je mesto vodje učiteljev ponovno prevzela Tanja Jerman. Tečaje, namenjene otrokom oz. mladostnikom (Mladinska poletna šola in tečaji za koroške ter porabske dijake) sta koordinirali Mihaela Knez in Damjana Kern.

Na spletne strani tečajev (www.centerslo.net/tecaji) smo dodali aplikacijo AddThis, ki obiskovalcu spletne strani omogoča, da vsebine lažje (le s klikom na ustrezno ikono) deli z drugimi, posreduje dalje. Aplikacija beleži tudi statistiko obiskov spletnih strani in učinek posredovanja (koliko ljudi se odzove na posredovane vsebine tako, da jih posreduje dalje). V letu 2010 (od 26. marca do 31. decembra) so obiskovalci vsebine spletne strani Tečajev slovenščine posredovali 151-krat, največkrat (35 klikov) začetno stran tečajev v slovenščini, nato podstran Poletne šole v slovenščini (22 klikov), začetno stran tečajev v angleščini (14 klikov) in podstran Mladinske poletne šole v slovenščini (9 klikov). Vsebine so bile največkrat (49-krat) posredovane po e-pošti, 46-krat prek Facebooka, 35-krat so bile natisnjene, 11-krat posredovane prek Twitterja, 6-krat so bile dodane med priljubljene strani v spletnih brskalnikih in 6-krat med Googleove zaznamke. Največkrat sta bili iskani besedi poletna (50 %) in šola (50 %), obiskovalci spletnih strani pa so do njih dostopali iz 22 različnih držav, največkrat, 88-krat, iz Slovenije, 15-krat iz Srbije, 7-krat iz ZDA, po 6-krat iz Avstrije in Nemčije, 5-krat iz Italije in 4-krat iz Avstralije.

Junija 2010 smo ustanovili Facebookovo stran Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik, ki je imela do 31. decembra 2010 207 oboževalcev, ti so si razne objave na strani ogledali 7804-krat.

Z Uradnim slovenskim turističnim informacijskim portalom (www.slovenia.info), Turizmom Ljubljana (www.visitljubljana.si) in spletnim portalom turističnih vodnikov In Your Pocket (<http://www.inyourpocket.com>) smo se dogovorili za vzajemno sodelovanje. V zameno za objavo njihovih pasic in povezav na naši spletni strani nas je www.slovenia.info s kratkim opisom in logotipom uvrstila v svojo ponudbo posebnih interesov (poletne šole slovenščine), www.visitljubljana.si med koristne povezave, stran In Your Pocket pa med informacije o jeziku (povezava do pregleda tečajev, Poletne šole in Žepnega tečaja).

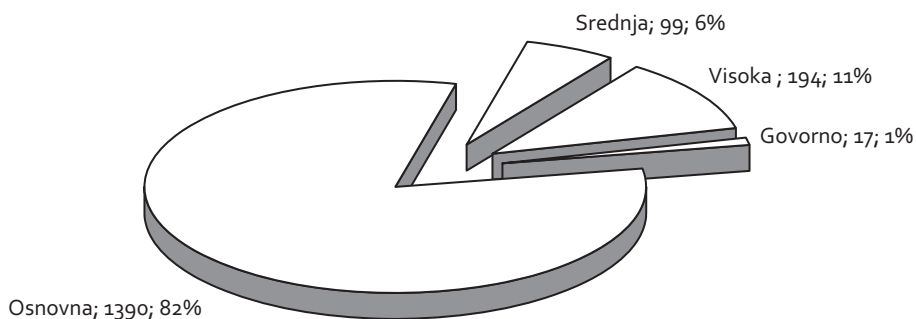
Izpitni center

dr. Ina Ferbežar

1 Kandidati

Slika 1: Kandidati za izpite iz znanja slovenščine po ravneh

V letu 2010 se je izpita iz znanja slovenščine na vseh treh ravneh udeležilo skupno 1700 kandidatov. Udeležbo kandidatov po posameznih ravneh kaže slika 1:

Skupno je izpite opravljalo skoraj 15 % več kandidatov kot leto prej. Od leta 2008 se torej število kandidatov povečuje, še posebej na osnovni ravni, kar v glavnem pripisujemo *Uredbi o integraciji tujcev* (Ur. l. RS 65/2008), ki tujim državljanom odpira možnost enkratnega (prvega) brezplačnega opravljanja izpita iz znanja slovenščine na osnovni ravni za potrebe pridobitve slovenskega državljanstva. Leta 2010 se je izpita po *Uredbi* udeležilo skupno 1051 prosilcev za slovensko državljanstvo, to je kar 75 % vseh kandidatov za izpit na osnovni ravni in 60 % za izpit iz govornega sporazumevanja.

Tudi število kandidatov na visoki ravni se je v primerjavi z letom 2009 nekoliko povečalo (za 25 %), na srednji ravni pa se njihovo število zadnja leta močno zmanjšuje. Tako je v letu 2010 upadlo na »zgolj« 99 kandidatov (leta 2009 jih je bilo 124, leta 2008 pa 142). Zmanjšanje števila kandidatov na srednji ravni, ki se izpita udeležujejo v pretežni meri za potrebe vpisa v 2. letnik študija na kateri od slovenskih univerz, pripisujemo dejstvu, da posamezne univerze uvajajo in izvajajo svoje interne izpite; takšen izpit iz znanja slovenskega jezika za svoje potrebe izvajata tako Univerza na Primorskem kot Univerza v Mariboru.

Udeleženci izpitov na vseh treh ravneh so večinoma govorci slovanskih jezikov, med njimi največji delež predstavljajo govorci katerega od južnoslovanskih jezikov. Na osnovni ravni prevladujejo govorci bosanskega jezika (35 %), katerih število se je v letu 2010 v primerjavi z nekaj prejšnjimi leti povečalo za približno 10 %. Sledijo srbsko (dobrih 14 %) in albansko govoreči. Prav število albansko govorečih je v primerjavi z zadnjimi tremi leti, ko je ta jezikovna skupina predstavljala kar četrtno vseh kandidatov na osnovni ravni, v letu 2010 močno upadlo (s 25 % na dobrih 11 %). Približno enak odstotek ostaja v skupini makedonsko in »srbohrvaško« govorečih (vsakih desetina), vseh ostalih pa je – kot to velja za prejšnja leta – malo (hrvaško govorečih 5 %, govorcev ukrajinščine in ruščine vsakih 2 % itn.).

Na obeh višjih ravneh udeleženci izpitov prav tako prihajajo z območij nekdanje Jugoslavije, le da je razmerje nekoliko drugačno: na srednji ravni prevladujejo govorci hrvaščine (42 % kandidatov), sledijo makedonsko in srbsko govoreči (s 15 % oz. 13 %), bosansko govorečih je le kakih 8 %. Na visoki ravni prevladujejo govorci srbsčine (polovica kandidatov) in makedonščine (petina kandidatov), precej manj pa je hrvaško govorečih (9 %).

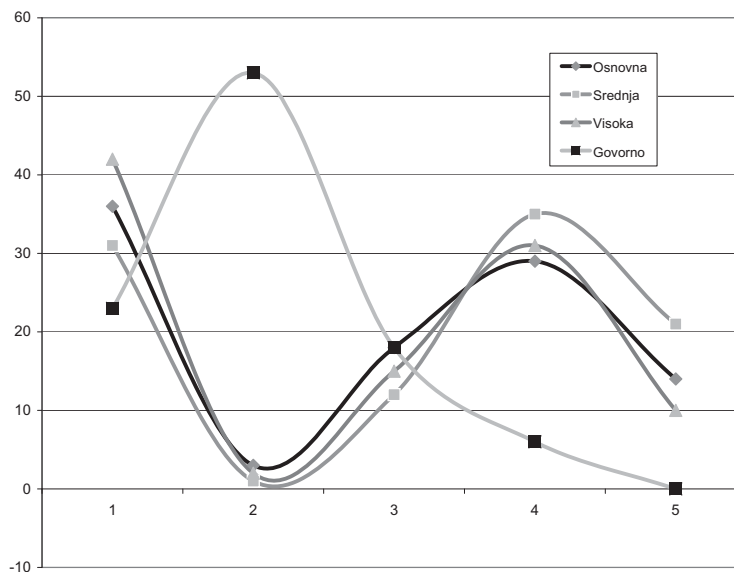
Razlogi za opravljanje izpita, ki jih kandidati navajajo ob prijavi, so podobni kot prejšnja leta, in sicer izpite kandidati opravljajo na osnovni ravni v 90 % primerov za potrebe pridobitve slovenskega državljanstva, 4 % tudi za delo; na srednji ravni 70 % kandidatov izpit opravlja zaradi študija, 20 % zaradi dela (leta 2009 14 %), na visoki pa večinoma zaradi dela (85 %), le 5 % tudi zaradi šolanja.

Med kandidati za izpit na visoki ravni, ki izpit opravljajo zaradi dela ali šolanja, je vsaj polovica zdravnikov.

1.1 Uspeh kandidatov

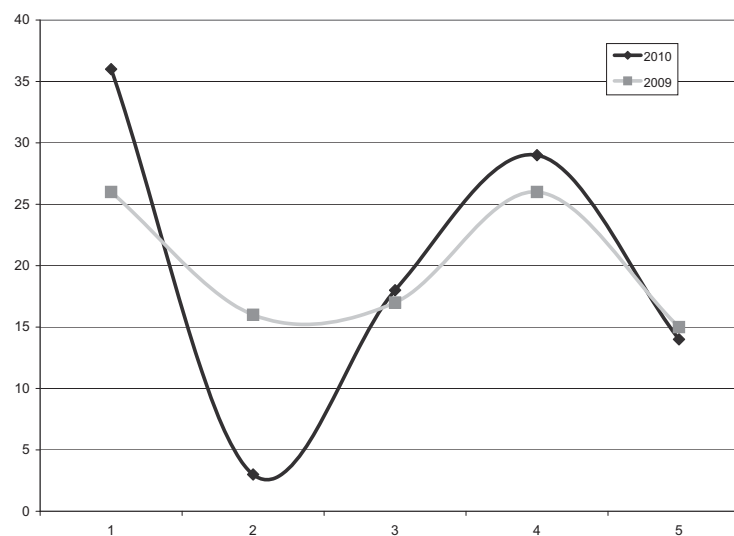
Slika 2: Uspeh kandidatov za izpite po ravneh (v %)

Uspeh kandidatov na izpitih na vseh treh ravneh kaže slika 2:

Z letom 2010 so se spremenila ocenjevalna merila za izpit na osnovni ravni, in sicer morajo biti kandidati po novem *Pravilniku o izvajanju in kriterijih za izvajanje izpitov iz znanja slovenščine* pozitivno ocenjeni pri vseh delih izpita. Ker je bilo do konca leta 2009 izpit na osnovni ravni mogoče opraviti z eno negativno oceno pri enem izmed pisnih delov izpita, to pomeni 10-odstotno povečanje števila negativnih ocen v primerjavi s prejšnjimi leti, kot kaže slika 3:

Slika 3: Uspeh kandidatov za izpite na osnovni ravni – primerjava med letoma 2009 in 2010 (v %)

Rezultat je bil pričakovan, saj je bilo v prejšnjih letih na osnovni ravni takšnih kandidatov, ki so izpit opravili z eno negativno oceno, kar 15 % (večinoma zaradi negativne ocene pri tvorjenju pisnega besedila). Odločitev, naj bodo za pozitivno končno oceno na izpitih na osnovni ravni pozitivno ocenjeni vsi deli izpita, utemeljujemo najprej z dejstvom, da imajo po novem (po *Uredbi o integraciji tujcev*) tuji govorci, še posebej to velja za prosilce za slovensko državljanstvo, možnost brezplačnega učenja slovenščine, po drugi strani pa tudi strokovno: izpit z znižanimi ocenjevalnimi merili ni uporaben za druge namene (npr. za zaposlitvene ali študijske potrebe). To je bil tudi eden od očitkov ob zunanji evalvaciji Izpitnega centra leta 2008.

Sicer pa uspeh na vseh treh ravneh zadnja leta ostaja približno enak. Glede na stabilnost populacije, ki se udeležuje izpitov, to pomeni tudi razmeroma ustrezno stabilnost testov.

2 Izpitni roki, organizacija dela

Izpiti iz znanja slovenščine so bili v letu 2010 izvedeni na petih izpitnih rokih na vsaki izmed ravni. Večina izpitov na osnovni ravni je bila izvedena zunaj IC, na 13 ustanovah po vsej Sloveniji (skupno 94 % izpitov). Gre za iste ustanove, ki so kot zunanji izvajalci z IC sodelovale tudi v letu 2009.

Spomladi 2010 smo dali izdelati statistično analizo štirih testov na osnovni ravni, treh na srednji in petih na visoki ravni. S to analizo (po klasični testni teoriji) ugotavljamo težavnost nalog in posameznih vprašanj v njih ter njihovo občutljivost znotraj posamezne naloge, v podtestu, v katerega je naloga vključena, in v celotnem testu. Rezultati analize so za izpite na osnovni ravni povsem ustrezni, na obeh višjih ravneh pa imamo težave v glavnem z občutljivostjo nalog in vprašanj v njih. Razlogov je več: eden je zagotovo majhno število kandidatov na posameznem testu na obeh višjih ravneh. Drugi je dejstvo, da je jezikovna zmožnost v slovenščini pri kandidatih na srednji ravni v bistvu precej višja kot pri kandidatih na visoki ravni (že vsaj eno leto živijo in študirajo v Sloveniji, medtem ko kandidati na visoki ravni večinoma ne živijo v Sloveniji, ampak pridejo sem le na izpit). Tretji razlog pa bi morda lahko iskali v dejstvu, da je na višjih ravneh znanja to že načeloma mnogo težje ustrezno meriti.

Po statistični analizi izpitov na osnovni ravni zadnjih dveh let so bile posamezne naloge v testih ustrezno popravljene ter vključene v banko nalog, obstoječa banka pa je bila pregledana in iz nje so bile izločene naloge, ki niso (več) aktualne. V IC si želimo, da bi lahko z banko nalog delali v programu, ki bi omogočil sledljivost nalog (v katere teste npr. je bila konkretna naloga vključena, kakšna je njena statistika ipd.), hkrati pa tudi večjo stabilnost posameznih primerljivih verzij izpita. V vsak nov test bomo namreč v prihodnje prav zaradi zagotavljanja stabilnosti vključevali stare, statistično ustrezne naloge (po eno staro nalogo v vsak novi podtest – t. i. sidranje).

Na novo je bilo izdelano in deloma tudi preizkušeno izpitno gradivo za ustne izpite iz znanja slovenščine na osnovni ravni (slike in igre vlog), prenovljeno pa je tudi gradivo za izpite na visoki ravni (izjave za komentiranje). Spremenjen je bil format ustnega izpita na srednji ravni, in sicer kandidati po novem namesto predstavitve, ki so se jo običajno naučili na pamet, opisujejo sliko. Za ta namen smo dali izdelati 20 ilustracij z razmeroma kompleksnimi vsakodnevnimi situacijami.

V letu 2010 smo po treh letih spet začeli s spremljanjem dela zunanjih izvajalcev (t. i. monitoring). Opravili smo sedem obiskov in pogovorov na šestih ustanovah (na eni od ustanov je bil obisk zaradi zamenjave celotne izpitne komisije ponovljen), preostalih sedem ustanov pa bomo obiskali v letu 2011.

V IC smo začeli tudi obsežen »projekt« prepisovanja starega arhiva, ki je na voljo le v papirni obliki, v elektronsko obliko. Gre za podatke o udeležencih in njihovem uspehu na izpiti od leta 1991 do 1998, ki jih mora IC trajno hraniti.

3 Izobraževanje

Marca 2010 smo izvedli redni letni seminar za izpraševalce/ocenjevalce na izpiti iz znanja slovenščine na osnovni ravni in seminar za nove izpraševalce/ocenjevalce, ki se ga je udeležilo 16 novih članov izpitnih komisij. Nekaj seminarjev o testiranju je bilo izvedenih tudi v okviru izobraževanja učiteljev slovenščine kot drugega in tujega jezika (gl. poročilo programa Izobraževanje).

Novembra 2011 smo pripravili seminar o zanesljivosti ocenjevanja na ustnih izpiti na osnovni ravni, na katerem so ocenjevalci ocenjevali pet različnih govornih produkcij petih kandidatov za izpite. Ocenjevanje bomo ponovili predvidoma v marcu 2011, nato pa primerjali ocene in ugotavljali, kakšna je skladnost med ocenjevalci (pri posameznem ocenjevanju) in zanesljivost ocenjevanja (pri istem ocenjevalcu na dveh različnih ocenjevanjih). Takšni seminarji (prvi je bil izveden pred tremi leti) vsaj deloma omogočajo vzdrževati stabilnost pri interpretiranju ocenjevalnih meril na ustnih izpiti, kjer IC nima vpogleda v presojo in dodeljevanje ocen, saj se izpiti ne snemajo.

4 Domači projekti

Januarja in februarja smo v Centru za slovenščino izvedli postopek primerjave programa *Slovenščina za tujce s Skupnim evropskim jezikovnim okvirom* (SEJO). Slovenski prevod SEJO je bil v tem času še v fazi redakcije, zato smo delali z delovnim prevodom, ki pa je za potrebe najbolj osnovnega usklajevanja zadoščal. Natančneje so postopek in njegovi rezultati opisani v *Poročilu o usklajevanju programa Slovenščina za tujce s SEJO* v nadaljevanju tega poročila na str. 56–58.

V decembru smo začeli tudi s postopkom uvrščanja izpitov iz znanja slovenščine na ravni SEJO. Poskusno smo uvrstili naloge (navodila k nalogam, besedila in posamezna vprašanja) enega podtesta branja na osnovni ravni. V prihodnjem letu bomo s postopkom nadaljevali (ostali podtesti in izpitno gradivo na obeh višjih ravneh).

Decembra 2010 je izšel učbenik za pripravo na izpit na srednji in visoki ravni *Pot do izpita iz slovenščine (PIS)* avtorjev Damjane Kern (tudi urednice učbenika), Mojce Stritar, Damjana Huberja, Tjaše Alič in Tanje Jerman, ki je nastal na podlagi zbranega gradiva na tečajih priprave na izpit iz znanja slovenščine na srednji in visoki ravni. PIS pomeni pomemben prispevek k ponudbi CSD/TJ na področju merjenja znanja slovenščine kot drugega/tujega jezika.

5 Mednarodno sodelovanje

Z Ministrstvom RS za notranje zadeve (MNZ) smo se začeli dogovarjati za skupno izdajo gradiva, ki bi vsebovalo t. i. integracijske vsebine in ki bi jih učitelji na tečajih lahko uporabljali kot »kulturološko« dopolnilo v jezikovnih tečajih. Gradivo naj bi bilo pripravljeno in vsaj delno preskušeno v letu 2011, leta 2012 pa tudi natisnjeno in postavljeno na spleto. Pri tem bo CSD/TJ ponudil strokovno delo, MNZ pa poskrbel, da bo priročnik oblikovan in natisnjen.

Konec leta 2010 se je končala 1. faza projekta Tempus IV MaFoLaC (nadgradnja obstoječega sistema za certificiranje makedonščine kot tujega jezika in oblikovanje študijskih programov makedonščine kot tujega jezika na več makedonskih univerzah). Več o projektu na str. 54.

Predstavnici CSD/TJ doc. dr. Nataša Pirih Svetina in dr. Ina Ferbežar sva se udeležili srečanja združenja ALTE v Rimu maja 2010, dr. Ina Ferbežar pa kot članica izvršilnega odbora ALTE še srečanja v Pragi novembra 2010.

V okviru združenja ALTE smo se v CSD/TJ prijavi na razpis EPSO (European Personnel Selection Office), katerega cilj je bila izdelava izpitnega gradiva za poslušanje in branje za prevajalce in tolmače Evropske unije. Za ta namen smo po angleškem modelu za slovenščino pripravili dve izpitni poli. Na razpisu ni bil izbran nobeden od ponudnikov, zato je EPSO razpis decembra 2010 ponovil.

Združenje ALTE je po zunanji evalvaciji dela IC – ta je bila izvedena spomladi 2008 – pozvalo IC, naj do konca januarja 2011 pripravi strateški načrt in časovni okvir, v katerem se bodo odpravile določene pomanjkljivosti v zvezi z izvajanjem izpitov iz znanja slovenščine (stabilnost posameznih verzij testa in zanesljivost ocenjevanja, primerljivost izpitov s SEJO itn.). Pomanjkljivosti smo deloma že skušali odpraviti, odpravo nekaterih pa načrtujemo v letu 2011 (gl. tudi zgoraj).

V okviru projekta Dylan, katerega partnerji so se srečali konec oktobra v Ljubljani (Oddelek za slovenistiko kot gostitelj), je bila 26. 10. organizirana okrogla miza o jezikovni politiki v Sloveniji. S prispevkom o sistemu preverjanja in certificiranja znanja slovenščine kot drugega/ tujega jezika sem na okrogli mizi sodelovala tudi avtorica tega zapisa (naslov prispevka *You have no right to remain silent. Testing Slovene as a second language for official purposes*).

Decembra 2010 sem se dr. Ina Ferbežar kot vabljen predavateljica udeležila III. konference HIDIS (hrvaščina kot drugi in tuji jezik) v Zagrebu s prispevkom o Centrovi izkušnji s postopki primerjave programa *Slovenščina za tujce* in izpitov iz znanja slovenščine s *SEJO* (naslov prispevka *Jaz sem na B1, kaj pa vi mislite?*).

6 Kadrovske zadeve in razvoj programa

Od julija 2010 je na programu IC kot samostojna strokovna delavka zaposlena Petra Likar Stanovnik, ki je v tem času nadvse kakovostno opravila izjemno veliko dela (pregled in redakcija starih izpitnih nalog, razširitev banke nalog, prenova starega in priprava novega izpitnega gradiva za ustne izpite na osnovni ravni itn.). Njena zaposlitev je žal vezana na čas trajanja projekta v okviru evropskih socialnih skladov *Uspešna integracija otrok, učencev in dijakov migrantov v sistem vzgoje in izobraževanje*, ki se je decembra 2010 iztekel. V CSD/TJ si seveda želimo dolgoročneje rešitve, ki bi omogočila tudi nekoliko daljnosežnejše načrtovanje (in širitev) dejavnosti na področju merjenja jezikovnega znanja.

Izobraževanje učiteljev slovenščine kot drugega in tujega jezika

doc. dr. Nataša Pirih Svetina, Mihaela Knez

- 1 Uvod**
- V koledarskem letu 2010 smo se, tako kot že vrsto let, trudili izobraževati in doizobraževati ljudi, ki poučujejo ali bodo poučevali slovenščino kot drugi in kot tuji jezik. Morda je bilo nekoliko bolj kot v preteklih letih naše delovanje usmerjeno navzven – sodelavci Centra smo več potovali in izvajali izobraževalne seminarje tudi v tujini, predvsem v zamejstvu.
- 2 Koledar izobraževalnih dejavnosti v letu 2010**
- 13. 1.** je doc. dr. Nataša Pirih Svetina izvedla seminar z naslovom *Dobrodošli na izpitu iz znanja ...*, ki je bil namenjen učiteljem na tečajih slovenščine, ki svoje študente pripravljajo na izpite iz znanja slovenščine in so se želeli približje spoznati z načini in postopki ocenjevanja na izpiti. Seminarja se je udeležilo 17 učiteljev in sodelavcev Tečajev slovenščine.
- 15. 1.** je doc. dr. Nataša Pirih Svetina nastopila v okviru programa *Stalno strokovno spopolnjevanje učiteljev slovenščine – Pouk slovenščine v luči kompetenčnih pristopov* z naslovoma *Učiteljeve kompetence za poučevanje slovenščine* in *Vmesni jezik*. Marca 2010 je v okviru istega seminarja kolegica dr. Ina Ferbežar nastopila s temo *Merjenje sporazumevalne zmožnosti – o jezikovnem testiranju*.
- 25. 1.** smo začeli z začetnim izobraževanjem za poučevanje slovenščine kot tujega jezika. 20-urni seminar je obsegal pet srečanj po 4 šolske ure. Njegov koncept je bil na podlagi ocen udeležencev iz prejšnjih let temeljito spremenjen. Nekatere bolj teoretsko obarvane vsebine smo iz programa izločili, dodali pa smo več opazovanja in analize šolske prakse. Tečaj se je zaključil 22. 2., udeležilo pa se ga je 24 udeleženk in udeležencev, med njimi največ študentov višjih letnikov in absolventov slovenistike ter nekaj učiteljev in profesorjev iz osnovnih in srednjih šol.
- 15. 3.** smo nato nadaljevali z 20-urnim nadaljevalnim usposabljanjem za poučevanje slovenščine, ki je prav tako potekalo enkrat tedensko in se je izteklo 14. 4. Tudi program tega seminarja je bil vsebinsko delno prenovljen. Seminarja se je udeležilo 20 udeleženk. Ideja, da se začetno in nadaljevalno usposabljanje ponudi nekako v paketu, drugega neposredno po koncu prvega, se je izkazala za uspešno, saj smo na nadaljevalni seminar uspeli pritegniti večino udeležencev začetnega usposabljanja. Ta seminar je bil nadgrajen z možnostjo hospitacij in nastopov v okviru Tečajev slovenščine. To možnost smo ponudili na seminarju izbranim kandidatom. Program hospitacij in nastopov je vodila Tanja Jerman.
- 17. 3.** smo na Centru za slovenščino pripravili srečanje vseh Ozimskih štipendistov v štud. letu 2009/10 skupaj z njihovimi mentorji. Štipendisti so poročali o opravljenem delu na polovici študijskega leta in razkrili svoje načrte za naprej. Temu srečanju so nato v marcu in aprilu sledila še 4 strokovna srečanja, kjer smo učitelje iz zamejstva seznanili z nekaterimi pristopi pri delu z literarnim besedilom, z metodami na tečajih slovenščine, s konkretnimi dejavnostmi ob delu z besedilom in ocenjevanjem pisnih izdelkov učencev ter dajanjem povratnih informacij ob ocenah. V tem delu seminarja so sodelovali Tanja Jerman, Matej Klemen, Mihaela Knez in doc. dr. Nataša Pirih Svetina. Prvi del, 20-urni izobraževalni seminar, ki je bil izveden v oktobru 2009, je bil namenjen predvsem izboljšanju jezikovne kompetence udeležencev samih – v ta namen so bile na programu lektorske vaje, posebne pravopisne vaje, udeleženci so se seznanjali z delom z elektronskimi viri za slovenščino. V drugem delu je bilo več pozornosti namenjene posredovanju posebnih znanj, potrebnih pri poučevanju slovenščine kot drugega jezika. Zaključnega srečanja vseh štipendistov s predstavitev študijskih dosežkov, ki je bilo 24. junija 2010 na Opčinah, sta se s strani Centra za slovenščino udeležili doc. dr. Nataša Pirih Svetina in Damjana Kern.
- 18. 3.** smo sodelavci Centra za slovenščino na sedežu Državne agencije za razvoj šolske avtonomije (ANSAS) v Trstu začeli z izvajanjem 24-urnega izobraževalnega seminarja za poučevanje slovenščine kot drugega jezika. Seminar je obsegal 8 srečanj, obdelane so bile vse temeljne vsebine s področja poučevanja slovenščine kot drugega in tujega jezika, poseben poudarek je bil dan tudi slovensko-italijanskim kontrastivnim vprašanjem. Na seminarju so s svojimi prispevki sodelovale: dr. Ina Ferbežar, Tanja Jerman, Damjana Kern, Mihaela Knez, doc. dr. Nataša Pirih Svetina in Staša Pisek. V zvezi s tem izobraževanjem je bila med Filozofsko fakulteto in ANSAS sklenjena posebna pogodba o sodelovanju. Na seminarju je sodelovalo 21 udeležencev. Na podlagi seminarskih prispevkov naj bi v letu 2011 izšla tudi posebna publikacija, katere avtorice bodo prav sodelavke Centra za slovenščino. Seminar se je zaključil 26. 5., udeleženci so prejeli tudi posebna potrdila o udeležbi.
- 8. 4.** smo sodelovali na seminarju za učitelje in učiteljice dopolnilnega pouka slovenščine v tujini. Mihaela Knez je izvedla 4-urno predavanje z naslovom Cilji in dejavnosti pri pouku slovenščine v tujini.

7. 5.–9. 5. je bil izveden poseben tridnevni seminar za učitelje, ki na slovenskih osnovnih in srednjih šolah poučujejo otroke, katerih materni jezik ni slovenščina. Tovrstni seminarji se organizirajo po potrebi enkrat ali dvakrat letno od leta 2006 dalje. Seminar so izvedle doc. dr. Nataša Pirih Svetina, dr. Ina Ferbežar, Mihaela Knez in Alma Bejtullahu.

29. in 30. 6. smo izvedli tradicionalni junijski izobraževalni seminar, ki se ga je prvi dan udeležilo 65, drugi dan pa 50 udeležencev. Prinesel je pester program strokovnih in tudi širše zanimivih vsebin. Prvi dan je kot prvi nastopil slovenski zunanji minister Samuel Žbogar, ki je predstavil slovensko zunanjo politiko, Kozma Ahačič je pregledno predstavil sociolingvistično situacijo na Slovenskem od 16. do 18. stoletja, Mojca Stritar pa rezultate raziskave projekta *Dylan* o slovenščini v ustanovah EU. Popoldanski del programa je bil namenjen delavnicam, in sicer predstavivam gradiv, ki so nastala v okviru projekta *ESS Uspešno vključevanje otrok, učencev in dijakov v sistem vzgoje in izobraževanja*, ter delovanju zgoščenk za učenje slovenščine *Klik 1* in *Klik 2*. Prvi dan se je zaključil z družabnim večerom s kulturnim programom v Art Caffeu v gradu Tivoli. Drugi dan seminarja je nastopila Tanja Zimmerman s kulturološkim predavanjem z naslovom *Tretja pot – umetnost, literatura in kultura v Titovih časih* in Jaka Miklavčič z Ministrstva za zunanje zadeve z *Možnostmi sodelovanja s slovenskimi diplomatsko-konzularnimi predstavništvi*.

3. 8. je Mihaela Knez na izobraževanju ZRSŠ za učitelje, ki poučujejo slovenščino v sobotnih šolah v ZDA in Kanadi, izvedla predavanje z delavnico z naslovom *Metode poučevanja slovenščine kot drugega/tujega jezika*.

26. in 27. 8. je potekalo delovno in izobraževalno srečanje lektorjev STU.

27. in 28. 9. je potekalo posebno izobraževanje za učiteljske asistente, ki sodelujejo pri pouku slovenščine na dvojezičnih šolah in šolah s slovenskim učnim jezikom na Koroškem. Program seminarja sta pripravili Damjana Kern in doc. dr. Nataša Pirih Svetina, izvedla pa ga je Damjana Kern.

7. 10. smo na Center za slovenščino sprejeli novo generacijo Ozimskih štipendistov, tokrat že šesto po vrsti. Za osem pedagoških delavk s Tržaškega in Goriškega smo pripravili 7 izobraževalnih srečanj z aktualno jezikovno vsebino: jezikovne vaje v zvezi z besednim redom, rabo vejice, besed in besednih zvez, lastnostmi elektronskega komuniciranja ter v zvezi z razumevanjem in pisanjem razumljivih besedil.

21. 10. je bilo na Dvojezični trgovski šoli v Celovcu izvedeno 8-urno izobraževalno srečanje za skupino učiteljev s koroških srednješolskih izobraževalnih ustanov, ki pripravljajo posebno gradivo, uporabno pri pouku slovenščine v njihovih šolah. Gradiva za slovenščino je v okviru tega seminarja predstavila doc. dr. Nataša Pirih Svetina.

6. 11. je bil izveden seminar za izpraševalce na izpitih iz znanja slovenščine na osnovni ravni, ki se ga je udeležilo 42 izpraševalcev iz večine pooblaščenih organizacij in Izpitnega centra. Seminar, katerega vsebina je bila pretežno namenjena usklajevanju ocen na ustnem delu izpita iz znanja slovenščine na osnovni ravni, so izvedle dr. Ina Ferbežar, Damjana Kern, Petra Likar in doc. dr. Nataša Pirih Svetina.

11. 12. je bila izvedena ponovitev seminarja za preostalih 11 izpraševalk. Drugo srečanje na isto temo (nadaljevanje seminarja) bo izvedeno marca 2011, ko se bo predstavljalo tudi letno poročilo Izpitnega centra.

22. in 23. 12. je potekalo redno srečanje lektorjev STU.

Iz poročila za leto 2010 je zaznati, da se izobraževalna dejavnost v zadnjem času usmerja pretežno k naslovnikom, ki so zunaj Centra za slovenščino, to je predvsem k tistim posameznikom in ustanovam v zamejstvu, ki so sami izrazili potrebo po tovrstni podpori lastne dejavnosti na področju slovenščine predvsem kot drugega jezika. Po drugi strani je bilo nekoliko manj aktivnosti namenjenih lastnim kadrom. Razloge za to gre iskati predvsem v dejstvu, da se je ekipa učiteljev na Tečajih slovenščine nekoliko ustalila in ob redni dokaj obsežni honorarni obremenitvi s pedagoškimi urami ne kaže posebne potrebe po dodatnem usposabljanju. Učitelji na Tečajih se v manjšem obsegu udeležujejo tudi tradicionalnih izobraževalnih srečanj (junija in decembra), lektorji iz tujine pa kot »svojega« ne pojmujejo več junijskega izobraževanja. Ne glede na te nekatere negativne trende pa bi pri junijskem srečanju želeli še naprej vztrajati, saj gre za eno od povezovalnih dejavnosti Centra za slovenščino in kot delovni uvod v velike Centrove poletne prireditve. Za zaposlene lektorje naj bodo izobraževanja ena od obveznih dejavnosti, ostale pa bomo še naprej vabili na naše prireditve.

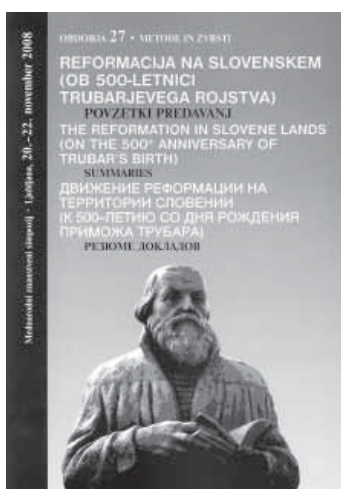
Začetno in nadaljevalno usposabljanje za poučevanje slovenščine bomo še naprej ponujali v »kompletu«, več pozornosti bomo pri teh izobraževanjih namenjali povezovanju s prakso – hospitiranju in opravljanju prakse na Tečajih slovenščine. Na podlagi izkušenj in rezultatov projekta *Uspešno vključevanje otrok, učencev in dijakov v sistem vzgoje in izobraževanja v RS* bomo v prihodnje razširili in dopolnili ponudbo posebnih izobraževanj za učitelje v osnovnih in srednjih šolah.

Založniška dejavnost

Mateja Lutar

Založniška dejavnost Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik skupaj z različnimi programi pripravlja na tisk znanstvene in strokovne publikacije ter informativne brošure in drugo promocijsko gradivo. V letu 2010 smo izdali zbornike predavanj obeh večjih znanstvenih in strokovnih prireditev v organizaciji Centra, tj. simpozija Obdobja ter Seminarja slovenskega jezika, literature in kulture. Na področju učbenikov in priročnikov za učenje slovenščine kot drugega/tujega jezika smo pripravili učbenik, ki je v pomoč pri pripravi na izpit iz slovenščine, in slikovno gradivo *Slika jezika*. Ob letošnjem projektu, ki je potekal v okviru programa Slovenščina na tujih univerzah, smo natisnili *Antologijo sodobne slovenske literature* ter v okviru različnih dejavnosti pripravili priložnostne publikacije, informativno in predstavitevno gradivo posameznih programov Centra.

1 Publikacije simpozijev Obdobja in Seminarja slovenskega jezika, literature in kulture

Med znanstvene publikacije Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik se uvrščajo zborniki predavanj mednarodnega simpozija Obdobja. Letos sta izšla dva zbornika, in sicer *Reformacija na Slovenskem (ob 500-letnici Trubarjevega rojstva)* (Obdobja 27, 2010) ter *Sodobna slovenska književnost (1980–2010)* (Obdobja 29, 2010).

Zbornik simpozija Obdobja 27 z naslovom *Reformacija na Slovenskem (ob 500-letnici Trubarjevega rojstva)* (656 str., 400 izv.), ki je izšel novembra 2010, je uredil doc. dr. Aleksander Bjelčevič. V Obdobjih 27 so zbrani referati, ki obravnavajo skoraj vse vidike protestantizma (reformacijsko književnost, jezik, glasbo, slikarstvo, teologijo, zgodovino, biografije, šolstvo, didaktične nazore), reformacijo kot didaktični izziv, recepcijo reformacije v šolskih učbenikih, vrednotenje reformacije v preteklosti itn. Reformacija je bila namreč za Slovence v prvi vrsti reforma vere (teologije, liturgije, cerkvene discipline, ljudske pobožnosti), po drugi pa se je šele z njo formiral slovenski knjižni jezik, jezikoslovje, teološka terminologija, tiskana književnost, učena kultura v slovenskem jeziku in še kaj. Prispevki v zborniku tako odgovarjajo na različna vprašanja, in sicer: Ali je Trubar romana in drame vreden junak oz. kako so Trubarja portretirali Tavčar, Pregelj, Rožanc, Jančar in kje v akrostihu Prešernovega Sonetnega venca stoji ime Primoža Trubarja? V čem je bila ukrajinska sekta judaizirajočih iz 15. stol. podobna poznejšemu protestantizmu? Kako sta si podobni slovenska in baskovska književnost t. i. zlatega veka? Kako je Trubar reformiral cerkveno glasbo? Kaj ima meditativna proza katoliškega teologa Adama Skalarja povedati o manifestacijah Boga, nebeških duhovih in padlih angelih? Kaj je italijanski duhovnik Sommaripa poročal o tem, da imajo Slovenci začetka 17. stol. svojo lastno pisavo, glagolico? To in pa jezik glagoljaških in cirilskih protestantskih knjig, protestantska hermenevtika, metaforika B/besede pri Trubarju, protestantska verska terminologija in podobno so teme simpozijskega zbornika Obdobja 27.

Letošnji 29. simpozijski zbornik *Sodobna slovenska književnost (1980–2010)* (450 str., 450 izv.) je posvečen najmanj raziskanemu področju slovenske literature – slovenski književnosti od leta 1980 do 2010. Združuje starejši koncept Obdobji, ki so od 1979 naprej obravnavala knjižni jezik, literaturo in kulturo posameznih obdobji, z novejšim konceptom po letu 1992, namenjenim znanstvenim metodam in jezikovnim ter literarnim zvrstem. Raznovrstni prispevki v zborniku z raziskavo predlaganih tem analizirajo pomen in vlogo sodobne slovenske književnosti v različnih kontekstih in oblikujejo nove poglede na slovensko književnost, kulturo in identiteto. V letošnjem zborniku je tako objavljenih 59 prispevkov 61 znanstvenikov, ki dokazujejo, da je najnovejša slovenska književnost pester in nedokončan proces, povezan z literarnimi, kulturnimi in političnimi premiki ter številnimi družbenimi spremembami.

Prispevki so razdeljeni na tri klasična vsebinska področja – jezik, literaturo ter kulturo. V zborniku so predstavljeni večplastni pogledi avtorjev o idejah slovanske vzajemnosti, poimenovanju krajev, skladenjskih pojavih, o smislu kulturnega in znanstvenega sodelovanja med slovanskimi narodi, junaških pesnitvah in liku čarovnice ter težavah, ki so nastale pri prevajanju sodobnega romana, ki ni napisan v knjižni slovenščini. Kulturološki del prispevkov izpostavlja slovensko/slovansko nasproti neslovanskemu ter predstavlja rusko folkloristiko, ki je naredila prve ohranjene posnetke slovanskih narodnih pesmi. Jutranji tečaj predstavlja oblikotvorje in jakostni naglas slovenskega knjižnega glagola in prevajanje v slovenščino.

Prispevki tako vsak na svoj način obujajo, kritično dopolnjujejo ter večplastno osvetljujejo izbrano temo *slovanstvo*.

Konec leta je v okviru Izpitnega centra izšel učbenik *Pot do izpita iz slovenščine*. V zadnji fazi priprav je tudi prevod in priredba učbenika *A, B, C ... 1, 2, 3, gremo* v albanščino. Pripravlja se prenovitev učbenika *Slovenska beseda v živo*, prenovljeno gradivo testirajo na izbranih tečajih v več skupinah. V letu 2010 so bili ponatisnjeni učbeniki *A, B, C ... 1, 2, 3, gremo*, *Gremo naprej*, *Slovenska beseda v živo*, *Slovenska beseda v živo 2* (učbenik in delovni zvezek), *Slovenska beseda v živo 3a* (delovni zvezek), *S slovenščino nimam težav* in CD *Slovenska beseda v živo*.

Učbenik *Pot do izpita iz slovenščine* so pripravili Damjana Kern, Mojca Stritar, Damjan Huber, Tjaša Alič in Tanja Jerman. Namenjen je intenzivni pripravi na izpit iz znanja slovenščine na srednji in visoki ravni ter smiselno dopolnjuje obstoječe gradivo za pripravo na izpit (*Zbirka testov na osnovni, srednji in visoki ravni*). Številne izpitne naloge na dveh težavnostnih stopnjah omogočajo simulacijo izpitne situacije in so lahko v veliko pomoč tako pri samoučenju kot na organiziranih pripravah na izpit.

Posamezni sklopi vključujejo izpitne naloge različnih tipov z besedili, ki pokrivajo osem tematskih področij: prosti čas in potovanja, sodobna tehnologija, kultura, okolje in varstvo narave, izobraževanje, sodobna družba, gospodarstvo in zdravo življenje. Gre za teme, ki so predvidene tudi v izobraževalnem programu *Slovenščina za tujce* in so vključene v izpit iz znanja slovenščine.

Na koncu so rešitve vseh nalog (razen nalog za pisanje), dodani so tudi prepisi govorjenih besedil, ki se jih lahko posluša na priloženih zgoščenkah, naloge pa se rešuje znotraj sklopa razumevanja govorjenih besedil.

Maja smo z žepnim tečajem in s knjižico *Pocket Slovene – Žepna slovenščina* sodelovali v okviru projekta Liber.ac, ki je bil del programa Ljubljana – svetovna prestolnica knjige. V ta namen smo pripravili tudi promocijske razglednice z ilustracijami iz knjižice *Žepna slovenščina*.

Slika jezika je slikovno gradivo, ki so ga pripravili Mihaela Knez, Matej Klemen, Damjana Kern, Tjaša Alič, Katja Kralj, Andreja Markovič, Staša Pisek in Mojca Stritar.

Slikovno gradivo je didaktični pripomoček v obliki kartic, ki omogoča sproščeno učenje besedišča in jezikovnih vzorcev pri pouku slovenščine kot drugega/tujega jezika. Obsega 1882 besednih in slikovnih kartic, ki so razporejene v 18 sklopov. Posamezen sklop zajema poimenovanja osnovnih pojmov izbranega tematskega področja. Karticam je priložen priročnik z nekaj predlogi za dejavnosti oz. igre s karticami.

Slikovno gradivo je namenjeno za delo v razredu, kjer dejavnosti moderira učitelj, učeči se pa imajo pri tem dejavno vlogo. Uporabno je še zlasti takrat, kadar učitelj in učeči se nimata stičnega jezika. Tako realnost, prikazana na slikovnih karticah, omogoči oz. olajša začetno usvajanje jezika. Kartice so dobrodošla pomoč pri učenjih začetnikih, saj dinamično dopolnjujejo pouk in ponujajo veliko možnosti za usvajanje in utrjevanje že usvojenega jezikovnega znanja.

Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik in njegovi programi predstavljajo svoje dejavnosti z raznovrstnimi informativnimi zloženkami in knjižicami, programi in vodniki prireditev ter podobnim gradivom. Med drobni tisk pa na Centru štejemo tudi časopise, ki jih soustvarjajo udeleženci različnih tečajev v organizaciji Centra: to so na primer *PošoPis*, ki že vrsto let nastaja na Poletni šoli, *Poletnik*, ki spremlja Mladinsko poletno šolo, *ZimoPis*, ki ga vsako leto pripravijo na Zimski šoli, *Dobesednik*, ki ga dvakrat letno pripravijo v Celoletni šoli.

Novembra 2010 je potekal projekt *Svetovni dnevi sodobne slovenske literature* v okviru programa Slovenščina na tujih univerzah. V ta namen so uredniki Alojzija Zupan Sosič, Mojca Nidorfer Šiškovič in Damjan Huber pripravili *Antologijo sodobne slovenske literature*. Antologija bo olajšala vstop v prostrano literarno bogastvo kvalitetne slovenske književnosti vsem, bralcem doma in v tujini. Prinaša odlomke iz književnosti od leta 1980 do 2010. Sestavljena je iz 66 besedil, razdeljenih na štiri razdelke: Pesmi, Pripovedi, Drame in Mladinska književnost, v katerih so izbrani avtorji predstavljeni z besedilom ene zvrsti.

Raziskovalni in aplikativni projekti

dr. Ina Ferbežar, Mihaela Knez

1 TEMPUS IV – MaFoLaC

Center za slovenščino kot eden od partnerjev sodeluje tudi pri nadgradnji leta 2008 zaključenega projekta, katerega cilj je bil ustanovitev centra za makedonščino kot tuji jezik in vzpostavitev certifikatnega sistema po vzoru Izpitnega centra (<http://www.cetismak.edu.mk/>). Novi projekt ima naslov *Nadgradnja kurikula za makedonščino kot tuji jezik* (Macedonian as a Foreign Language Curriculum Upgrading, MaFoLaC). Partnerji v projektu prihajajo iz Makedonije (Univerza Cirila in Metoda iz Skopja kot koordinator, univerzi Bitola in Štip, zasebna fakulteta American College iz Skopja), Velike Britanije (Univerza Bedfordshire), Poljske (Jagelonska univerza) in Slovenije (Univerza v Ljubljani).

Cilj projekta je, kot pove že njegov naslov, nadgraditi obstoječi kurikulum oz. vzpostaviti nove študijske programe za makedonščino kot tuji jezik, dopolniti obstoječi certifikatni sistem ter zagotoviti ustrezno infrastrukturo za njuno izvajanje. To pomeni konkretno pripravo ustreznih učbenikov na treh ravneh znanja (A1, B1 in C1 po *Skupnem evropskem jezikovnem okviru*) ter razvoj jezikovnih testov in priročnikov za testiranje na ravni C1.

Prav tako želi projekt spodbuditi meduniverzitetno povezovanje znotraj Makedonije pri usklajevanju kurikulumov za makedonščino kot tuji jezik.

Marca in maja 2010 so v Skopju potekali trije sklopi izobraževanja v izvedbi doc. dr. Nataše Pirihi Svetina (pregled kurikulumov za področje tujih jezikov, načrtovanje gradiv za poučevanje na začetnih in nadaljevalnih stopnjah), dr. Ine Ferbežar (načrtovanje gradiv za jezikovni pouk na izpopolnjevalnih stopnjah, sestavljanje testov na izpopolnjevalni stopnji, sestavljanje uvrstitvenih testov) in doc. dr. Namite Subiotto (oblikovanje študijskih programov, komunikacijski pristop). Doc. dr. Nataša Pirihi Svetina in dr. Ina Ferbežar sta jeseni 2010 opravili redakcijo vseh v projektu nastalih gradiv za makedonščino kot tuji jezik, doc. dr. Namita Subiotto pa ta gradiva od začetka študijskega leta 2010/11 preskuša v okviru svojega predmeta. Doc. dr. Nataša Pirihi Svetina se je z mag. Mirjano Petković udeležila tudi prvega srečanja projektnih partnerjev v Skopju, od 6. do 8. decembra pa smo v Ljubljani gostili 2. srečanje vseh partnerjev. Namen srečanja je bilo oblikovanje vmesnega poročila.

2 Uspešno vključevanje otrok, učencev in dijakov migrantov v vzgojo in izobraževanje

31. decembra 2010 se je zaključil leto in pol trajajoči projekt Evropskih socialnih skladov *Uspešno vključevanje otrok, učencev in dijakov migrantov v vzgojo in izobraževanje*. Dejavnosti v projektu so bile raznovrstne in so se med seboj prepletale in dopolnjevale. Pripravljene so bile strokovne podlage, v katerih so bile opredeljene jezikovne potrebe učencev migrantov, oblikovani so bili učni načrti za poučevanje slovenščine, ki opredeljujejo cilje in vsebine, ki naj bi jih učenci migranti usvojili na začetni stopnji učenja slovenščine. Učni načrt za tečaj slovenščine za dijake tujce je bil potrjen junija 2010 in je dostopen na spletnih straneh Ministrstva za šolstvo in šport (http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/Aktualno/UN_dijaki_priseljenci.pdf), učni načrt za tečaj slovenščine na osnovnošolski stopnji pa bo predvidoma potrjen v letu 2011.

Del dejavnosti je bil namenjen pripravi gradiva za učenje slovenščine kot drugega jezika za različne starostne stopnje za učence migrante, ki ob vstopu v slovensko šolo oz. vrtec še ne znajo slovensko. Tako so v projektu nastala tri obsežnejša pilotna učbeniška gradiva. Prvo je namenjeno predšolskim otrokom oz. še neopismenjenim učencem, drugo učencem druge triade, tretje pa učencem tretje triade in srednješolcem. Gradivo je bilo testirano na intenzivnih tečajih za učence in dijake migrante in je bilo v skladu z opredeljenimi kazalniki pripravljeno do končnega oblikovanja in tiska. Pomemben del pripravljenega gradiva predstavlja slikovni komplet *Slika jezika*, ki je bil izdan junija 2010 v 100 izvodih. Obsega 1882 slikovnih in besednih kartic in ponuja možnost učenja besed, sporazumevalnih vzorcev, ponazarjanja slovničnih vzorcev, predstavlja pa tudi izhodišče za govorjenje in pisanje. Ker je bilo možno zaradi omejenih finančnih možnosti natisniti le manjšo količino izvodov, je Ministrstvo za šolstvo pripravilo seznam osnovnih šol, v katere se vključuje največ učencev migrantov in taka gradiva najbolj potrebujejo. Izbranim šolam je bilo gradivo 10. septembra v prostorih MŠŠ posebej predstavljeno in tudi razdeljeno. Izkazalo se je, da je komplet *Slika jezika* pri delu tako z otroki kot odraslimi zelo uporaben, veliko zanimanje zanj pa so pokazale tudi šole, v katere se vključujejo učenci s posebnimi potrebami, Romi, šole v zamejstvu in učitelji, ki izvajajo tečaje slovenščine v zdomstvu in izseljenstvu.

V letu 2010 smo nadaljevali tudi s pripravo pilotnih tečajev slovenščine za otroke in starše migrante. Od 23. avgusta do 3. septembra je na OŠ Spodnja Šiška v Ljubljani potekal začetni 14-dnevni tečaj za otroke in starše migrante. Udeležilo se ga je 67 udeležencev iz 31 različnih osnovnih in srednjih šol. Večinoma je šlo za šole z ljubljanskega področja, nekaj učencev

je prihajalo iz Domžal in Kamnika, štirje udeleženci pa so bili iz Maribora. Podoben tečaj, vendar le za učence migrante, smo izvedli tudi na Gorenjskem, in sicer na OŠ Matije Čopa in OŠ Jakoba Aljaža. V tečaj se je vključilo 69 učencev iz 9 različnih šol. Število tečajnikov v letu 2010 je bilo glede na leto 2009 (2009: 73, 2010: 136), ko smo prvič izvedli tak tečaj, bistveno večje, prav tako se je zelo povečal obseg šol, ki so svoje učence ali njihove starše prijavile na tečaj (2009: 15, 2010: 40). Tečaji so pomenili poskus izvajanja nove oblike sistematičnega učenja slovenščine. Gre za zelo intenzivno obliko učenja slovenščine – 6 ur na dan za učence druge, tretje triade in srednješolce oz. 4 ure na dan za učence prve triade. Tako učenci kot njihovi matični učitelji in starši so tečaj prepoznali kot učinkovito in tudi nujno pomoč ob začetku šolanja, zato bodo naša prihodnja prizadevanja usmerjena v razširitev takega načina začetnega učenja slovenščine na celotno slovensko območje. Seveda se ob tem zavedamo, da to presega zmožnosti Centra za slovenščino in da bi bilo treba šolske delavce usposobiti, da bi tak tečaj izpeljali sami.

V okviru projekta je potekalo tudi zbiranje zapisanih in govorjenih besedil učencev govorcev slovenščine kot drugega jezika, ki so bila izhodišče za pripravo tečajev, učbeniškega gradiva in učnih načrtov, pomenijo pa tudi pomembno izhodišče za pripravo opisov ravni jezikovnega znanja in ponazarjanje le-teh. Zbrana besedila smo v korpusno obdelavo in raziskovanje ponudili sodelavcem projekta *Sporazumevanje v slovenskem jeziku*.

Doseženi rezultati v projektu so bili javnosti predstavljeni na zaključni konferenci 17. 12. 2010 na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Udeležilo se je 105 udeležencev. Vodja projekta je bila Mihaela Knez, na projektu pa so bili zaposleni še Matej Klemen, Damjana Kern, Tjaša Alič (do marca 2010), Katja Kralj (od marca 2010). Aktualne informacije o dogajanju na projektu so objavljene na spletni strani Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik (www.centerslo.net → projekti).

Poročilo o usklajevanju programa Slovenščina za tujce s Skupnim evropskim jezikovnim okvirom

dr. Ina Ferbežar

Uvod

Že od objave *Skupnega evropskega jezikovnega okvira* (v nadaljevanju SEJO) v letu 2001 v Centru za slovenščino govorimo o vsebinski primerljivosti programa *Slovenščina za tujce* (SZT), na katerem temeljijo izpiti iz znanja slovenščine na treh ravneh, s tem dokumentom. Program SZT je bil namreč izdelan na podlagi prvih osnutkov SEJA (konec 90. let prejšnjega stoletja so t. i. *Entwurf* pripravili švicarski jezikoslovci). Doslej za tri ravni jezikovnega znanja, kot so opisane v programu SZT, natančnih primerjav nismo imeli – najprej zato, ker SEJO še ni bil preveden, pa tudi zato, ker primerjav javno (še) ni bilo treba zares dokazovati. Trditve o primerljivosti posameznih ravni so bile le načelne in so kot take zadostovale. Ko je bila v IC leta 2008 s strani združenja ALTE izvedena zunanja evalvacija, pa se je pokazalo, da bi zaradi transparentnosti našega sistema preverjanja in certificiranja znanja slovenščine oz. mednarodne primerljivosti in vzajemnega priznavanja jezikovnih kvalifikacij takšno primerjavo nujno potrebovali. Zato smo med januarjem in marcem 2010 izvedli postopek usklajevanja oz. primerjave obeh dokumentov. Postopek in njegovi rezultati so opisani v nadaljevanju.

Postopek usklajevanja

1 Splošno

Postopek usklajevanja javno veljavnega izobraževalnega programa SZT s SEJO je potekal po korakih. Pri tem je delovna skupina sodelavcev Centra za slovenščino uporabljala delovni prevod SEJO v slovenščino (takrat še v postopku strokovne redakcije). Poudariti je treba, da je šlo pri našem postopku bolj za primerjavo kot za dejansko usklajevanje. V prvi vrsti smo namreč želeli ugotoviti, katere ravni programa SZT so primerljive z ravnmi SEJO oz. kako točne so naše pavšalne ocene, da je osnovna raven primerljiva z A2/B1, srednja z B2 in visoka s C1.

Slovnica, opisana na posameznih ravneh programa SZT, pri primerjavi ni bila upoštevana, saj za to v SEJO ni ustreznih lestvic. Slovnice ni mogoče opisati »univerzalno«, temveč je to mogoče storiti le za vsak jezik posebej, kot jo opisujejo t. i. profili (npr. *Profile Deutsch*, *Profilo della lingua italiana* idr.); takšen jezikovni profil v prihodnje načrtujemo tudi za slovenščino.

V postopku usklajevanja/primerjave je sodelovalo od 8 do 10 ocenjevalcev, Centrovih sodelavcev, različnih profilov; večinoma so v postopku ves čas sodelovale iste osebe. Presoja oz. ocenjevanje je potekalo po naslednjih korakih:

1. korak: seznanitev z lestvicami SEJO,
2. korak: primerjanje opisov v SZT z opisi v SEJO po posameznih dejavnostih,
3. korak: prvo ocenjevanje,
4. korak: diskusija,
5. korak: drugo (končno) ocenjevanje.

Ponekod so bile pri 1. in 2. ocenjevanju razlike v številu ocenjevalcev, kar je posledica dejstva, da je moral kak član delovne skupine zaradi nujnih opravil včasih prekiniti postopek. Postopek sem vodila avtorica tega zapisa, zato sama pri ocenjevanju nisem sodelovala.

Uporabljeno gradivo:

1. opisi posameznih ravni in dejavnosti znotraj njih v programu SZT,
2. ustrezne lestvice SEJO, s katerimi smo si pomagali pri primerjavi obeh dokumentov (delovni prevod),
3. ocenjevalni listki za vpis »skupne« ocene (dvojno ocenjevanje).

2 Seznanjanje s SEJO

Uvodno seznanjanje s SEJO je potekalo v dveh fazah:

1. najprej smo se v delovni skupini podrobno seznanili s šestimi ravnmi globalne lestvice,
2. v drugi fazi smo v skupinah dopolnjevali mrežo za samoocenjevanje, kjer so opisniki na šestih ravneh razdeljeni po posameznih dejavnostih: poslušanje, branje, govorna produkcija, govorno sporazumevanje in pisno izražanje. Opisnike, izločene iz mreže, smo uvrščali po dejavnostih, nato pa še po posameznih ravneh.

Seznanjanje z lestvicami SEJO je potekalo tudi sproti med postopkom primerjanja, in sicer po posameznih dejavnostih. Pri tem so se upoštevale le splošne lestvice za branje, poslušanje, govorjenje, pisanje. Pred vsakokratnim umeščanjem posameznega opisa dejavnosti v programu SZT na lestvice SEJO smo v parih ali skupinah po trije najprej sestavljali ustrezno 6-stopenjsko lestvico SEJO (lestvica je bila »razrezana« na posamezne opisnike, ki jih je bilo treba sestaviti v pravilen vrstni red, pri tem pa ugotoviti, kateri so tisti »kvalifikatorji«, po katerih je mogoče stopnje ločevati med sabo).

3 Postopek primerjanja

SZT in SEJO smo primerjali po posameznih dejavnostih, vendar se je to pokazalo za zelo težavno, saj za razliko od SEJO dejavnosti v programu SZT niso strogo ločene, temveč so pogosto povezane (zlasti poslušanje in govorjenje, pri pisnem sporazumevanju tudi branje in pisanje; poleg tega sta v programu SZT branje in poslušanje združena v eno kategorijo – razumevanje ipd.). SEJO je pri ločevanju dejavnosti zelo natančen, poleg tega je vsaka dejavnost še dodatno »razdrobljena« na poddejavnosti, za katere tudi obstajajo ustrezne lestvice (npr. za govorno interakcijo je poleg splošne lestvice na voljo še osem lestvic). Ker je program SZT zastavljen povsem drugače, številnih lestvic SEJO sploh ni bilo mogoče upoštevati. Zato je rezultate našega primerjanja treba interpretirati zelo previdno.

Po seznaitvi z ustrezno lestvico smo opise za posamezno dejavnost v SZT primerjali z opisniki v različnih lestvicah, ki jih za to dejavnost ponuja SEJO; posamezne opise v SZT smo »opremljali« s primerljivimi opisi iz SEJO, če so bili ti seveda na voljo (npr.: opis na osnovni ravni v SZT »razumejo krajša, preprostejša avtentična nespecializirana govorjena in zapisana besedila« je vsak ocenil z ustrezno oznako ravni v SEJO, npr. B₁). Tako smo dobili nabor presoj oz. ocen za vsak opis dejavnosti v programu SZT. Na koncu je vsak izmed sodelujočih na podlagi več ocen znotraj ene dejavnosti posamezno dejavnost skušal »opisati« kot celoto z eno samo oceno (npr. celotno branje na osnovni ravni v programu SZT z A₂, B₁ ali s kako drugo oceno). Oceno je vsak vpisal na ustrezen ocenjevalni listek.

Sledila je diskusija, v kateri so ocenjevalci utemeljili dodeljene ocene, še posebej takrat, ko so se v presojah razhajali. Po diskusiji je vsak član delovne skupine še enkrat ocenil dejavnost, ki je bila predmet ocenjevanja. Prvo in drugo ocenjevanje sta se zato v nekaterih primerih nekoliko razhajali, a ne več kot za pol ocene (npr. B₁+ → B₁) oz. takrat, ko je bila dodeljena vmesna ocena (npr. A₂–B₁ → B₁) (gl. rezultate v nadaljevanju).

4 Rezultati

Rezultati postopka primerjanja po ravneh SZT in po dejavnostih znotraj posamezne ravni so natančneje prikazani v internem poročilu, zato tu le krajši povzetek diskusije, ki je potekala ob vsakokratnem ocenjevanju. Komentarji v diskusiji so bili v glavnem povezani z opisi v programu SZT in bodo izhodišče ob nadgradnji starega oz. pripravi novega programa.

- Opisi v programu SZT so zlasti na obeh višjih ravneh pogosto zelo splošni, odprti in premalo natančni, zato bi jih lahko uvrstili na katerokoli raven od B₂ dalje (npr. »preprosto besedilo«, »omejeno razumevanje sporočila v množičnih občilih« ipd.).

- V programu SZT se receptivne in produktivne dejavnosti združujejo, zato je opisnike težko primerjati s tistimi v SEJO (npr. formulacija »besedilo znajo interpretirati tako, da izrazijo svoje mnenje o vsebini«).

- Program SZT na posameznih ravneh navaja besedilne vrste, kar ni ustrezno, saj posamezno raven lahko bolje določata kompleksnost slovničnih struktur in obseg besedišča kot pa same besedilne vrste.

- Opisniki za razumevanje na srednji ravni segajo zelo visoko na področje C (»razumejo večino avtentičnih nespecializiranih zapisanih besedil, tudi leposlovnih«) in bi jih bilo treba na tej ravni verjetno omejiti na besedila z interesnih in poklicnih področij posameznika, saj se taki, kot so, premalo oz. skoraj ne razlikujejo od opisnikov za visoko raven.

- V opisnikih programa SZT se upošteva tudi metajezik. Tega na lestvice SEJO ni mogoče uvrstiti, ker ga ta dokument ne upošteva. Verjetno metajezik zato sploh ne sodi v opise; vsekakor pa velja upoštevati jezikovno pravilnost, ki je v SZT nismo upoštevali (nadomešča jo razmeroma natančen opis pričakovane slovnične zmožnosti na posameznih ravneh).

5 Povzetek in projekcija

Skupina ocenjevalcev je bila pri uvrščanju opisov dejavnosti na ravni SEJO precej usklajena pri uvrščanju na splošno lestvico, manj pri posameznih dejavnostih – še posebej to velja za 1. ocenjevanje. Sistematičnega odstopanja posameznega ocenjevalca navzgor ali navzdol ni bilo zaznati. Presoje znotraj skupine se razlikujejo največ za eno oceno in so pri 1. ocenjevanju bolj razpršene kot pri drugem. Po diskusiji in drugem ocenjevanju je odstopanje manjše in dopušča izračun povprečja, kar povzema preglednica:

Dejavnost	Raven		
	Osnovna	Srednja	Visoka
Branje	A ₂	C ₁ –C ₂	C ₂
Poslušanje	(A ₂)–B ₁	C ₁	C ₂
Govorjenje	A ₂	B ₂	C ₁
Pisanje	A ₂	B ₂ (+)	C ₁
Splošno	B ₁	B ₂	C ₂

V procesu usklajevanja se je pokazalo, da so opisniki znotraj iste dejavnosti v programu SZT precej neusklajeni. SEJO je v primerjavi s programom SZT mnogo bolj natančen – tako pri ločevanju posameznih dejavnosti kot opisovanju poddejavnosti.

Gornja preglednica kaže tudi precejšnjo neusklajenost opisov ravni in pri posameznih dejavnostih znotraj njih v programu SZT. Razloge za to je med drugim mogoče iskati tudi v dejstvu, da je od sprejetja programa SZT minilo že dobrih 10 let, od njegovega začetka s ciljno raziskovalnim projektom *Prenova standardov znanja slovenščine kot drugega/tujega jezika*, ki je temeljil na prvih osnutkih SEJO, pa že 15 let. Zato dobljeni rezultati ne bi smeli čuditi.

Na podlagi rezultatov primerjave med SZT in SEJO bomo pripravili nov, sodobnejši jezikovni program, ki bo bolj ustrežal opisnikom SEJO in bo hkrati tudi neke vrste profil za slovenščino po zgledu tujejezičnih profilov (profili tipičnih uporabnikov slovenščine na posameznih ravneh). Morda bi bilo najustrezneje pripraviti opis treh temeljnih uporabniških ravni – A osnovni uporabnik, B samostojni uporabnik, C učinkoviti uporabnik – pri čemer bi lahko obdržali sedanja poimenovanja (osnovna, srednja, visoka raven). Izpite bi lahko umestili v takšen robusten 3-stopenjski sistem, tak sistem pa bi (po potrebi) omogočal tudi oblikovanje izpitov na »vmesnih« ravneh (morda z oblikovanjem ustreznih točkovalnih in ocenjevalnih meril).

Nov program bo – poleg upoštevanja zgoraj navedenih rezultatov in prihodnjih rezultatov uvrščanja testov na ravni SEJO – zahteval zbiranje ustreznega gradiva (govorne in pisne produkcije tujih govorcev slovenščine različnega izvora in na različnih ravneh tako na izpitih kot na tečajih slovenščine) in uvrščanje produkcij na ravni SEJO (v smislu »tipične« produkcije za posamezno raven). To bo poleg pričakovanih zmožnosti in dosežkov na posameznih ravneh, ki se določajo po intuiciji in glede na izkušnje učiteljev slovenščine kot drugega in tujega jezika, omogočilo bolj avtentično izdelavo »profilov«. V ta namen smo v CSD/TJ v okviru Tečajev slovenščine začeli zbirati primere govorne in pisne produkcije udeležencev (odraslih, otrok in mladine), ki jih bomo razvrstili po ravneh in analizirali glede na sporazumevalne vzorce in jezikovna sredstva (slovnične strukture, besedišče), uporabljena za njihovo realizacijo.

Objave v medijih

5. mladinska poletna šola

- Urad podelil 73 štipendij dijakom iz 13 držav, *Novice – Koroška*, 9. 7. 2010. str. 2.
- Na poletni šoli slovenščine 155 mladih iz trinajstih držav, *Primorski dnevnik*, 4. 8. 2010, str. 15.

29. poletna šola

- 29. Poletna šola slovenskega jezika, *Radio Slovenija 1, Slovincem po svetu*, 30. 4. 2010.
- 29. Poletna šola slovenskega jezika, *Radio Slovenija 1, Slovincem po svetu*, 2. 7. 2010.
- 29. Poletna šola slovenskega jezika, *Radio Slovenija, Program Ars, Svet kulture*, 5. 7. 2010.
- 29. Poletna šola slovenskega jezika, *STA*, 5. 7. 2010.
- V Ljubljani se je danes začela že 29. poletna šola slovenskega jezika. *Radio Slovenija 1, Radijski dnevnik*, 5. 7. 2010.
- Poletna šola slovenskega jezika. *Radio Slovenija 1*, 5. 7. 2010.
- Intenzivna 29. poletna šola slovenskega jezika (foto), *www.siol.net*, 5. 7. 2010.
- 29. Poletna šola slovenskega jezika, *Radio Ognjišče*, 5. 7. 2010.
- Slovincem po svetu, 9. 7. 2010. <http://tvslo.si/#ava2.75567374>.

46. SSJLK

- Vse objave so dostopne na spletni strani www.centerslo.net → Seminar slovenskega jezika, literature in kulture → arhiv.
- Slavnostno odprtje 46. SSJLK, *STA*, 4. 7. 2010.
 - V Mestnem muzeju odprtje 46. SSJLK, *Slovenski elektronski dnevnik, Ljubljanske novice*, 4. 7. 2010.
 - V Mestnem muzeju odprtje 46. SSJLK, *novice7.com*, 4. 7. 2010.
 - Začenja se 46. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, *Dnevnik*, 5. 7. 2010, str. 15.
 - 46. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, *Prireditve.info*, 5. 7. 2010.
 - 46. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, *Radio Slovenija 3, Svet kulture*, 5. 7. 2010, 16.20.
 - Začel se je 46. SSJLK, *Radio Slovenija 1*, 6. 7. 2010, 7.00.
 - Slovesno odprli že 46. seminar slovenskega jezika, *Radio Slovenija 2*, 6. 7. 2010, 8.30.
 - Začetek 46. SSJLK, *Radio Slovenija 1*, 6. 7. 2010, 10.00.
 - Zgovorna odsotnost, *Delo*, 7. 7. 2010, str. 5.
 - Jezik naš vsakdanji, *Delo*, 7. 7. 2010, str. 28.
 - Slovenščina ni več eksotika, *Dnevnik, novice*. *Dnevnik.si*, 13. 7. 2010, str. 15.
 - Seminarja slovenskega jezika, literature in kulture se udeležuje tudi študent iz Kanalske doline, *SKS Planika*, 13. 7. 2010.
 - Pogovor z dr. Vero Smole o slovanskih jezikih, *Radio Slovenija 3, Jezikovni pogovori*, 13. 7. 2010, 18.00.
 - Besedni red že še, glagolski vid pa ne ..., *Delo*, 14. 7. 2010, str. 10.
 - Kdor zna, zna, *Delo*, 16. 7. 2010, str. 20.
 - Učenje slovenščine ni nič težje, pomemben je le pristop, *MMC RTV Slovenija*, 18. 7. 2010.
 - Na seminarju študenti spregovorijo slovensko, *Delo*, 19. 7. 2010, str. 8.

ESS

- Vse objave so dostopne na spletni strani www.centerslo.net → projekti → Uspešno vključevanje otrok, učencev in dijakov migrantov v vzgojo in izobraževanje → odmevi in promocija.
- Migranti se učijo slovensko, *Žurnal 24*, 24. 8. 2010.
 - Pilotni tečaj slovenščine za otroke in starše migrante, *www.mss.gov.si*, 25. 8. 2010.
 - Tečaj slovenščine za otroke in starše migrante, *Radio Slovenija 1*, 25. 8. 2010.
 - Le z znanjem slovenščine se otroci migranti lahko zares vključijo v družbo, *MMC RTV Slovenija*, 25. 8. 2010.
 - Večina otrok migrantov ob vstopu v šolo ne zna slovensko, *www.siol.net*, 13. 12. 2010.
 - Medkulturni dialog se začne pri jeziku, *www.siol.net*, 14. 12. 2010.
 - Da bi se otroci migranti učinkoviteje vključili v šolsko izobraževanje, *MMC RTV Slovenija*, 17. 1. 2010.
 - Projekt slovenščina kot drugi/tuji jezik za lažje vključevanje v šolo otrok migrantov, *STA*, 17. 12. 2010.
 - Projekt slovenščina kot drugi/tuji jezik za lažje vključevanje v šolo otrok migrantov, *www.siol.net*, 17. 12. 2010.
 - Projekt slovenščina kot drugi/tuji jezik za lažje vključevanje v šolo otrok migrantov, *Dnevnik*, 17. 12. 2010.
 - Za lažje vključevanje v šolo otrok migrantov, *Večer*, 21. 12. 2010.
 - Tuja slovenščina, *Mladina*, 14. 1. 2011.

Obdobja 29

- Vse objave so dostopne na spletni strani www.centerslo.net → Simpozij Obdobja → arhiv.
- Pogled na slovensko književnost v zadnjih dvajsetih letih, *Dnevnik*, 10. 11. 2010, str. 18.
 - V Ljubljani začetek simpozija o sodobni slovenski književnosti, *STA*, 11. 11. 2010.
 - V Ljubljani začetek simpozija o sodobni slovenski književnosti, *Slovenski elektronski dnevnik, Ljubljanske novice*, 11. 11. 2010.
 - 29. mednarodni znanstveni simpozij Sodobna slovenska književnost (1980–2010), *Prireditve.info*, 11. 11. 2010.
 - V Ljubljani začetek simpozija o sodobni slovenski književnosti, *Primorski dnevnik*, 11. 11. 2010.
 - (Slovenska) književnost ni le prodajno blago!, *MMC RTV Slovenija*, 11. 11. 2010.
 - Obdobja 29: Kaj in kako s sodobno književnostjo, *Delo*, 13. 11. 2010, str. 16.
 - Končal se je 29. mednarodni znanstveni simpozij Obdobja, *RA Slovenija 1*, 13. 11. 2010.

Slovenščina na tujih univerzah

- Jezikovni pogovori: o lektoratih, *RA Slovenija 3*, 25. 2. 2010, 60 min.
- Izmenjava je izjemna priložnost za učenje jezika v izvirnem okolju, *Delo*, 1. 3. 2010, str. 20.
- Nemški slovenisti kot vitezi Slovenije, *Delo*, 10. 5. 2010, str. 3.
- Cankarja berem (tudi) na metroju, *Delo*, 14. 5. 2010, str. 16.
- Slovenski avtorji na Poljskem, *Delo*, 8. 6. 2010, str. 15.
- Zlati čoln v Krakovu, *Delo*, 16. 6. 2010, str. 19.
- Sijaj, sijaj, sončece – v Pekingu, *Nedelo*, 11. 7. 2010, str. 7.
- (Ne)skrb za slovenščino, *Mladina*, 24. 9. 2010.
- Nacionalne vede so potisnjene na rob, *Dnevnik*, 30. 9. 2010, str. 12.
- Ali bo slovenščina na tujih univerzah zdesetkana? *Delo*, 1. 10. 2010, str. 4.
- Bodo tujci ostali brez študija slovenščine? *Dnevnik*, 8. 10. 2010, str. 20.
- MVZT zavrača očitke glede lektoratov, *Delo*, 9. 10. 2010.
- Slovenistika se predstavi, *Primorski dnevnik*, 10. 10. 2010.
- Izjava sveta JAK ob načrtovanem ukinjanju slovenskih lektoratov na tujih univerzah, *Delo*, 12. 10. 2010, str. 15.
- Umrli je jezikoslovka dr. Antonija Bernard, *Delo*, KL, 13. 10. 2010.
- Vroči mikrofoni – negotova prihodnost slovenskih lektoratov na tujih univerzah. *RA Slovenija, Val 202*, 14. 10. 2010. 25 min.
- Negotova prihodnost lektoratov, *Mladina*, 15. 10. 2010, str. 12.
- Manj denarja za lektorate, *Reporter*, 18. 10. 2010, str. 41.
- Šestinpetdeset manj koliko je nič? *Delo*, 28. 10. 2010.
- 500 slovenistov letno na poljskih univerzah, *Večer*, 2. 11. 2010.
- Usoda in moč slovenščine po svetu, *Večer*, 13. 11. 2010, str. 13.
- Kako s slovensko književnostjo navdušiti tuje študente? *MMC*, 23. 11. 2010.
- Svetovni dnevi slovenske literature, *Delo*, 24. 11. 2010, str. 16.
- Po svetu naokoli s slovensko besedo, *Dnevnik*, 24. 11. 2010, str. 19.
- Po Gradcu Nejc Gazvoda odhaja še v Tokio, *Dolenjski list*, 24. 11. 2010.
- Na 57 univerzah po svetu dnevi sodobne slovenske literature, *Večer*, 25. 11. 2010, str. 14.
- Svetovni dnevi sodobne slovenske literature, *RA Slovenija 1, Oddaja za Slovence po svetu*, 26. 11. 2010.
- Svetovni dnevi sodobne slovenske literature, *RA Slovenija 1, Oddaja za Slovence po svetu*, 3. 12. 2010.
- O svetovnih dnevih sodobne slovenske literature, *RA Slovenija, Val 202*, 25. 11. 2010.
- Slovenistika na tujem in odgovornost SAZU, *Delo*, 29. 11. 2010, str. 8.
- Na lektoratu za slovenščino gost pisatelj Andrej E. Skubic. *Primorski dnevnik*, 30. 11. 2010, str. 5.
- Učenje slovenščine na tujih univerzah. Tudi Siddharta je lahko razlog, *MMC*, 2. 12. 2010.
- Svetovni dnevi v Zagrebu, *RTV Slovenija 1, Oddaja o kulturi*, 2. 12. 2010.
- Menda je po postmodernizmu še kaj, *Delo*, KL, 8. 12. 2010, str. 15.
- Radio brez meja: o slovenistiki, *RA Slovenija 1*, 15. 12. 2010. 60 min.
- Radio brez meja: tokrat o slovenistiki, *Primorski dnevnik*, 18. 12. 2010, str. 8.

Tečaji slovenščine

- Zimska šola slovenskega jezika na Filozofski fakulteti, *STA*, 22. 1. 2010.
- Skok na Filozofsko fakulteto. *Radio Slovenija 2, Kulturne drobtinice*, 25. 1. 2010.
- Na Filozofski fakulteti v Ljubljani se danes začne 16. zimska šola slovenskega jezika. *Radio Slovenija 1, Danes do 13-ih*, 25. 1. 2010.
- Zimska šola slovenskega jezika. *Radio Slovenija 1*, 25. 1. 2010.
- Zimska šola slovenskega jezika. *Demokracija*, 4. 2. 2010, str. 32.
- Super slovenščina. *Club: Oglasna priloga časnika Finance*, št. 46. 21. 5. 2010, str. 21.
- Kako se lahko pozdravljamo z »žnj«, če je »hello« tako uporaben?: Vprašalnik Ljubljana-polisa: Branka Gradišar, *Delo*, 29. 6. 2010, str. 11.
- Slovenščina v žepu tujih turistov, www.dnevnik.si, 17. 8. 2010.

- Ljubiti. Ubiti. Biti. Iti. Ti. Žepni tečaj slovenščine v ljubljanskem Slovenskem turistično-informacijskem centru (STIC), *Delo*, 17. 9. 2010, str. 28.
- Jesenska šola slovenskega jezika, *Radio Slovenija 1, Slovencem po svetu*, 17. 9. 2010.
- Jesenska šola slovenskega jezika, *Radio Slovenija 1, Slovencem po svetu*, 22. 10. 2010.

Založniška dejavnost

- Tečaji slovenskega jezika za tujce na Sejmu akademske knjige Liber.ac
<http://www.visitljubljana.si/si/prireditve/20947/detail.html>.
- Cztery razy Lublana, *Kronika – pismo Uniwersytetu Łódzkiego*, 27. 2. 2010, 42–43
[http://www.uni.lodz.pl/promocja/kronika,artykul,2\(118\)2010](http://www.uni.lodz.pl/promocja/kronika,artykul,2(118)2010).

Cztery razy Lublana, *Kronika – pismo Uniwersytetu Łódzkiego*, 27. 2. 2010, 42–43.
[www.uni.lodz.pl/promocja/kronika,artykul,2\(118\)2010](http://www.uni.lodz.pl/promocja/kronika,artykul,2(118)2010).

Z RÓŻNYCH STRON ŚWIATA

Cztery razy Lublana

Dla studentów, zwłaszcza studiów filologicznych, pobyt za granicą stanowi okazję doskonalenia umiejętności językowych, jeśli za cel swojej podróży wybierają kraje języków dyplomowych czy innych, których uczą się podczas lektoratów. A zatem z oczywistych powodów Słowenia cieszy się ogromnym zainteresowaniem wśród słowenistów i slawistów, trudno bowiem o lepszy sposób nauki języka, nawet najbardziej egzotycznego, niż kilkumiesięczny, może nawet dłuższy, pobyt wśród jego rodzimych użytkowników. Poprzez codzienny kontakt, nawet w najbardziej rutynowych sytuacjach, mamy możliwość poznania nie tylko słownictwa, jakiego na próżno szukać w podręcznikach, ale też wszystkich językowych smaczków, zakorzenionych w kulturze danej społeczności.

Jedna z grup podczas uroczystego zakończenia kursu seminaryjnego

Komitet organizacyjny 45. Seminarium Słoweńskiego Języka, Literatury i Kultury, Lublana, lipiec 2009

Słoweniści lubią wyjazdy do Lublany, ponieważ mogą tam swobodnie rozmawiać po słoweńsku. Najstarsza słoweńska uczelnia, tamtejszy uniwersytet, jest chyba najbardziej znaną na arenie międzynarodowej szkołą wyższą, choć pozostałe – jak choćby Uniwersytet w Mariborze, Uniwersytet w Koprmurze, a także najmłodszy, Uniwersytet w Novej Goricy – rozwijają się równie prężnie.

Jako stolica kraju Lublana w naturalny sposób koncentruje największą liczbę programów mobilności, dysponuje największą różnorodnością kierunków i wydziałów, miejsc w domach studenckich swych uczelni, a także największą liczbą firm, organizacji, centrów edukacyjno-szkoleniowych i innych placówek, w których można pokusić się o odbycie praktyk.

Na studia organizowane poprzez Program ERASMUS na Uniwersytecie w Lublanie zgłasza się coraz więcej słuchaczy, nie tylko posługujących się językiem słoweńskim. W zależności od wydziału, kierunku czy liczby zagranicznych stypendystów, niektóre zajęcia prowadzone są też w języku angielskim (dwa miliony Słowenów doskonale rozumie, że mimo prężnego rozwoju słowenistyk na uniwersytetach w Europie i na świecie, osoby władające językiem słoweńskim to nadal nie reguła, a miłe zaskoczenie). W przypadku zainteresowania odbyciem praktyk w słoweńskiej instytucji czy organizacji znajomość słoweńskiego może być bardzo mocnym atutem, zdecydowanie ułatwiającym zarówno przyjęcie na praktyki, jak i codzienne życie praktykanta. Dodatkowo od roku akademickiego 2008/2009 praktyki można odbywać także na różnych wydziałach Uniwersytetu w Lublanie, na przykład w działach współpracy z zagranicą czy sekretariatach.

Na podstawie własnych doświadczeń, a w Lublanie przebywałam za pośrednictwem aż czterech różnych programów mobilności, w tym między innymi praktyk ERASMUS-a, muszę przyznać, że zagraniczne praktyki to niezapomniane wrażenia.

Slovenščina ni več eksotika,
Dnevnik, novice. Dnevnik.si, 13. 7. 2010, str. 15.

Slovenščina ni več eksotika

Daša Cvjetičanin

Ljubljana – Seminar slovenskega jezika, literature in kulture je tradicionalna prireditev, namenjena vsem tujcem, ki slovenščino raziskujejo, poučujejo, prevajajo ali pa jo kako drugače vključujejo v svoje delo in življenje. Letos se je v organizaciji **Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik**, ki deluje v okviru Oddelka za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, začel prejšnji ponedeljek, trajal pa bo do konca tega tedna. Seminar, ki vsako leto v prvi polovici julija privabi množico udeležencev z vsega sveta, je tokrat že 46. po vrsti, udeležilo pa se ga je 130 udeležencev iz 28 držav; med njimi je 99 študentov in 31 zaposlenih, približno polovica pa jih dela na univerzah in inštitutih v tujini.

Paleta obiskovalcev seminarja je tudi letos pisana: univerzitetni profesorji in študentje slovenistike ter slavistike, književni ustvarjalci in prevajalci, strokovnjaki za primerjalno jezikoslovje in književnost, ki delujejo na univerzah in raziskovalnih institucijah v tujini in slovenskem zamejstvu – vsi ti svoje znanje slovenščine bogatijo tako v dopoldanskem programu na Filozofski fakulteti, ki vključuje lektorate, predavanja, konverzacije in izbirne jutranje tečaje, kot s popoldanskimi spreminjanimi aktivnostmi.

O razmerjih s slovanstvom

Vsako leto pa na posebej izbrano krovno temo priredijo tudi skupno predstavitev najnovejših spoznanj s področja jezikoslovja, literarne zgodovine in kulture. Letošnja rdeča nit predavanj je *Slovanstvo v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi*, ki jo poleg jezikoslovcov in literarnih zgodovinarjev z različnih psiholoških, zgo-

dovinskih, glasbeno-narodopisnih in arhitekturnih vidikov osvetlujejo tudi povabljeni predavatelji z omenjenih področij, povzema vsebinske točke tokratne osrednje teme predsednica 46. seminarja dr. **Vera Smole**: te segajo od večplastnega vpogleda v slovansko vzajemnost v drugi polovici 19. stoletja in analize »slovanjenja« slovenščine v času širjenja panslavističnih idej do obravnave literature kot odseva zgodovinskih dogajanj in izpostavljanj nasprotij med slovanskimi in neslovanskimi posebnostmi.

K razmišljanju o skupnih in različnih potezih slovanskih narodov, med katerimi najdejo svoje mesto tudi Slovenci in slovenstvo, je vodilo predvsem dejstvo, da je po dveh desetletjih stalnih oziranj na zahod prišel čas odkrivanja resničnosti »slovanske duše«, meni Vera Smole in dodaja, da nas slovanstvo »preprosto genetsko determinira, največ jezikovno, v precejšnji meri kulturno in v omejenem polpreteklem obdobju tudi politično«.

Pomemben del integracije

Dr. **Marko Stabej**, predstojnik Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik, pojasnjuje, da se je slovenščina kot tuji jezik z leti vendarle otresla pridih eksotike, saj se za učenje slovenščine kot drugega jezika iz različnih razlogov odloča vedno več ljudi. Stabej pri tem izpostavlja rezultate manjše raziskave, ki je pokazala, da se večina tujcev za študij slovenščine ne odloča zaradi vzrokov pragmatične narave, temveč bolj »čustvene«, ko odkrijejo v jeziku nekaj lepega, drugačnega. Pri tistih, ki se učijo jezika funkcionalno, torej z namenom, da bi ga obvladali (in teh je vse več), pa se najde cela paleta razlogov; najpogostejše so v

ozadju družinski vzroki, na primer mešana partnerstva, ali pa poslovno-delovni dejavniki (diplomacija).

Stabej na namige, da je slovenščina eden težjih jezikov, odgovarja, da v jezikoslovju velja nekakšen stereotip, ki pravi, da »so vsi jeziki enako zahtevni«, in dodaja, da je vse odvisno od postopkov učenja. Zaradi narave slovenskega jezika je tujcu sicer težje prikriti svoj materni jezik, pa vendar je to, »da je v ozadju vedno še en jezik«, pač realnost, pravi Stabej.

Tisto, kar je po njegovem mnenju najpomembnejše – in s čimer se na Centru za slovenščino kot drugi/tuji jezik že dolgo časa ukvarjajo – je učenje funkcionalnih stvari: da torej tujcev »ne obremenjuješ z nepreglednimi informacijami, temveč jim ponudiš uporabne napotke«. Pri tem Stabej izpostavlja tudi način, kako pristopimo do tujcev, ki se želijo sporazumevati v slovenščini, saj tudi naše netolerantno odobravanje jezikovnih napak vpliva na njihov odnos do našega jezika, kar seveda »ne prispeva k živosti jezika«.

Medtem ko je obvezni dopoldanski program namenjen učenju in poglabljanju jezikovnega znanja, pa je pester spremljevalni program seminarja, ki poteka v popoldansko-večernih urah, namenjen vzpostavljanju pristnega stika s slovenskim jezikom in kulturo. Utrip mesta tako udeleženci spoznavajo s tematskimi prehodni po Ljubljani, raznimi ustvarjalnimi delavnicami, ogledi slovenskih filmov in gledaliških predstav, obiski muzejev, galerij in knjižnic ter glasbenih in literarnih večerov, organizirano pa imajo tudi celodnevno strokovno ekskurzijo po različnih predelih Slovenije.

Nekatere udeležence dvotedenskega seminarja slovenskega jezika, literature in kulture smo povprašali, kako se počutijo v Sloveniji in kaj jih je pravzaprav spodbudilo k učenju slovenščine.

Noemi Cristiani

Trstu ni vpisala študija slovenistike – študira namreč klasično filologijo – se ji zdi negovanje slovenščine še vedno zelo pomembno. Do sedaj je videla le »zamejsko« plat Slovenije, od udeležbe na seminarju pa pričakuje, da bo spoznala tudi »pravo bistvo Slovenije«.

Luciano Lister, ki prav tako živi v zamejstvu, in sicer v Kanalski dolini, pa pravi, da pri njih v nasprotju z Gorico ni šol, kjer bi se lahko učili

Luciano Lister

slovenščine. Seminarja se v želji, da bi negoval in izboljševal svoje poznavanje slovenskega jezika, ki so ga govorili tudi njegovi predniki, udeležuje že tretjič. Oba z Noemi Cristiani pa se ob seminarju veselita tudi pohajkovanja po Ljubljani.

Carola Ribbeck študira lingvistiko na Univerzi v Göteborgu na Švedskem, nad slovenščino pa se je navdušila lani v Barceloni, ko je spoznala nekaj Sloven-

Carola Ribbeck

ceve. Največ preglavic ji pri slovenščini povzročajo sklanjatve in vr-

tni red besed, ki je v primerjavi z drugimi jeziki, ki jih pozna, precej nejasno določen. Nad Slovenijo, ki jo je obiskala prvič, pa je navdušena, predvsem nad naravo in ljudmi, ki so, kot pravi, nadvse prijazni.

Raymond Miller

Raymond Miller, profesor ruščine na Bowdoin College v Brunswicku, prihaja iz države Maine v ZDA. V skoraj tekoči slovenščini obudi spomin izpred mnogih let, ko je Ljubljano obiskal prvič: »V Ljubljano sem pripotoval iz Zagreba in ko smo se ustavili na Zmajskem mostu, sem si rekel: to je najlepši most na svetu!« Z učenjem slovenščine Raymond Miller tako rekoč združuje prijetno s koristnim, saj mu kot slavistu in učitelju ruščine poznavanje slovenskega jezika pride še kako prav pri raziskavah, vendar se slovenščina, ko prime v roke knjigo, kaj kmalu prelevi v strasten konjček.

Sonia Vanesa Calpanchay iz Argentine sicer študira zgodovino, za učenje slovenščine pa se je odločila tudi zato, ker so ji na splošno všeč slovanski jeziki. »Razumevanju kulture drugih ljudi se najbolje približam s poznavanjem njihovega jezika, saj te to še najbolj približa njihovemu dojo-

Sonia Vanesa Calpanchay

manju sveta okoli sebe,« meni. Poleg lepote, ki jih ponuja Ljubljana, pa se nikakor ne more načuditi vsemu zelenju in gozdom, ki jih premore Slovenija. »V Buenos Airesu vsi vselej hitijo, tu v Sloveniji pa imate vse, a lahko še vedno občutite mir in zadah svež zrak,« pravi Sonia Vanesa Calpanchay in pristavlja, da bo našo državo še obiskala – takrat za dlje časa, saj razmišlja o nadaljevanju študija prav v Sloveniji.

V Mestnem muzeju odprtje 46. SSJLK, novice7.com, 4. 7. 2010.

V Mestnem muzeju odprtje 46. seminarja slovenskega jezika, literature in kulture

Profesorica iz oddelka za slovenistiko na Filozofski fakulteti in predsednica letošnjega 46. seminarja slovenskega jezika, literature in kulture Vera Smole. Arhiv STA

Ljubljana, 4. julija (STA) - V Mestnem muzeju Ljubljana bo v ponedeljek, 7. julija, ob 20. uri slovesno odprtje 46. seminarja slovenskega jezika, literature in kulture. Zbrane bo nagovorila predsednica letošnjega seminarja Vera Smole. Seminar pripravlja Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, ki deluje pod okriljem Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Besedni red že še, glagolski vid pa ne ...,
Delo, 14. 7. 2010, str. 10.

Slovenščina – drugi jezik

Besedni red že še, glagolski vid pa ne ..

Na Filozofski fakulteti v Ljubljani se končuje 46. seminar slovenskega jezika, literature in kulture

»Kaj vzamem na samotni otok?« »Na samotni otok vzamem pivo, dve knjigi, ljubice tri, ljubčke štiri, nož ...« Vsak od peterice na začetnem tečaju slovenščine pod vodstvom prof. Nataše Hribar doda svoj tožilnik. Edward, mesar, doda še suho kranjsko klobaso in knjigo *Žepna slovenščina*. »Kaj imata David in Stephen na glavi?« Kapi. Edward je iz ZDA, David iz Avstrije, Giovanni je Italijan. Edino dekle v skupini, dolgočasa Marija, Španka, je pristala v Ljubljani po golem naključju. Prijavila se je za tečaj korejščine, dobila pa slovenščino. Žari od zadovoljstva. »Kaj boste delali zvečer?« »Gledali bomo, kako bo Španija premagala Nemčijo s 4:0,« se smeje.

Neverjetni so, začetniki po desetih dneh učenja! V slabi uri po slovensko natresejo o sebi na kupe podatkov: Italijan Giovanni rad bere in posluša radio, sicer pa študira umetnostno zgodovino na univerzi v Vidmu in se specializira za primerjalno umetnost nekdanje Jugoslavije v šestdesetih letih prejšnjega stoletja (zato živi v Zagrebu). Avstrijec David se ne ukvarja s športom, po poklicu je fotograf in videofilmar, za študij slovenščine pa se je odločil, ker se mu ne zdi prav, da en sosed zna jezik drugega sosedu, drugi pa ne jezika prvega – to je opazil, ko je prihajal s starši na počitnice v Slovenijo. Slovenščino potrebuje tudi za svoje delo v Pavlovi hiši v dvojezični Potrni, srečevališču pripadnikov številno majhne slovenske skupnosti na avstrijskem Štajerskem in pripadnikov večinskega naroda. Stephen, Američan češkega rodu, od vsega najraje je suši. Želel se je učiti češko, ker pa njegova univerza nima češčine, se je vpisal na slovenščino, sicer pa se ukvarja z grafičnim oblikovanjem. Edward, najstarejši med samo mladino, stanuje v srednje veliki hiši v Clevelandu. Trideset let je bil fotograf za šolarje, zdaj pa dela v slovenski mesariji (zato pozna kranjske klobase). Njegov ded je leta 1913 emigriral iz Postojne, vnuk pa zdaj dejavno sodeluje v sloven-

skem društvu v Clevelandu, je predsednik slovenskega genealoškega društva in eden od direktorjev slovenskega muzeja, ki vabi naše umetnike v Cleveland: gostili so Arneja Hodaliča, Vlada Kreslina in druge znane Slovence, delajo slivovko, pečejo potico ... Španka Marija, prava poliglotka, ki zna rusko, ukrajinsko, poljsko, bolgarsko in se zdaj (namesto korejško) uči slovensko, študira slovensko filologijo v Granadi.

Medtem ko so začetne skupine narodnostno nadvse pisane, pa so najvišje enoviteše: v njih so izključno zamejski Slovenci, ki se želijo dobro naučiti jezika svojih prednikov, in tujci, naši sosedje iz dvojezičnih krajev, ki želijo zaradi poklicnih ali osebnih razlogov zares dobro znati slovenščino. In seveda Slovani: Rusi, Poljaki, Čehi. »Vsi ti so se sposobni naučiti brezhibne slovenščine, bolje od marsikaterega Slovenca,« jih pohvali doc. dr. Helene Kuster, ki sicer poučuje na oddelku za prevajalstvo Filozofske fakultete, že 12. leto pa vodi poletni seminar slovenščine kot drugi oziroma tuji jezik. V njeni izpopolnjevalni splošni skupini jemljejo besedni red in glagolski vid v zapletenem znanstvenem besedilu in vsako rešitev posebej utemeljijo. Poljaku Adamu se zdi čudno, da jezika, ki se ga uči, knjižne slovenščine torej,

V DVEH TEDNIH JE SEMINAR OBISKOVALO 130 UDELEŽENCEV IZ 28 DRŽAV

na ulici ne sliši. »Problem zanje ni le žargon, temveč tudi internetni jezik, ki je daleč od knjižnega. Na tej stopnji se že posvečamo slogom in razlikovanju med njimi. To je od vsega najtežje in po obvladovanju slogov lahko presojamo jezikovno kompetenco. Mi, ki nam je slovenščina materni jezik, to delamo samodejno, oni pa morajo to početi zavestno. Zato delajo prevajalske vaje: iz slovenščine v materin jezik in obrnjen.«

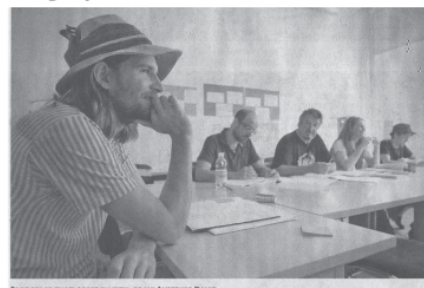
V širino ali globino

»Ko tujce poučujemo našega materne jezika, se bogatimo tudi sami. Tujci me opozarjajo na probleme slovenskega jezika, ki jih mi ne čutimo. Na primer glagolski vid, premič-

ni besedni naglas ...« pravi Helena Kuster. »Taka priložnost je za slovenščino velikega pomena. Tako se odpiramo svetu. Občutek, da se ljudje, ki znajo že pet, šest jezikov, odločijo učiti še slovenščine kot naslednjega tujega jezika, je pomembna potrditev živosti slovenskega jezika. Pomeni, da je povsem uporaben,« pojasnjuje Helena Kuster. »Seveda se tisti, ki se učijo slovenščine kot svojega petega, šestega tujega jezika za potrebe Evropske unije, učijo drugače: gredo v širino in se učijo uporabnega jezika, medtem ko gredo pripadniki slovanskega rodu ali zamejci v globino in v podrobnosti.«

ALENKA ZGONIK

Fotografije UROŠ HOČEVAR

SPODOBI SE ZNATI SOSEDOV JEZIK, PRAVI AVSTRIJEC DAVID

Tradicionalni Seminar slovenskega jezika, literature in kulture, ki poteka vsako leto julija na Filozofski fakulteti v Ljubljani, je letos zbral kakih 130 udeležencev iz 28 držav, predvsem študentov in univerzitetnih profesorjev slovenščine, slavistov, prevajalcev in kulturnih delavcev iz slovenskega zamejstva. Večina jih je pri nas prvič. Sedemindvajsetim začetnikom so namenili teden dni pouka več, vsi pa so lahko izbirali med jutranjimi tečaji, lektorati, konverzacijskimi tečaji in popoldanskimi predavanji uglednih strokovnjakov, letos ubranimi na temo *Slovanstvo v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi*. Udeležencem, ki so večinoma prebivali v Dijaškem domu Ivana Cankarja s štipendijo RS, so za razvedrilo in širjenje obzorij ponudili še vrsto športnih in kulturnih dejavnosti ter ekskurzij.

Zgovorna odsotnost,
Delo, 7. 7. 2010, str. 5.

Milan Vogel

Zgovorna odsotnost

Šestinsirideset let kontinuirane dejavnosti verjetno ni premalo za vpogled v zgodovino in oceno družbene sprejemljivosti in s tem ovrednotenja določenega dogodka. Toliko let je letos star Seminar slovenskega jezika, literature in kulture, po svetu gotovo eden najbolj prepoznavnih dogodkov, ki tujcem omogočajo spoznavanje in učenje jezika sicer majhnega naroda, njegove literature in kulture in s prevodi in na druge načine širijo vedenje o njem. Slovenija je bila glede omogočanja tujcem, da vsako leto, nekateri tudi leto za letom, s pomočjo štipendije spoznavajo njen jezik in to znanje v najrazličnejših oblikah uporabljajo v svoji državi, vzor nekdanjim jugoslovanskim republikam in je žela priznanje v tujini. Tam je še danes tako. To potrjuje tudi število lektoratov slovenščine na tujih univerzah, ki se vrti že okrog petinpetdeset, pa tudi vse več tujcev, predvsem Poljakov, ki v Bruslju delujejo kot prevajalci v slovenščino ali iz nje.

Toda stari pregovor, da je kovačeva kobila zmeraj bosa, se v slovenski praksi rad potrjuje. Tudi na ponedeljkovi slavnostni otvoritvi letošnje-ga Seminarja slovenskega jezika, literature in kulture se je, saj v Mestni muzej Ljubljana ni zaneslo nikogar niti z ministrstva za šolstvo in visoko šolstvo, zunanje zadeve, kulturo ali za Slovence po svetu. Res je ob isti uri v sosednjih Križankah potekal otvoritveni koncert letošnjega Festivala Ljubljana, minister za visoko šolstvo, v katero, vsaj to si upamo trditi, fakulteta, ki poučuje in proučuje slovenščino kot materni jezik, gotovo spada, se je ukvarjal s strankarskim izstopom svojega pomembnega člana in ministra, ljubljanski župan pa s spremembo namembnosti zemljišča v lasti svojega sina.

Vendar to nikakor ne morejo in ne smejo biti opravičljivi razlogi za pokazano ignoranco. Gospe in gospodje politiki se pač očitno čutijo že povsem doma v Evropi, kamor po njihovem prepričanju vodi enosmer-na pot, in jim je za njihovo »matičnost« figo mar. Svoj odnos do sloven-ščine, za katero tako radi poudarjajo, kadar je politično koristno, da je eden od uradnih jezikov Evropske unije, pa so tudi že večkrat jasno pokazali. Pred leti je takratni predsednik republike Milan Kučan ude-ležence seminarja celo sprejel v vili pod Rožnikom, danes pa se resorni ministri ne spomnijo niti na pozdravni telegram.

Upravičeno so doživele buren aplavz nekoliko sarkastične besede predstojnice oddelka za slovenistiko, ko je dejala: »Spominjam se ne tako davnih časov, ko so tole otvoritev imeli za vredno svoje prisotnosti ministri resorjev, ki nas, res čedalje bolj pičlo, financirajo, pa ko nas je pozdravil predsednik ali odposlanec SAZU, pa vsaj še predstavnik društva pisateljev, pa ko nas je sprejel predsednik države. Vse to je v evrop-ski Sloveniji počasi izginilo, čeprav so naše prireditve nosilci kulturne prepoznavnosti po vsem svetu, kjer se ljudje ukvarjajo s slovenščino, se učijo jezika, raziskujejo našo kulturo, prevajajo našo literaturo in se ne-mara tudi prek tega zanimajo za konkurenčnost našega gospodarstva in se tudi zaradi tega z nami hvalijo politiki. In če nas navdaja občutek, da gre slovenščini in slovenistiki danes bolje kakor včasih, je to po naši zaslugi, ne pa zaradi širokega priznavanja posebnosti, ki naj bi ga naše področje imelo v naši družbi.«

A ker danes še lepa beseda več ne najde lepega mesta, ga bo »grda« in kritična toliko manj.

Učenje slovenščine ni nič težje, pomemben je le pristop,
MMC RTV Slovenija, 18. 7. 2010.

Učenje slovenščine ni nič težje, pomemben je le pristop

Ob Seminarju slovenskega jezika, literature in kulture
18. julij 2010 ob 14:22
Ljubljana MMC RTV SLO

V Ljubljani se je sklenil že 46. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, ki je znova privabil vrsto tujcev. Vse večje zanimanje za slovenščino med tujci pa kaže tudi vsako leto večji obisk poletnih šol.

Tradicionalnega seminarja, ki je potekal slaba dva tedna, se je letos udeležilo približno 130 udeležencev, od tega 99 študentov in 31 zaposlenih. Predstojnik organizatorja Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik Marko Stabej nam je pojasnil, da je pravzaprav število udeležencev seminarja bolj kot ne vsako leto primerljivo. Namenjen je akademskemu občinstvu, kar pomeni, da gre za štipendirana mesta oziroma lahko marsikdo, ki študira slovenščino ali hodi na lektorat na tujih univerzah, dobi to kot neke vrste nagrado za resnost.

Zanimanja je sicer še več, pojasnjuje Stabej, kar se navsezadnje kaže predvsem v sočasnih poletnih šolah. Te so namenjene širšemu občinstvu, ki se hoče naučiti jezika iz najrazličnejših razlogov. Če so na začetku devetdesetih let v teh imeli slabih 100 udeležencev, je danes število precej višje. Približno 160 jih je le na mladinski šoli, ki letos poteka petič, okoli 150 pa je odraslih udeležencev poletne šole. "Skupaj je torej več kot 300 ljudi na teh šolah, kar je zelo lepa številka in zato tudi pogon velik," še dodaja Marko Stabej.

Zakaj prav slovenščina?

Glavni razlogi za odločitev tujcev, da se učijo slovenščine, so po Stabejevih opažanjih osebofunkcionalne narave. "Sprva so bile poletne šole namenjene potomcem izseljencev in so bili ljudje, ki niso bili po poreklu Slovenci, redki. Zdaj pa ti gotovo predstavljajo večino. Nekoliko drugače je na mladinski šoli, kjer sta močni argentinska in kanadska maturantska populacija."

Razloge je treba torej iskati predvsem v družinskih razmerah. Za učenje se odločijo torej tisti, ki imajo slovenskega partnerja ali partnerico, tisti, ki imajo namen tukaj živeti oziroma delati, pa se želijo z jezikom še bolj integrirati. "Seveda je tukaj tudi praktično zaledje. V Sloveniji polno življenje brez znanja slovenščine nekako ni mogoče," še razmišlja Stabej.

Vsi jeziki so enako zahtevni

Pa je res, da sodi slovenščina med težje jezike za učenje? "To je en izmed stereotipov, ki vsebuje jasno tudi neke sledi resnice, a vsekakor to strokovno ne zdrži. Gre za to, kako se lotiš učenja," je prepričan Stabej. "Res je, da se slovenščine ne more zelo hitro govoriti, na ta način, da ne bi prepoznali, da jo govori tujec, ampak to ni samo po sebi nič slabega. Slovenščina je s svojim sklonskim sistemom precej zapletena, ampak ima tudi določene slovnične lastnosti, ki so v drugih jezikih vsaj za tujce bistveno bolj zapletene. Na primer, če pogledamo glagolske čase, so nekateri sosednji jeziki bolj zapleteni."

Če se torej pri učenju ne poudarja slovnične kompleksnosti in se raje sledi poti učenja funkcionalnih stvari in da pri tem vedeti, da lahko računajo tudi na toleranco nas kot govorcev prvega jezika, potem učenje slovenščine ni tako travmatično. Sicer pa je najpogostejša težava naglaševanje, pravi Stabej. Hitrost učenja je precej odvisna tudi od jezikovnega okolja, od koder prihajajo učenici. Govorci slovanskih jezikov imajo na primer prednost, saj takoj veliko razumejo in si upajo tvoriti, a hkrati nekaterih napak ne morejo odpraviti, ker sta jezika preblizu. Veliko pa je seveda odvisno tudi od jezikovne nadarjenosti študentov.

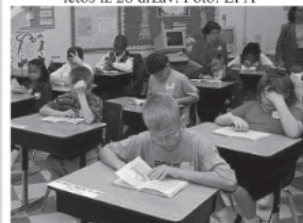
NATISN

Letošnja rdeča nit seminarja je bilo Slovanstvo v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi, ki je zaposlovalo misli številnih jezikoslovcev in literarnih zgodovinarjev. Foto: MMC RTV SLO

Seminar slovenskega jezika, literature in kulture vsako leto v prvi polovici julija privabi množico udeležencev z vsega sveta, letos iz 28 držav. Foto: EPA

Letos se slovenščino v poletni mladinski šoli učijo približno 160 tujcev. Foto: EPA

Seminar slovenskega jezika, literature in kulture pripravlja Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, ki deluje pod okriljem Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Foto: MMC RTV SLO

Obdobja 29: Kaj in kako s sodobno književnostjo,
Delo, 13. 11. 2010, str. 16.

Obdobja 29

Kaj in kako s sodobno književnostjo

Na 29. Obdobjih kritično o dojemanju in razumevanju slovenske književnosti

V organizaciji Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko ljubljanske filozofske fakultete se danes končuje tridnevni mednarodni simpozij *Sodobna slovenska književnost (1980–2010)*. To je že devetin-dvajseto tovrstno srečanje, na katerem sodeluje enainšestdeset znanstvenikov, od tega sedemnajst iz tujine. Vodi ga dr. Alojzija Zupan Sosič, ki je uredila tudi zbornik devetindesetih prispevkov.

Časovna omejitev na zadnja tri desetletja je posledica enakega srečanja leta 1986, ko so na *Obdobjih 8* pod naslovom *Sodobni slovenski jezik, književnost in kultura* že obravnavali slovensko književnost med letoma 1945 in 1980. Zdi se, da se od takrat glede strokovnega presojanja »sodobne slovenske književnosti« ni spremenilo kaj bistvenega, se je pa glede njenega dojemanja. Sodobna slovenska književnost se po besedah vodje simpozija Alojzije Zupan Sosič vse bolj meri po uspešnosti prodaje in ne po njeni nematerialni vrednosti. Zakaj sploh pisati slovensko književnost, ko ji je namenjenih vedno manj državnih projektov in medijske pozornosti? Pozneje se je v razpravi pokazal celo skrajni birokratski absurd, da jezikoslovci in literarni zgodovinarji s slovenistike ne morejo prijaviti skupnega projekta, ker slovenistike ni v »šifrantu«, marveč sta le posamezno literarna veda in jezikoslovje.

Alojzija Zupan Sosič ocenjuje, da je sodobna slovenska književnost zadnjih treh desetletij širši družbeno-kulturni pojav, imenovan

postmoderna, za katero je značilen literarni eklekticizem. Slovenska književnost na koncu 20. in v začetku 21. stoletja torej ni enotno obdobje, saj v njem (so)obstajajo različne literarne smeri, na primer modernizem in postmodernizem, zaznamujejo pa ga še sinkretizem zvrsti, vrst, žanrov, oblik, načinov, stilov in poetik, med katerimi v zadnjih letih prednjači realistična tehnika oziroma metoda. Čeprav so nekatere literarne smeri postopoma uplahnile, se še vedno pojavljajo kot odsev različnih postopkov in tipičnih značilnosti, potopljene v rahljanje meja med kakovostno (umetniško) in trivialno književnostjo ter kot oživljeno zanimanje za različne žanre, modele, obrazce in literarne učinke. Sodobno slovensko književnost od leta 1980 do 2010 lahko razumemo kot pester in nedokončan proces, na katerega so vplivali politični premiki in družbene preobrazbe, na primer osamosvojitve, nastanek nove države Slovenije, tranzicija, evropeizacija, globalizacija, digitalizacija in spletno mreženje. V zadnjem delu obdobja je narodnostna identiteta

prepustila prednost osebni identiteti, vzniku tako imenovane nove emocionalnosti, prefiltrirane skozi duhovni *spleen* postmodernega subjekta, zagledanega v novoveški hedonizem. Kljub pestrosti različnih avtopoetik lahko prav novo emocionalnost razlagamo kot skupno določnico slovenske književnosti na prelomu tisočletja, ki ni povezana samo s konstrukcijo zasebnega v nasprotju s kolektivnim, ampak tudi z načinom in s smerjo literarnega čustvovanja, do katerega so vzpostavljene ironična, cinična in parodična distanca.

Sodobna slovenska književnost na tem simpoziju ni bila obravnavana samo z literarno-kritičnega vidika, marveč tudi z vidika dojemanja s strani medijev, zastopanosti v filmu in gledališču ter z načinom poučevanja z zanimivimi didaktičnimi pristopi. O tem govorijo prispevki v objavljenem zborniku, ki je izšel hkrati z zbornikom prispevkov z *Obdobji 27*, posvečenem 500-letnici Trubarjevega rojstva, ki končuje izdajanje obdobjskih prispevkov za nazaj. **MILAN VOGEL**

Menda je po postmodernizmu še kaj,
Delo, KL, 8. 12. 2010, str. 15.

Pogovor z Alojzijo Zupan Sosič

Menda je po postmodernizmu še kaj

Dr. Alojzija Zupan Sosič je izredna profesorica za sodobno slovensko književnost na ljubljanski slovenistiki. Ukvarja se predvsem s sodobnim romanom, tudi z ljubezenskim pesništvo. Z njo smo se pogovarjali iz treh razlogov. Ker je že peto leto predsednica programa Sloveščina na tujih univerzah, v okviru katerega je na vseh slovenskih lektoratih v tujini minuli teden potekal projekt Svetovni dnevi sodobne slovenske literature. Ker je, kot vemo, deset lektoratov v nevarnosti, da jih zaradi pomanjkanja denarja ukinejo, Alojzija Zupan Sosič pa je zdaj zunanja članica medresorske skupine, ki skuša najti rešitev. In tretjič, ker je letos bila predsednica simpozija Obdobja, potekal je sredi novembra, ki se je pod njenim vodstvom lotil slovenske literature zadnjih tridesetih let.

PETER KOLŠEK

Naslovna tema letošnjega simpozija Obdobja je bila Sodobna slovenska književnost (1980–2010). Glede na to, da ste simpoziju predsedovali, domnevam, da ste izbrali tudi temo?

Res je.

In od tega naslova tudi ni daleč do Antologije sodobne slovenske literature, ki je dala vsebino letošnjim Svetovnim dnevom sodobne slovenske literature na tujih univerzah. V obeh primerih je naša osrednja slovenistika pokazala živ interes za sodobno slovensko literaturo, to pa je nekaj, se mi zdi, česar oddelek, vsaj v tako frontalni obliki, že dolgo ni počel.

Ni, ampak problem je tudi v tem, da se danes dela po projektih, ki jih potrjuje javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, in med njimi literarnozgodovinski projekti niso ravno najbolj zaželeni. Literarna zgodovina se namreč odri-va na rob, namesto nje se privilegira antropologijo, sociologijo, sociologijo kulture ali druge novejši vede.

Torej je literarna zgodovina kot klasična literarna veda v nemilosti?

Tako, postavljene pa so jo različne ovire. Ko smo na oddelku za slovenistiko v Ljubljani hoteli prijaviti skupni projekt, literati in jezikoslovci, se je pojavil problem že pri prijavi. Projekti se namreč ne odobrijo glede na potrebe ali možnosti oddelka – na primer na našem oddelku že tri leta nimamo mladega raziskovalca, čeprav imamo veliko študentov –, pač pa na osnovi kompetenc vodje. Ta naj bi glede na obrazec prijave moral biti aktiven na jezikovnem in literarnem področju. Toda kje boste našli znanstvenika, ki bo enako dober strokovnjak za obe področji?

Projekt Svetovni dnevi sodobne slovenske literature je potekal prejšnji teden, od ponedeljka do petka, in sicer na 57 tujih univerzah, na katerih se poučuje sloveščino. Kako je to izgledalo? Poleg tega seveda, da so lektorati zdaj obogatili z omenjeno antologijo.

Tam so potekali prevajalski, literarni in glasbeni dogodki. V prvem primeru so lektorati povabili avtorja ali prevajalca iz Slovenije ali kar države gostiteljice, ki je študentom pomagal pri prevajanju določenih odlomkov iz antologije. Druga stvar so bila javna branja ali literarni večeri, namenjeni študentom sloveščine in vsem ostalim; teh branj se udeležijo tudi predstavniki naše ambasade. Tu in tam je branja popestril še kakšen slovenski glasbenik ali pa so zaigrali kar študentje.

Ali ambasade rade sodelujejo?

Rade, saj to izkristivijo tudi za promocijo Slovenije. Pomagajo z denarjem ali pa se izkažejo s pomočjo pri organizaciji.

In v teh dneh so se aktivirali prav vsi lektorati na tujem?

Vsi, ja, imamo spletno stran lektor.net, na kateri nas lektorji obveščajo o pripravah in izvedbah; le na štirih lektoratih so dogodek iz različnih razlogov časovno premaknili.

K lektoratom se bova še vrnila, zdaj pa reciva kakšno besedo o zborniku Sodobna slovenska književnost (1980–2010), ki prinaša prispevke s simpozija Obdobja.

kot literarni zgodovini, ampak menim, da je treba takšen predsek postaviti v oklepaj. Eden od razlogov za ta oklepaj je tudi pedagoški, študentje namreč pregled sodobne književnosti zelo potrebujejo.

Ampak danes je najbrž iluzorno pričakovati nekaj takega, kot je bila Slovenska književnost 1945–1965, ki je v dveh knjigah izšla leta 1967 in je skupinsko delo tedanjih mladih literarnih zgodovinarjev?

Ne vem, morda pa ne ...

ALOJZIJA ZUPAN SOSIČ FOTO VORANEC VOGEL

Teh prispevkov je osemindeset, od tega so jih približno trideset podpisali domači avtorji. Zdi se, kot že rečeno, da so se ob letošnji temi angažirale vse razpoložljive literarnovedne moči na slovenistiki.

Predvsem vse tiste, ki se ukvarjajo s sodobno književnostjo.

Ne vem, kdaj se je nazadnje pri-merilo kaj podobnega, vsekakor že dolgo ne.

Morda leta 1988, ko je simpozij Obdobja 8 vodil Boris Paternu. Tudi tisti simpozij se je ukvarjal s sodobnostjo, njegov naslov je bil preprosto Sodobnost. Zelo sem vesela, da lahko potegnemo vzporednice. Ko se literarna zgodovina sooči s sodobnostjo, vedno obstaja predsek, da mora vzpostaviti vsaj petnajst let distance do »obravnavega predmeta«. Po tem predseku bi bilo naše početje torej bližje literarni kritiki

Kaj hočete reči?

Da v tej smeri razmišljamo, ampak za zdaj naj ostane pri tem.

V kratkem, zgoščenem uvodu v zbornik kot bistvena določila za sodobno slovensko književnost izpostavljate naslednje oznake: žanrska sinkretičnost, stila hibridizacija, postmoderna intimizacija, realistične poteze ...

To je ohlapna določitev. Ko sem skušala stvari opredeljevati bolj podrobno, sem si pomagala tudi s široko filozofsko-sociološko oznako nova emocionalnost. Ker se že dolgo ukvarjam s sodobno slovensko književnostjo, sem začela premišljevat o novi smeri, primerljivi z dogajanjem v nekaterih drugih nacionalnih književnostih. Kajti – menda se je po postmodernizmu zgodilo in se dogaja še kaj! Odločila sem se za izraz transrealizem.

Pojasnite, prosim.

Moja hipoteza je, da se je pri nas postmodernizem v romanu zelo slabo zasedel, nekoliko bolje v kratki zgodbi, na simpoziju smo slišali, da tudi v poezijo ni prav globoko prodrli. To pomeni, da osnovni literarni tok tega časa ni bil postmodernizem, ampak modificirani realizem, vsekakor zmes tradicionalnega realizma in novega občutja sveta, tako imenovani postmoderni spleen – dolgočasen subjekt, zagledan v hedonizem, ki ga imenujemo nova emocionalnost. Najustrežnejši izraz, ki vse to kolikor toliko pokriva, je po moje transrealizem, ki pa ga vežem predvsem na roman zadnjih dvajsetih let.

Transrealizem najbrž ne zajema nič družbenokritičnega?

Ne, bolj gre za mimetično poustvarjanje stvarnosti.

V že omenjenem uvodu v zbornik navajate kot pomembno značilnost tega tridesetletnega obdobja tudi »prilagojenost bralnemu horizontu«, kar pomeni, da si so-

pojasni, da se bralec ja ne bi prehitro naveličal. Literarni liki so večinoma takšni, da se z njimi bralec lahko identificira; če je roman namenjen širšemu bralstvu, to pomeni, da mora biti takšen lik povprečen, če je na primer umetnik, mora imeti veliko povprečnih lastnosti. Prostor in čas sta jasno označena, da se bralec ne bi izgubil in obupal. To so sicer splošni mehanizmi uspešnic, veljajo tudi pri nas, čeprav deluje to posnemanje uspešnic glede na majhnost slovenskega prostora pri nas paradoksalno, saj izostane finančni uspeh v svetovnem merilu.

V tem smislu danes delujejo tudi promocijski in samopromocijski mehanizmi, pravzaprav cele strategije, ki jih uporabljajo založniki.

Zelo zanimivo je tudi gledati, kako so formirane skupine literatov, ki gredo gostovat po svetu: obvezno je, da so avtorji iz več generacij, da je zraven vsaj ena ženska in po en predstavnik homoerotične literature.

Zanimivo je tudi to, kateri kritiki uspešnosti so se prebili v ospredje.

To opažam pri nekaterih študentih, ki poročajo v seminarju. Najprej začnejo s tem, koliko in katere nagrade je ta in ta avtor prejel. Kar nekaj časa porabimo, preden se naučimo, da so nagrade zgolj sekundarni vir.

Kaj pa lahko rečete o obdobju 1980–2010 s stališča literarnih vrst? V šestdesetih in sedemdesetih letih je bila, po moje, slovenska literatura najmočnejša v pesništvu. Že v osemdesetih je lirika to prvenstvo najbrž začela izgubljati?

Zagotovo, močno pa je v ospredje stopila kratka proza. V devetdesetih letih je bil glavni roman, ne po količini, ampak po kakovosti; to lahko rečem z veliko gotovostjo, ker sem obdobje natančno analizirala.

Kako danes mediji strežejo literatur? So ji s poročanjem in nekaj malega tudi z refleksijo v pomoč ali se dogaja eno mimo drugega?

Mislím, da mediji, tako tiskani kot elektronski, posvečajo literaturi premalo pozornosti. Mislím tudi, da premalo poudarjajo pragmatični vidik, čeprav se ravno po njem: pri literarnih kritikah je zelo pomembno, kdo jih piše, v kakšnem odnosu je kritik z avtorjem in založbo, kar bi bilo treba na začetku kritike izpostaviti. Kritike so v glavnem afirmativne, opisne, naštevane in pravzaprav nekritične. Problem je v tem, da to mladim avtorjem škoduje. In podcenjuje bralce.

Vrniva se k lektoratom. Vemo, da desetim zaradi pomanjkanja denarja grozi ukinitve. Je kaj novega?

Za zdaj ne, ustanovljena je medresorska komisija, ki bo skušala najti denar.

Kdo vse je v tej komisiji?

Predstavniki štirih ministrstev, visokošolskega, kulturnega, zunanjega, finančnega, in Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu ter jaz kot predstavnica Filozofske fakultete, ki imam status opazovalke.

In kakšne so možnosti, gre za pol milijona evrov?

Bomo videli, vse je še odprto. Rada bi poudarila, da teh 57 lektoratov naša država ne financira v celoti, plače zagotavlja le 32 zaposlenim, poleg tega 57 ni visoka številka. Portugalski na primer imajo 294 lektoratov v 72 državah.

dobna slovenska književnost želi predvsem ugajati – bralcu, uredniku in založniku.

Predvsem se odreče možnosti, da ne bi ugajala.

Pri tem pa je, tudi to je vaša ugotovitev, nacionalno identiteto zamajala za osebno identiteto.

Kar je tudi logično: ustanovitev države je vprašanje nacionalne identitete do neke mere razrešila. Sicer pa vsečnost ali samovšečnost v sodobni literaturi seveda ni samo slovenski pojav. Predrič Jameson ga posrečeno imenuje nova brezglobinskost.

Kako se to kaže v sodobnem slovenskem romanu, ki ga najbolje poznate?

Imeti hoče trdno zgodbo in jo tudi ima, ker se boji, da bo brez nje izgubil bralca. Če se v pripovedi pojavi kakšna vrzel, jo današnji avtor – za razliko od modernističnega – trikrat

Sijaj, sijaj, sončece – v Peking, u,
Nedelo, 11. 7. 2010, str. 7.

„Za naju s kolegom Sajetom so pripravili kulturni program z branjem pesmi Koviča, Kosovela in Kajuha v slovenščini. Študentje pa so nama zapeli tudi Sijaj, sijaj, sončece. Res ganljivo.“
Prof. dr. Valentin Bucik

Nedelo, 11. julija 2010

dobro je vedeti

7

Tudi Kitajce zanima slovenščina

Sijaj, sijaj, sončece – v Peking

Na Kitajskem se vedno razmeroma malo ljudi govori in razume tuje jezike, zato brez znanja kitajščine težko potuješ zunaj velikih mest in drugih turističnih središč.

Jasna Kontler Salamon

Kitajščina je že zdaj na vrhu jezikov, ki jih govori največji delež prebivalcev našega planeta. Vendar bi še pred leti, vsaj pri nas, našli malo ljudi, ki bi se jim učenje kitajščine zdelo tako perspektivno kot, na primer, učenje nemščine ali francoščine. Angleščine ne omenjam, ker je pač še vedno vodilni svetovni jezik in bo tako verjetno tudi ostalo. Toda dejstvo je, da kitajščina pridobiva pomen in s tem tudi študij o Kitajski oziroma program sinologije na filozofski fakulteti. Njegovi diplomanti imajo danes, verjetno pa bodo imeli jutri še bolj, lepe možnosti zaposlitve v poslovnem svetu. Ali pa se tudi Kitajcem, ki ne živijo v Sloveniji, spleča učenje slovenščine? Očitno se jim, drugače takih študentov ne bi bilo. Naključje je hotelo, da sem v minulih tednih spoznala obe izkušnji – drugo sicer iz druge roke.

Med obiskom v slovenskem paviljonu na svetovni razstavi v Pekingu sem spoznala vedno nasmejana dekleta, Dunjo Živadinov Štebe, študentko sociologije kulture in sinologije na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, ki je za tri mesece postala del malotevilne ekipe našega varčnega paviljona. Čeprav to seveda ni njen prvi obisk na Kitajskem, je nad izkušnjo navdušena, po njenih besedah pa so navdušeni tudi obiskovalci, ko ugotovijo, da se lahko z njo pogovarjajo v kitajščini.

»Vsi se želijo fotografirati z menoj, jaz pa jim, seveda, ustrežem. Na expu se imenito počutim, podoben je razgibanemu počitniškemu mestu. Vsa dan je kje kakšna zanimiva glasbena ali drugačna prireditev, ki jo obiščem, če le utegnem,« nam je pripovedo-

Foto arhiv FF UL

Učna ura slovenščine na Bejing waiyuoyu daxue (pekinški univerzi za tuje študije).

vala simpatična Dunja, ki ugotavlja, da ima na Kitajskem tujec, ki dobro obvlada govor in pisavo v kitajščini, veliko prednost. »Na Kitajskem se vedno razmeroma malo ljudi govori in razume tuje jezike, zato brez znanja kitajščine težko potuješ zunaj velikih mest in drugih turističnih središč. Kitajci so zelo gostoljubni in radovedni, so tudi veliko bolj vedri, kakor jih navadno doživljajo tisti, ki jih ne poznajo od blizu.«

Kitajski učenci slovenščine: Viktor, Janez, Mojca

Na vprašanje, kje se namerava zaposliti, je Dunja Živadinov Štebe priznala, da o tem še ne razmišlja. Ima pa že načrt za posel, ki bi ga rada uresničila na Kitajskem – sicer nam je zaupala, kaj namerava, a je seveda ne bomo izdali. Zanimivo je, da jo je na študij kitajščine pravzaprav privedlo naključje. »Odločila sem se za dvopredmetni študij sociologije kulture, potrebovala sem še drugi predmet. Med mogočimi jezikovnimi študiji sem izbrala tistega, o katerem sem vedela najmanj. Težko bi povedala, zakaj.« Zdaj ji nikakor ni žal. Med študijem je zelo vzljubila kitajsko kulturo, kakor poudarja, je eno življenje premalo, da bi jo lahko dovolj spoznala. Med svojim študijskim semestrom na Kitajskem pa je dobro spoznala tudi posebnosti kitajskih študentov: »Nikoli ne bom pozabila, kako so se v našem kampusu kandidati za študij glasbe pripravljali

Foto Jasna Kontler Salamon

Dunja Živadinov Štebe

tako so bili koncentrirani na svojo vadbo.«

Po kitajski izkušnji se bo Dunjina pot znova nadaljevala na ljubljanski filozofski fakulteti, kjer pa se, kakor nam je ob nedavni podelitvi priznanj tutorjem povedal dekan FF UL prof. dr. Valentin Bucik, pripravljajo še na novo stopnjo povezave s kitajskim kulturnim okoljem. »Nedavno sem se vrnil iz Pekinga, kjer se bil na

univerzi za tuje študije, ki se ukvarja predvsem s tujimi jeziki, gost vodje oddelka za evropske jezikovne in kulturne študije.

Ta oddelek pokriva vse evropske jezike razen velikih – angleščine, nemščine, španščine in francoščine –, ki imajo samostojne oddelke. Lektorat iz slovenskega jezika so odprli med zadnjimi, šele lani. Slovenski jezik in kultura kot izbirni predmet za študente v tretjem letniku dodiplomskega študija slovanskih jezikov predava naša kolegica, sinologinja Natalija Toplišek. S svojim delom je naredila tak vtis, da so se na oddelku odločili, da bodo leta 2012 uvedli samostojni študijski program slovenskega jezika. Ravno to je bil povod mojega obiska, med katerim smo tudi že sklenili sporazum,« nam je povedal dr. Bucik.

Dodal je, da je bilo zanj največje doživetje, ko se je s kolegom na tej poti, prof. dr. Mitjem Sajetom – na FF med drugim predava razvoj kitajske pisave in kulturno zgodovino Kitajske –, udeležil učne ure izbirnega predmeta slovenščine. Ena od dveh skupin študentov je izvedla jezikovne vaje v slovenščini. »To so študenti, ki se slovenščino učijo kakšnih devet mesecev. S kolegom sva bila skoraj do solz ganjena, ko sva poslušala komunikacijo v slovenskem jeziku – študentje so si nadeli tudi slovenska imena, Viktor, Janez, Mojca in tako naprej – in se prepričala, da so se naučili toliko, da se lahko pogovarjajo in zapojejo v slovenščini.«

Oddelek za azijske in afriške študije na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, v okviru katerega deluje tudi dvopredmetni program sinologije, je bil ustanovljen pred poldrugim desetletjem. Njegovi ustanovitelji so bili japonolog dr. Andrej Bekeš ter sinolog dr. Jana S. Rošker in dr. Mitja Saje. Pri sinološkem kurikulumu so se zgledovali po sistemu tega študija na Dunaju, saj je Roškerjeva poleg študijskega izpopolnjevanja na Kitajskem doštudirala in si pridobila doktorat iz sinologije prav na dunajski univerzi. Oddelek je v začetku svojega delovanja zaobjemal dve stroki, japonologijo in sinologijo, vsako s svojo katedro. V skladu s širšim nazivom oddelka so se jima v zadnjih letih pridružili še lektorat korejskega jezika in pisave, v sklopu izbirnih programov imajo več predmetov, ki obravnavajo afriško literaturo, postkolonialne študije in antropologijo Afrike, pred dvema letoma pa so uvedli študije jezikov in kulture Indije. Še vedno je sicer največ zanimanja za študij japonologije in sinologije – na zadnjo se je od prvega vpisa v študijskem letu 1997/1998 do lani vpisalo od najmanj 34 do največ 92 študentov na leto.

Preizkušnja za naše lektorate na tujem

Šestinpdeset manj koliko je nič?

PETER KOLŠEK

En mesec se že ve, da grozi desetina, morda enajst letni lektoratom slovenskega jezika na tujih univerzah ukinitve. Gre za čisto preprosto proračunsko dejstvo, eno od mnogih, ki so povezana s finančno krizo: ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo (MVZT), ki se je znašlo v vlogi financerja te dejavnosti, je zmanjkalo pol milijona evrov na letni ravni. Letos gre iz proračuna v ta namen 1,8, v naslednjih dveh letih le še 1,3 milijona. To pomeni 30 odstotkov manj in toliko manj bi naj bilo tudi lektoratov, ki jih je zdaj 56.

A preden rečemo več o tem, kaj takšno zmanjšanje pravzaprav pomeni – za zdaj lahko govorimo še pogojno: kaj bi pomenilo – si oglejmo, kaj se je v minulem mesecu v zvezi s predvideno opustitvijo že zgodilo. Lahko rečemo, da je v strokovni javnosti do določenih mere završalo. Do določenih mere zato, ker odpor morda ni presegel stopnje pričakovane reakcije, zagotovo pričakovane tudi z vladne strani, hkrati pa je bil dovolj velik, da vlada tega redukcionističnega posega ne bo mogla izpeljati brez pretresa v javnosti.

Ne mečite proč malih breztežnih dragotin!

Torej: Najprej sta se s pismom ministrstvu oglasila ljubljanska Filozofska fakulteta in njen oddelek za slovenistiko oziroma njegov Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, ki je nosilec in izvajalec lektorskih dejavnosti na tujih univerzah. Predsednica programa Slovenščina na tujih univerzah Alojzija Zupan Sosič in dekan Valentin Bucik sta zapisala, da je rešitev problema na način, »da se sredstva npreravno zmanjša, nai-

manj razumna in hkrati – na dolgi rok – pogubna«.

Takoj zatem je nastopilo Društvo slovenskih pisateljev, njegov predsednik Milan Jesih je dvignil prst razmeroma visoko: »Ohranite vse lektorate, če jih že ne morete pomnožiti! Vanje so vložena desetletja naporov. Ravnajte gospodarno, ne mečite proč malih breztežnih dragotin, da bi se balon za malenkost dvignil. Navsezadnje niso čisto Vaše, Vam so izročene zgolj v pozorno čuvanje.«

Oglasil se je tudi šolski sindikat Sviz, njegov glas je bil morda najmanj pričakovan: lektorati so pomemben del promocije Slovenije in slovenske kulture, so zapisali. Temu je sledila Javna agencija za knjigo, predvidenemu ukrepu je očitala »nedostojen odnos do slovenskega jezika«, nazadnje pa je prišel do besede tudi Nacionalni svet za kulturo, ki je v lektoratih prepoznal vlogo kulturnih atašeev (ki jih seveda nimamo).

Oglasil se je, razumljivo, tudi vodja Sektorja za slovenski jezik pri ministrstvu za kulturo Velemir Gjurić in zavrnil argumentacijo MVZT, češ da so se nekateri lektorati odpirali brez prave strokovne potrebe. Poleg tega, pravi Gjurić, je prav to ministrstvo z Resolucijo o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2007–2011 edino zavezano uveljavljanju slovenistike po svetu.

K besedi so se priglasili tudi nekateri politični akterji, najprej minister Boštjan Žekš, ki ima na skrbi Slovence v zamejstvu in po svetu; čeprav njegov resor z lektorati ni neposredno povezan, je dejal, da igrajo pomembno vlogo in da je »denar za njih treba zagotoviti«. Parlamentarna komisija za odnose s Slovenci zunaj matičnih meja se je s problemom za

Mreža, ki ni zahtevna samo organizacijsko, ampak tudi kadrovsko, se je pletla dolgo in z muko in tudi če kateri od lektoratov ni povsem funkcionalen, je to kvečjemu razlog za njegovo reorganizacijo, ne pa za ukinitve.

zdaj je seznanila, pripravila bo mnenje za odbor za finance. Od posameznih poslancev se je, kolikor vemo, za neokrnjenost lektoratov zavzel le Franco Juri iz Zaresa, ministrstvo za zunanje zadeve je izrazilo »obžalovanje«, predsednik države Türk pa »začudenje«.

Ustanova, od katere bi v takem in podobnih primerih najprej pričakovali stališče, če že ne kakšno konkretno sugestijo, namreč SAZU, ni, kot ponavadi, rekla ne bele ne črne. Zanimivo pa je, da problema, ki ponuja lepo priložnost za udrinjanje po tistih, ki za uboga pol milijona zapravljajo priložnost za širitev slovenskega jezika in kulture na tujem, ni izpostavila tudi opozicija; sploh je vtis, da »nacionalna substanca« z nima desne stranke zmeraj manj.

Dve poanti neopravipljive škode

V vseh teh bolj ali manj zavzetih in prizadetih odzivih, nekaterih tudi čisto formalnih, se jasno izpostavljata dve »praktični« poanti, ki ju doslej nismo posebej omenjali. Prva je ta, da bi ukinitve dobre četrtine lektoratov pomenila izgubo možnosti, da bi jih še kdaj dobili nazaj, druga pa, da bi se s takšno ukinitvijo sredi študijskega procesa, ko bi nekateri študentje pač morali zamenjati smer ali celo univerzo, naša Filozofska fakulteta, prek nje pa tudi ljubljanska univerza, izkazala kot nezanesljiva

in torej konkurenčno manj sposobna partnerica na mednarodnem univerzitetnem trgu. V obeh primerih bi bila škoda nepopravljiva – in 56 manj jo je v tem primeru precej manj, kot pove številka.

Kakor je dogodek sam po sebi banalen in znotraj vsesplošnih proračunskih redukcij pravzaprav logičen – ni si težko predstavljati, da je takšen v očeh večine državljanov, ki jih pesti vse kaj drugega kot višja nacionalna zrenja –, tako je za slovensko poosamosvojitveno obnašanje simptomatičen. Tako kot nismo znali ustvariti enotne strategije, po kateri bi slovenska kultura lažje prihajala do besede na mednarodnem prizorišču in nekaj malega tudi na trgu (premikati se je začelo šele v zadnjem času), tako tudi zdaj nimamo rezervnega scenarija, po katerem bi mreža lektoratov nepoškodovana preživela recesijo.

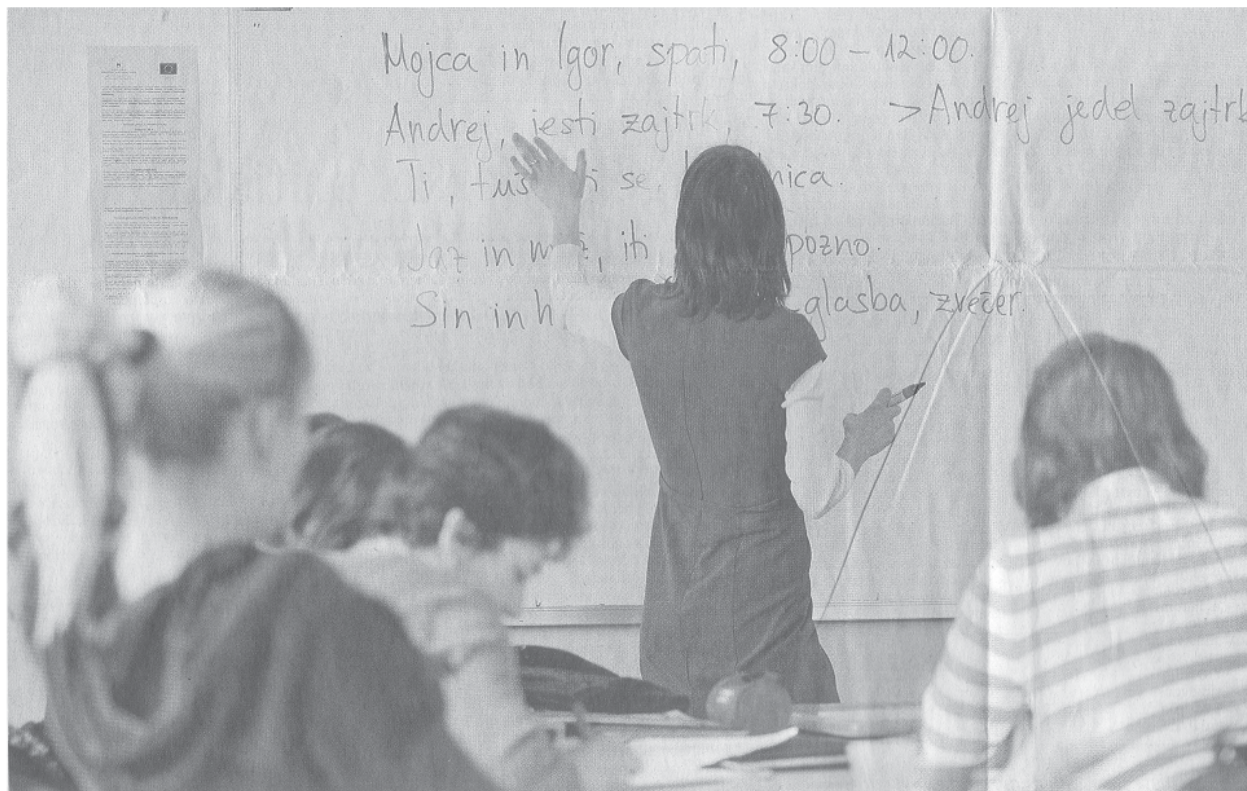
Slovenija si ni ustvarila pomocijskih vzvodov, v sorazmerno pomanišanih oblikah seveda, kakršni so tudi pri nas dobro znani Goethejev inštitut, Francoski kulturni center ali Italijanski inštitut, prav tako se ni razvilo nič otipljivega iz razprave v devetdesetih letih o kulturnem atašestvu. Edino, kar nam je na tem področju, in to z velikim naporom slovenistov, uspelo ustvariti, je ta mreža 56 lektoratov, od katerih jih je večina seveda v Evropi, le štirje so v obeh Amerikah ter na Kitajskem in latonskem.

Menda je vsakomur jasno, da je že 1,8 milijona evrov za takšno dejavnost zelo majhen denar (ki gre večinoma za plače učiteljev), o čemer priča slaba opremljenost lektoratov celo s knjižnim gradivom. Poleg tega je treba vedeti, da je takšnih lektoratov, ki jih v celoti financira naša država, samo 32, preostalih 24 ima tudi finančne vire držav, v katerih so. Lektorati so zelo majhne znanstveno-pedagoške enote, večinoma enosebne, toda mreža, ki ni zahtevna samo organizacijsko, ampak tudi kadrovsko, se je pletla dolgo in z muko in tudi če kateri od lektoratov ni stoodstotno funkcionalen, kakor namigujejo na MVZT, je to kvečjemu razlog za njegovo reorganizacijo, ne pa za ukinitve.

Kaj zdaj?

V tem času je bila na predlog MVZT ustanovljena medresorska komisija, sestavljena iz predstavnikov vlade, ki naj bi poiskala rešitev. Ta bi pomenila angažma še katerega drugega ministrstva, predvsem za kulturo in zunanje zadeve. V komisijo, ki se je prvič že sestala, so bili povabljeni tudi predstavniki izvajalca programa (ki o tem, kaj se pripravlja pred enim mesecem še niso vedeli nič), predvsem v vlogi neposredno prizadetih opazovalcev.

Ni še jasno, kakšen bo izhod iz tega položaja, ki vzbuja navznoter neugodje in navzven občutek neuglednosti, a zdi se, da se vlada vendarle trudi najti rešitev; takšna volja diha tudi iz pisma, ki ga je javnosti 9. oktobra poslala MVZT. Zdaj študira slovenščino na tujem okrog 1900 slovenistov, uspelo ustvariti, je ta mreža 56 lektoratov, od katerih jih je večina seveda v Evropi, le štirje so v obeh Amerikah ter na Kitajskem in latonskem.

Ljubiti. Ubiti. Biti. Iti. Ti.
Žepni tečaj slovenščine v
ljubljskem Slovenskem
turistično-informacijskem
centru (STIC),
Delo, 17. 9. 2010, str. 28.

Žepni tečaj slovenščine v ljubljanskem Slovenskem turistično-informacijskem centru (STIC)

Ljubiti. Ubiti. Biti. Iti. Ti.

Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik od junija do septembra prireja brezplačne enopolurne tečaje slovenščine, ki so že uvrščeni v vodnik Lonely Planet – Dobra obiskanost in zadovoljni »študenti«

Učilnica, umeščena med panoja z zimskimi in poletnimi utrinki Ljubljane v prostorih STIC na Krekovem trgu 10 v Ljubljani, je tako rekoč pokala po šivih. Stolov je že primanjkovalo, a učenci so še vedno prihajali. Med zadnjimi so prišli kakih trideset let stara mladeniča iz Makedonije in Srbije ter svetlolasa kolumbijska novinarka v spremstvu slovenskega prijatelja, morebiti partnerja, kot se je zvedelo pozneje. Najštevilnejša je bila skupina kakšnih dvajset nemških študentov, ki so se pri nas ustavili med ekskurzijo. Četudi na videz najbolj razigrani, so zgledno sodelovali in vzorno izgovarjali slovenske besede.

»Ste vedeli, da ima Slovenija obliko kokoši?« je z enim prvih vprašanj v angleščini naslovila svoje tokratne slušatelje temnolasa absolventka Petra Rajk, ki na Filozofski fakulteti končuje študij slovenščine in španščine, s tem pa razred tujcev prijetno presenetila, pri nekaterih celo izzbila nasmeh. »Morda veste, koliko prebivalcev ima?« je sledilo preverjanje osnovnih podatkov o državi gostiteljici, na katero so se množičneje odzvali s pravilnim odgovorom: »Dva milijona.« so izstrelili najbolj poučni na več koncih provizorične učilnice. Medtem se je na beli steni že zamenjal projektirani prizor in se je prikazala karikirana podoba Slovenca, ovesenega s stereotipi: obutega v copate, pokritega s klobukom, s kranjskima klobasama namesto uhanov, z lectovim srcem okoli vratu, steklenico vina v eni in vrečo s podobo človeške ribice v drugi roki, v spremstvu lipicanca in ob kozolcu s plišastim kočvskim medvedom na stehi. Toda kakšnega posebnega odziva ni zbudila. Med poslušalci je bolj začel bjal, ko je učiteljica povedala, da slovenščina sodi v skupino slovanških jezikov, torej skupaj s hrvaščino, srbsčino, ruščino, češčino ..., in nemški mladeniči so po branju teh besed začeli ponavljati »šč«.

A avto, B banana, C center ...

»Zdaj bomo spoznali abecedo,« je temnolaska z očali napovedala novo poglavje v hitrem »preživetvenem« tečaju slovenščine, kakor ga predstavljajo v oglaših. Prebrala je izbrane in tujcem lahko razumljive ter vrh vsega vsaj malo uporabne besede, začenši z A avto, B banana, C center, Č čokolada, zbrani pa so morali zatem posamezne besede, vpisane v abecedo, ponavljati še na glas drug za drugim. Začela je Španka na učiteljici levi strani, ko so končali, so morali v en glas vse skupaj ponoviti še enkrat za učiteljico. Na trenutke se je zdelo, kot da v tem majhnem, čeprav le navidezno pregrajenem prostoru kar malce primanjkuje kisika, svetlolasi mladenič, ki se je pozneje predstavila kot Norvežanka, pa je očitno postalo tudi vroče, saj si je sezula napol zaprte sandale in gole noge postavila na mrzla tla.

Kjer se sreča vsa Evropa (pa tudi svet)

Skupini je izgovorjava le redko spodletela, še najprilneje je uspela Nemcem, ki so hitro ugotovili, kako se izgovarjajo šumniki, četudi v slovenščini drugače zapisani kot v nemščini. »Ali kdo česa ne razume?« je v angleščini zanimalo učiteljico. Neko dekle se je le opogumilo in vprašalo, ali kava morebiti pomeni kaffee. »Kaj pa evro?« je zanimalo fanta iz Norveške, ki ga je potem, ko se je večkrat zaslislalo »euro«, preplavila rahla rdečica. Izza panoja je stopila kratkolasa Italijanka in se opravičila, ker zamuja, saj je »delala«. Če se je zanj še našel sedež, so vsi naslednji zamudniki morali učno uro spremljati stoje. Kmalu sta se skupini pridružila še na videz tridesetletnika iz Makedonije in Srbije in eden od njiju je sprejel učiteljicin predlog in, opremljen s prospektom, sedel na tla.

Potem ko so po abecedi našteali stvari, živali, osebe, stavbe in

podobno, so morali vsak svojega sosedo povprašati še »Kdo je to« in »Kaj je to«. Ko je tisti izmed srbsko-makedonske dvojice že lep čas vztrajal sede na tleh na prospektu, ki ga je dobil namesto stola, je v njunem kotu nastala še večja gneča, ko sta k učni uri kot zadnja zamudnika prišla svetlolasa mlada novinarka iz Kolumbije in njen slovenski prijatelj. »Opravičujem se, ker je že zmanjkalo sedežev. Vama dam prospekte?« je skušala rešiti nerodnost učiteljica in pojasnila, da navadno skupina ni tako množična.

Pri učenju, kako se predstaviti, se je šele razkrilo, kako zelo pisana je družina. Petra je po tabli pisala: iz Nemčije, Finske, Italije, Belorusije, Kolumbije, Srbije, Makedonije, mlajšo žensko z očali, ki je očitno prihajala iz Švice, pa je zanimalo, kako se po slovensko imenuje Switzerland. Na plakatih pripisan slogan *Ljubljana, where all of Europe meets* (Ljubljana, kjer se sreča Evropa) se je v tistem trenutku zazdel več kot na mestu.

Me veseli?

Četudi si je večina slušateljev razlago vestno zapisovala v štiri delovne liste, je tu in tam presenetil Španec z brado, ki je v zraku podržal objektiv mobilnega telefona in posnel fotografijo povsem enakih sličic, kot jih je imel na listih. »Dober dan! Kako ste?« je Petra že naslovila vprašanje na starejšega možaka, ki se je pri branju dialogov nekoliko zmotil in zardel. V drugo je šlo gladkejšo, ko se je Petra vrnila pred tablo, pa je k njej pristopil kakšnih trideset let stari Aleksander iz Belorusije, ki ga je zanimalo, kaj pomeni »me veseli«.

Ob napovedi slovnice se je zaslišal globok vzdih, po spoznavanju šestih sklonov pa je bila na vrsti znova uporabnejša situacija – sličica natakara, naslovljena s »Kavo, prosim«. To je spet povzročilo živahniji odziv poslušalstva, ki je najbolj obvladalo pomen besede pivo. Da bi se turisti med pohajkovanjem po Ljubljani izognili

Na »preživetvenem« tečaju že 620 ljudi

Pobudnica projekta Slovenščina v Ljubljani (2005) je bila takratna strokovna sodelavka Tečajeve slovenščine Mojca Stritar, zdaj dr. Mojca Stritar, raziskovalka na Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete. Projekt so zaglani v sodelovanju s Slovenskim turistično-informacijskim centrom na Krekovem trgu 10 in Centrom za slovenščino kot drugi/tuji jezik. Tečaju, ki ga je zasnovala Mojca Stritar in ki so ga v zadnjem letu iz Mini tečaja slovenščine preimenovali v Žepni tečaj slovenščine, da bi ga bolj povezali s knjižico Žepna slovenščina, je od leta 2005 prisluhnilo približno 620 ljudi.

TEČAJ NAVADNO OBIŠČE DESET DO PETNAJST TUJCEV, PREDVČERAŠNJIJ PA JE »RAZRED« POKAL PO ŠIVIH

IZGOVORJAVA JIM JE LE REDKO SPODLETELA

plačevanju ustekleničene vode, saj je »ljubljska dobra in povsem pitna«, kot je večkrat poudarila učiteljica, jim je na tablo napisala še »Voda iz pipe«. Španca je zanimalo, kako se reče *coffee with milk*, za vsak primer pa je sledil še zapis s *smetano*. To je zmotilo Aleksandrovo ženo Olgo, po pokliki fotografirajo. »Kakšna je razlika med predlogoma s in z?« Razlika nastane zaradi besede pred njim, vendar na tej stopnji se vam s tem ni treba preveč ukvarjati, je praktično odgovorila predavateljica.

Slovenščina je romantična

Bogastvo slovenščine je na projekciji na steni ponazarjala enačba »1+1=2#3«, Petrina obrazložitev, da »je ena plus ena v slovenščini dva in ne tri«, pa je pri učencih najprej izzvala smeh, nato začudenje, a že v naslednjem trenutku so znova bolj zastrigli z ušesi, ko so slišali, da ta izračun pomeni, da ima slovenščina poleg množine tudi dvo-

jino in je zato zelo romantična. »Le poslušajte slovenske pesmi in ugotovili boste, da govorijo v dvojnini,« je še pristavila.

Pri učenju števil v fraze »Oprostite, ne razumem slovensko« so nekateri že postajali nemirnejši in tudi bolj zdogočaseni, delo v parih, ki je od sodelujočih zahtevalo ponavljanje zapisanih telefonskih števil v slovenščini, je učilnico znova spremenilo v nekakšen čebelnjak. Vidno so se vnovič umirili tik pred iztekem dveh solskih ur slovenščine, ko jih je presenetil primer slovenske poezije, pesem Ljubiti Borisa A. Novaka, ki je pokazala, kako hitro se spreminja pomen besed, če jim odvzamemo po eno črko: Ljubiti. Ubiti. Biti. Iti. Ti.

Po končni predstavitvi kontaktnih podatkov Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik se je ne navadno številna skupina razšla, simpatična črnolasa učiteljica, ki poučuje že drugo sezono, pa je povedala, da tečaj v povprečju obišče od 10 do 15 ljudi, zaradi česar je pouk precej drugačen. »Vsi obiskovalci dobijo priložnost, da spregovorijo na glas, zaigrajo prizor iz lokala in se odzovejo na zapisane telefonske številke, jaz pa po potrebi popravim morebitno napako izgovorjavo ali naglaševanje,« je povedala sogovornica. Po njenih besedah na žepni tečaj slovenščine, ki poteka od junija do septembra že od leta 2005 in je uvrščen tudi v turistični vodnik Lonely Planet, prihajajo večinoma mlajši obiskovalci prestolnice, tu in tam pa starejši pari in tujci, ki živijo pri nas. Marsikdo se pozneje odloči še za bolj poglobljen poletni tečaj slovenščine. »Ta kratek tečaj je po mojem zelo prijetna popestritev turistične ponudbe v Ljubljani in je gotovo nekaj posebnega. Kljub temu da veliko potujem, česa podobnega še nisem zasledila. In ne nazadnje se med učiteljem in učenci občasno splete kakšna prijateljska vez,« je obojestransko pozitivne izkušnje žepnega tečaja slovenščine opisala Petra Rajk, ki je med tem poletnim delom dobila tudi nova prijatelja, par iz Argentine.

SAŠA BOJC
FOTOGRAFIJE BLAŽ SAMEC

Kako se lahko pozdravljamo z »žnj«, če je »hello« tako uporaben?: Vprašalnik Ljubljanelopolisa: Branka Gradišar, Delo, 29. 6. 2010, str. 11.

Vprašalnik Ljubljanelopolisa: Branka Gradišar

Kako se lahko pozdravljamo z »žnj«, če je »hello« tako uporaben?

LJUBLJANA – V enem dnevu smo lahko bogatejši za en jezik – vsaj sodeč po visokoletečem naslovu učbenika *Angleščina v 24 urah*. Velja enako za slovenščino? Se je mogoče tako hitro in obenem uspešno priučiti dvojine ali vseh šestih sklanjatev v vseh štirih različicah ali pa vsaj brez napak izgovoriti »razžvrkljati«, če je lahko že »Ljubljana« nadloga? Slovenistka Branka Gradišar ne more imeti lahke naloge, ko radosti in pastji jezika predstavlja v žepnem tečaju slovenščine. Še posebno ker ima na voljo zgolj uro in pol.

Vam tečajniki ne pobegetje takoj, ko slišijo za dvojino in šest sklonov?

Včasih sploh nikogar ni na tečaj. Pa ne zaradi sklonov. Z njimi nikogar ne mučimo. Na vsebino lahko vplivamo, ne moremo pa na število udeležencev. Lahko jih je sedem, čeprav lije kot iz škafa, ali pa ni nikogar, čeprav je lepo sončno vreme.

Če pridejo, s čim jih zadržite? Kaj vsebuje paket prve pomoči slovenščine?

Potrudimo se, da jih ne prestrašimo. Povemo, da so se udeležili osnovnega tečaja, ki bo potekal v preprosti angleščini. Predstavimo jim Slovenijo, Slovence, spoznamo osnovne komunikacijske vzorce, šte-

vilke, nato mi beremo, oni ponavljajo, da se za silo naučijo izgovorjave, ugibajo, koliko črk ima naša abeceda, se učijo besed od a do ž, recimo avto, banana, center, dokument, evro. Prej ali slej se znebijo strahu. Nočemo, da bi se počutili kakor na zatožni klopi, kjer bi bili kaznovani, če bi besedo napačno prebrali. Najbolj zagnani sodelujejo in si celo upajo pred tablo. Zato si zaslužijo aplavz preostalih.

Potem gredo lahko suvereno med meščane?

Najbrž samo na pivo ali kavo. V tej uri in pol ne drezamo preveč vanje. Ne smemo izgubiti veselja. Zato prejmemo tudi delovne liste z duhovito upodobitvijo Slovenije.

Ni sodeč po teh upodobitvah videti bolj stereotipna?

Zakaj pa ne? Slovenec je prikazan s primernimi atributi: čipkami, klobukom, človeško ribico, lectovim srcem, lipicancem. Razveseli jih, ko izvejo, da je zaradi dvojine jezik romantičen, reveže potem tudi seznamo, da je zaradi sklonov in končnic pikolovski.

Kam gredo po tečaju najprej preverjat meje svojega sveže priučene jezika?

Veliko jih že zna reči pivo, preden pridejo na tečaj, ponavadi jih zato zanima, kako se reče »one more beer«. To je videti kot dobra iztočnica za domačo nalogo.

Vam nato poročajo o zavidljivem uspehu ali pogostejše o polomiji?

Zal nisem imela stika s povratniki. Po tečaju se poslovimo, v slovo odzdravijo »hvala« ali »nasvidenje« in odidejo.

Pridejo sicer do vas zaradi komunikacijske vrzeli? Ker ne morejo vzpostaviti stika z domačini?

Bolj iz radovednosti. Radi bi vsaj deloma razumeli jezik države, ki so jo obiskali. Se jim pa pogosto zatika že pri izgovorjavi. Že z besedo »živiljo« imajo težave, ponavadi se izcimijo v nekaš »žnj«. Potem negodujejo, kako se lahko pozdravljamo z »žnj«, če je »hello« tako uporaben. Marsikomu se jezik zaplete tudi pri besedi »poklic«, ki jo radi izgovorijo kot »poklike«, vendar to hitro uredimo.

Ne čutijo pa potrebe, da bi se učili jezika, ker si z angleščino ne bi mogli dovolj dobro pomagati?

Ne, sploh ne. Na daljših tečajih celo pravijo, da nas večina tako dobro govori angleško, da jim je nemogoče ali vsaj težko vaditi slovenščino.

So Ljubljancani do njihove okorne izgovorjave strpni ali pikolovski in jih nenehno popravlja?

Mislím, da se z njo ne obremenjujemo, toda ljubljanskemu dekletu

gotovo godi, če ji tujec polomljeno reče: lepa si.

Torej jih ta nerodni poskus slovenščine razbremeni običajnih zagat s spoznavanjem?

Prebivalcem Ljubljane je vseh že, če spoznajo koga, ki se trudi z njihovim jezikom. In takšnih v nasprotju s splošnim prepričanjem ni malo. Pri nas, v Centru za slovenščino kot drugi/tuji jezik, je vseh tečajnikov v enem letu več kot 800, skratka približno 50 ljudi se ga učijo tri mesece vsak dan po štiri ure. Mislím, da Ljubljancani to odobravajo in si mislijo, vau, ta je pa frajer.

Kako vam zanje uspe skriti zakonitosti, barvitost, raznovrstnost, posebnosti našega jezika na uro in pol?

Naše ciljno občinstvo so turisti. Mislím, da zadostuje, če jezik umestimo v geografski kontekst, jih seznamimo z abecedo, posameznimi besedami, ki jim zvenijo domače. Znajo vprašati po počutju, se predstaviti, naročiti pijačo. Nekaj izvedo tudi o kulturi.

Jih nemudoma seznanite s Prešernom?

Predstavimo jim pesem Borisa A. Novaka: Ljubiti, ubiti, biti, iti, ti. Tako vidijo, kako majhna je razlika, če besedi odvzamemo eno črko. Nad spremembo pomena so povsem presenečeni. Če si jo prevedejo v angleščino: to love, to kill, to be, to go, you, neka-ko izgubi svoj čar.

Jezik ni edini pripomoček, s katerim se da lažje orientirati v mestu. Jim pomagajte še z drugimi napotki?

Udeležence na daljših tečajih opremimo z vsem orožjem. Tu pa nas obiskujejo večinoma turisti, pridejo tudi takšni, ki so tu spoznali partnerja in bi se radi sem preselili, ali raziskujejo slovenske korenine. Največkrat vprašajo, kako naj naročijo vodo iz pipe. Razočarani so, ker jim v lokalnih vedno prinašajo ustekleničeno vodo. Sicer imam občutek, da so kar zadovoljni z mestom.

Morate biti posebej iznajdljivi, da se enkrat prilagodite študentom, drugi poslovnežem na obisku mesta?

Uvod je za vsakogar enak, potem presodimo in se prilagajamo. Udeležence iz Srbije, Hrvaške, Bosne že vnaprej opozorimo, da se jim bo tečaj najbrž zdel preprost. Nič hudega, odvrnejo in ostanejo. Sem bila pa nekoč v zadregi, ko je do nas pristopila nepismena gospa iz Albanije. Že najosnovnejša navodila ji je bilo težko pojasniti. Toda na koncu je bila videti kar zadovoljna. In to šteje.

MAJA ČAKARIĆ

Foto: Blaž Samac

PREPROSTO DO PREPROSTIH POJASNIL – »Ko še nisem imela izkušenj, so me presenetili z vprašanjem, zakaj se beseda Evropa izgovori z -u, kava pa z -v. Nam je to samoumevno, o tem se ne sprašujemo. Zato jim vedno ponudimo najpreprostejšo razlago. Turistom res ni treba vedeti, ali je neka beseda etimološko praslovanskega izvora.«

Urad podelil 73 štipendij dijakom iz 13 držav,
Novice – Koroška, 9. 7. 2010, str. 2.

Urad podelil 73 štipendij dijakom iz 13-ih držav

Ljubljana Minister Žekš je 5. julija odprl 5. Mladinsko poletno šolo slovenskega jezika. Odprtje je potekalo v veliki dvorani Srednje zdravstvene šole. Minister Boštjan Žekš je nagovoril udeležence 5. Mladinske poletne šole slovenskega jezika, 19. Poletne šole slovenskega jezika za odrasle ter Seminarja slovenskega jezika, literature in kulture. Poudaril je pomen učenja slovenskega jezika in kultu-

re za ohranjanje slovenske identitete ter spoznavanje Slovenije z namenom, da bi se glas o njej ponesel v svet. Prav tako je izrazil potrebo po kulturni izmenjavi v obeh smereh.

Seminarje oziroma tečaje slovenskega jezika že vrsto let organizira in izvaja Center za slovenščino kot drugi tuji jezik pri Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. V zadnjih letih center razvija gradiva in ponuja različne možnosti učenja slovenščine kot druge-

ga/tujega jezika za otroke in najstnike, saj je bila prej poletna šola namenjena bolj odraslim. Poleg jezikovnega pouka mladim ponuja bogat spremljevalni program.

Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu je leta 2010 podelil skupno 73 štipendij udeležencem Mladinske poletne šole (13-17 let) iz trinajstih različnih držav ter 11 štipendij udeležencem Poletne šole za odrasle (18-35 let), kar pokriva njihove stroške nastanitve in tečaja.

Na poletni šoli slovenščine 155 mladih iz trinajstih držav,
Primorski dnevnik, 4. 8. 2010, str. 15.

LJUBLJANA - Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik

Na poletni šoli slovenščine 155 mladih iz trinajstih držav

Med udeleženci tudi 45 pripadnikov slovenske narodnostne skupnosti iz Italije

Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, ki deluje v okviru <http://www.ff.uni-lj.si/oddelki/slovenistika/> Oddelka za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, je v sklopu svojih poletnih prireditev organiziral 5. mladinsko poletno šolo slovenskega jezika in 29. poletno šolo slovenskega jezika.

Mladinska poletna šola je potekala od 5. do 16. julija na Srednji zdravstveni šoli na Poljanski cesti v Ljubljani, udeleženci pa so bivali v sosednjem Dijaškem domu Poljane. Potek šole je temeljil na dvodelnem programu: na jutranjem tečaju in na popoldanskem ter večernem spremljevalnem programu. Pri pouku, ki je potekal v dopoldanskih urah, so učenci razvijali vse štiri jezikovne spretnosti: govorjenje, pisanje, bra-

nje in poslušanje. Poučevalo jih je 16 lektorjev slovenskega jezika Univerze v Ljubljani. Popoldanski in večerni spremljevalni program je bil namenjen spoznavanju slovenske kulture, zgodovine in sodobne stvarnosti, obsegal pa je tudi športne in sprostitevne dejavnosti.

Poletne pobude centra se je skupno udeležilo 155 učencev iz 13 držav, in sicer iz Avstrije, Madžarske, Nemčije, Francije, Italije, Nizozemske, Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Srbije, Makedonije in ZDA. Poleg tega so se mladinske poletne šole udeležile skupine dijakov z organiziranim spremstvom iz Argentine (Bariloche, Mendoza in Buenos Aires), iz Kanade – slovenska srednja šola Toronto in iz bližnje Benečije – Špeter. Poleg pri-

padnikov manjšin sestavljajo udeležence šole po večini potomci slovenskih izseljencev.

Prav zaradi tega so veliki večini učencev, skoraj stopetdesetim, omogočile udeležbo na mladinski poletni šoli štipendije, ki sta jih za udeležence iz zamejstva in izseljenstva namenjala Ministrstvo za šolstvo in šport in Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. Poleg tega je udeležbo skupine 3 dijakov podprl Goriški izobraževalni konzorcij Slovik.

Mladinske poletne šole slovenskega jezika se je skupno udeležilo 44 pripadnikov slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, od teh 25 iz Videmske pokrajine, 11 iz Goriške in 8 iz Tržaške.

Po dopoldanskem učenju slovenskega jezika so tečajniki v popoldanskih in večernih urah spoznavali slovensko kulturo in zgodovino, na programu pa so bile tudi športne in sprostitevne dejavnosti

Da bi se otroci migranti učinkoviteje vključili v šolsko izobraževanje,
MMC RTV Slovenija, 17. 1. 2010.

Da bi se otroci migranti učinkoviteje vključili v šolsko izobraževanje

Zaključna konferenca projekta
17. december 2010 ob 15:28
Ljubljana MMC RTV SLO

Leto in pol poteka projekt, ki skuša omogočiti otrokom migrantom doseganje večjih sporazumevalnih zmožnost v slovenščini in tako uspešno vključevanje v izobraževanje, in pred zaključkom je čas, da se ozre po njegovih rezultatih.

V ta namen so na Centru za slovenščino kot drugi/tuji jezik (Oddelek za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani), ki je projekt tudi zasnoval, dan pred dnevom migrantom pripravili zaključno konferenco, na kateri so predstavili potek in rezultate projekta Uspešno vključevanje otrok, učencev in dijakov migrantov v vzgojo in izobraževanje.

Gre za operacijo, ki jo delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada in Ministrstvo za šolstvo in šport. Uspešnost vključevanja v izobraževalni sistem in vzgojo, pa tudi samo družbo, je precej odvisna od obvladovanja jezika, zato si s tem projektom prizadevajo, da bi otrokom migrantov čim prej približali slovenščino in s tem olajšali nadaljnje vključevanje v samo izobraževanje.

V sodelovanju je Center pripravil za zdaj še pilotne tečaje, ki po besedah vodje projekta **Mihaele Knez** niso še na sistemski ravni. Projekt uresničujejo v sodelovanju s šolami, ki prijavijo svoje učence na omenjene tečaje, ti pa so namenjeni tako učencem in dijakom kot njihovim staršem. Na ta način je učenje lahko še uspešnejše, saj so vsi povezani v potek učenja.

Treba je začeti zgodaj in v majhnih skupinah

Ker je učenje po besedah Knezove učinkovitejše, če so učne skupine manjše, je pouk potekal v skupinah z 12 udeleženci. Do zdaj so izvedli pet pilotnih tečajev za otroke migrante ter tri za njihove starše. Skupaj se je jih je udeležilo 176 otrok in 46 staršev, večina pa prihaja iz Kosova (35 odstotkov), BiH-a (28 odstotkov) in Makedonije (21 odstotkov). Kot posebno novost, ki je pri učenju jezika pravzaprav nepogrešljiva, je Mihaela Knez izpostavila gradivo in učni načrt, ki so ju do zdaj slovenske šole pogrešale. Pomemben del projekta je bila torej priprava gradiva za slovenski jezik na začetni stopnji za različne starosti, predstaviti tega pa je po besedah **Mateja Klemna** namenjen popoldanski del zaključne konference projekta. Dopoldne so prisluhnili odmevom uporabnikov oziroma poslušalcem tečajev ter nekaterim strokovnjakom, kot so na primer **Marko Stabej**, **Sandra Caruana**, skrbnice projekta na ministrstvu **Stanke Lunder Verlič** in drugih.

Vse večje zanimanje za tečaje

Konferenca je torej namenjena predstavitvi poteka in dosežkov tega posebnega projekta, ki se besedah Klemna skuša sistematično ukvarjati s vključevanjem otrok migrantov v izobraževalni sistem. Spodbudnih je nekaj statističnih podatkov. Potem ko je v prvem tečaju sodelovalo 13 šol, se je pri drugem, ki so ga pripravili avgusta, število šol, ki je nanje prijavilo svoje učence, povečalo že na 31. Po besedah Klemna torej šole prepoznavajo projekt kot dobrodošlo pomoč pri vključevanju teh otrok v izobraževanje in vzgojo.

Potem ko je bil junija letos že sprejet učni načrt za tečaj slovenščine za dijake tujce in je tudi že v uporabi, je v fazi usklajevanja še učni načrt za tečaj slovenščine na osnovnošolski stopnji in naj bi bil sprejet predvidoma februarja prihodnje leto. Projekt se sicer končuje konec leta, čemur bo sledila evalvacija na ministrstvu za šolstvo in šport, a vsekakor si v centru želijo, da bi se takšen program nadaljeval tudi v prihodnje.

NATISNI

Glavni cilji projekta so bili priprava strokovnih podlag učnih načrtov za učenje slovenščine kot drugega jezika na začetni stopnji in priprava učnih gradiv za poučevanje slovenščine.

Od avgusta lani so v okviru projekta izvedli pet pilotnih tečajev v Ljubljani in Kranju, kjer so se otroci in odrasli hkrati v strnjeni obliki v majhnih skupinah, nekaj ur na dan, vsak dan učili slovenščino. Foto: MMC RTV SLO

V Centru za slovenščino kot drugi/tuji jezik so med uresničevanjem pilotnih tečajev slovenščine za otroke in starše migrante opazili, da zanimanje med šolami po Sloveniji narašča. Foto: MMC RTV SLO

Sorodne novice

- 11. november 2010
(Slovenska) književnost ni le prodajno blago!
- 7. oktober 2010
Slovenščini grozi izginotje s svetovnih univerz?
- 26. september 2010
Evropski dan jezikov: koliko jih govorite?
- 25. avgust 2010
Le z znanjem slovenščine se otroci migranti lahko zares vključijo v družbo

Le z znanjem slovenščine se otroci migranti lahko zares vključijo v družbo,
MMC RTV Slovenija,
25. 8. 2010.

Le z znanjem slovenščine se otroci migranti lahko zares vključijo v družbo

Brezplačni intenzivni tečaj slovenščine na OŠ Spodnja Šiška
25. avgust 2010 ob 17:24
Ljubljana MMC RTV SLO

Na naših šolah je vsako leto več tujih otrok, ki jih pri učenju ovirajo nezadostno znanje jezika in medkulturne razlike. Zavedanje, da je Slovenija z vsakim letom bolj migracijska družba, je še vedno (pre)šibko, opozarja minister Lukšič.

Na centru za slovenščino kot drugi/tuji pri oddelku za slovenistiko ljubljanske filozofske fakultete so tudi letos pripravili pilotni projekt, tečaj za otroke in starše migrante. Izbirni in brezplačni dvotedenski intenzivni jezikovni tečaj, ki poteka od 23. 8. do 3. 9., je namenjen otrokom migrantom, ki se bodo v šolskem letu 2010/2011 na novo vključili v slovensko osnovnošolsko in srednješolsko izobraževanje, in njihovim staršem, ki bi se radi naučili slovenščino na začetni ravni. Ta dva tedna pomenita kar 54 šolskih ur (oziroma 40 za mlajše otroke); izkušnje so namreč pokazale, da se otroci največ naučijo v strnjjenih tečajih, torej več ur skupaj, več dni zapored.

Da tempo pouka ne bi koga "povozil" ...

Prizadevanja projekta so usmerjena v to, da bi otroci in starši migranti dosegli večjo sporazumevalno zmožnost v slovenščini in s tem tudi večje možnosti za uspešno izobraževanje v slovenskih šolah ter boljšo socialno vključenost. Drugače povedano, gre za to, da bi otroci, ki pridejo od drugod, lahko kar najhitreje "ujeli" tempo dela v razredu, sicer je to lahko veliko breme ne le za njih, ampak tudi za razred in celo šolo, je na današnji tiskovni konferenci opozoril minister za šolstvo in šport Igor Lukšič.

Na tečaju, ki bo na Osnovni šoli Spodnja Šiška v Ljubljani do 1. septembra potekal v dopoldanskih urah, zadnje tri dni pa v popoldanskih, se bodo otroci in njihovi starši (v večini so to mame, sta se pa letos vpisala tudi dva očeta, eden iz ZDA in drugi iz Afganistana) seznanili z osnovnimi komunikacijskimi vzorci, relevantnimi za vključevanje v šolsko in družbeno življenje. V zaokroženih tematskih sklopih bodo spoznavali osnovno besedišče in jezikovne vzorce, v omejenem obsegu pa tudi najnujnejše strokovne izraze s področij posameznih šolskih predmetov.

70 odstotkov migrantov je iz Makedonije in BiH-a

Na tečaj se je tokrat prijavilo 80 ljudi, hodi pa jih nanj 67, 54 otrok in 16 staršev (drugi so imeli v večini primerov težave z ureditvijo vizumov). Večina jih prihaja iz Makedonije in Bosne in Hercegovine, nekaj pa tudi iz drugih držav, denimo, Ukrajine, ZDA, Rusije in Latvije ter celo iz Dominikanske republike in Afganistana. Najbrž bi se tečaja udeležilo več ljudi, če se ne bi začel že avgusta - veliko otrok pride še do srede septembra - a septembrski tečaj bi poleg rednega pouka pomenil preveliko obremenitev za učence, kot je pokazal primer osnovne šole Livada.

Do zdaj so bili izvedeni že trije pilotni tečaji slovenščine za otroke migrante (avgusta lani v Ljubljani, po uspehu tega pa še novembra in januarja v Kranju) in dva za starše migrante (avgusta lani v Ljubljani in januarja letos v Kranju). Za zdaj je projekt torej omejen na Ljubljano in okolico, da bi lahko zaživel tudi drugod po Sloveniji, pa je strokovna podlaga že pripravljena, zagotavlja vodja projekta Mihaela Knez.

Morali bi prek lastne "pravniške zadrtosti"

Minister Lukšič je pri tem pripomnil, da bi se morda veljalo zgledovati po ZDA, državi, ki sicer ne slovi po svojem čudovitem šolskem sistemu, ki pa migrantom tečaj jezika brez pretiranih težav omogoča, pa čeprav ni zakonske podlage, ki bi ji to zapovedovala. Slovenci smo še vedno premalo fleksibilni, meni Lukšič; naša "pravniška zadrtost" nas je priklenila na zakonsko podlago, ki pravico do pouka slovenščine kot tujega jezika zagotavlja le državljanom Slovenije, ki jim slovenščina ni prvi tuji jezik, in azilantom, ne pa tudi migrantom.

Projekt delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter ministrstvo za šolstvo in šport; vreden je nekaj manj kot 445 tisoč evrov.

Na tečajih poučujejo učitelji Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik, na tiskovni konferenci pa so ga predstavili (od leve) vodja projekta Mihaela Knez, minister Igor Lukšič ter Tjaša Kotar z ministrstva za šolstvo in šport. Foto: MMC RTV SLO

Pomembno je, da so na tečajih lahko navzoči tudi starši, saj otroci - vsaj na začetku - to oporo potrebujejo, je poudaril minister Lukšič. Foto: MMC RTV SLO

Slikovno gradivo Slika jezika je didaktični pripomoček v obliki kartic, ki omogoča bolj sproščeno učenje besedišča in jezikovnih vzorcev pri pouku slovenščine kot drugega/tujega jezika. Obsega 1.882 besednih in slikovnih kartic, ki jih je ilustrirala Sonja Makuc, oblikovala pa Nina Urh. Foto: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik

Bibliografija strokovnih delavcev Centra

Tjaša Alič

- Mihaela Knez, Matej Klemen, Damjana Kern, Tjaša Alič, Katja Kralj, Andreja Markovič, Staša Pisek, Mojca Stritar: *Slika jezika. Slikovno gradivo za poučevanje slovenščine kot drugega/tujega jezika*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Damjana Kern, Mojca Stritar, Damjan Huber, Tjaša Alič, Tanja Jerman: *Pot do izpita iz slovenščine: učbenik za pripravo na izpit iz znanja slovenščine na srednji in visoki ravni*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Ina Ferbežar

- Ina Ferbežar: Neznosna samoumevnost razumljivosti. Irena Novak Popov (ur.): *Vloge središča: konvergenca regij in kultur. Zbornik Slavističnega društva Slovenije 21*. Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije. 57–70.
- Ina Ferbežar: *Razumevanje besedil*. (Gostja oddaje *Jezikovni pogovori* na Tretjem programu Radia Slovenija – programu ARS, Ljubljana, 16. novembra 2010.)

Branka Gradišar

- Branka Gradišar: *Navidezna resničnost in resničnost v romanih Nejca Gazvode: diplomsko delo*. Ljubljana.

Damjan Huber

- Alojzija Zupan Sosič, Mojca Nidorfer Šiškovič, Damjan Huber (ur.): *Antologija sodobne slovenske literature*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Damjana Kern, Mojca Stritar, Damjan Huber, Tjaša Alič, Tanja Jerman: *Pot do izpita iz slovenščine: učbenik za pripravo na izpit iz znanja slovenščine na srednji in visoki ravni*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Damjan Huber: Centrovi programi Seminar slovenskega jezika, literature in kulture, Simpozij Obdobja in Založništvo. Saša Vojtechová Poklač, Miloslav Poklač (ur.): *90. letnica ustanovitve Univerze v Ljubljani in Univerze Komenskega v Bratislavi: zbornik prispevkov z mednarodne znanstvene konference, ki je potekala od 22. 10. do 23. 10. 2009 ob jubileju obeh univerz / 90. výročie vzniku Univerzity Komenského v Bratislave a Univerzity v Lublane: zborník príspevkov z mezinárodnej vedeckej konferencie konanej v dnoch 22. 10.–23. 10. 2009 pri príležitosti jubilea oboch univerzít*. Bratislava: Univerzity Komenského v Bratislave. 405–414.

Tanja Jerman

- Damjana Kern, Mojca Stritar, Damjan Huber, Tjaša Alič, Tanja Jerman: *Pot do izpita iz slovenščine: učbenik za pripravo na izpit iz znanja slovenščine na srednji in visoki ravni*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Damjana Kern

- Mihaela Knez, Matej Klemen, Damjana Kern, Tjaša Alič, Katja Kralj, Andreja Markovič, Staša Pisek, Mojca Stritar: *Slika jezika. Slikovno gradivo za poučevanje slovenščine kot drugega/tujega jezika*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Mihaela Knez, Matej Klemen, Katja Kralj, Damjana Kern: *Učni načrt. Tečaj slovenščine za dijake in tujce*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo. Dostopno na: http://portal.mss.edus.si/msswww/programi2010/programi/gimnazija/UN_slovenscina_dijaki-tujci.pdf.
- Damjana Kern, Mojca Stritar, Damjan Huber, Tjaša Alič, Tanja Jerman: *Pot do izpita iz slovenščine: učbenik za pripravo na izpit iz znanja slovenščine na srednji in visoki ravni*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Damjana Kern: Centrovi programi tečaji slovenščine, izpitni center, izobraževanje in projekti. Saša Vojtechová Poklač, Miloslav Poklač (ur.): *90. letnica ustanovitve Univerze v Ljubljani in Univerze Komenskega v Bratislavi: zbornik prispevkov z mednarodne znanstvene konference, ki je potekala od 22. 10. do 23. 10. 2009 ob jubileju obeh univerz / 90. výročie vzniku Univerzity Komenského v Bratislave a Univerzity v Lublane: zborník príspevkov z mezinárodnej vedeckej konferencie konanej v dnoch 22. 10.–23. 10. 2009 pri príležitosti jubilea oboch univerzít*. Bratislava: Univerzity Komenského v Bratislave. 415–424.

Matej Klemen

- Mihaela Knez, Matej Klemen, Damjana Kern, Tjaša Alič, Katja Kralj, Andreja Markovič, Staša Pisek, Mojca Stritar: *Slika jezika. Slikovno gradivo za poučevanje slovenščine kot drugega/tujega jezika*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Mihaela Knez, Matej Klemen, Katja Kralj, Damjana Kern: *Učni načrt. Tečaj slovenščine za dijake in tujce*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo. Dostopno na: http://portal.mss.edus.si/msswww/programi2010/programi/gimnazija/UN_slovenscina_dijaki-tujci.pdf.

Mihaela Knez

- Mihaela Knez, Matej Klemen, Damjana Kern, Tjaša Alič, Katja Kralj, Andreja Markovič, Staša Pisek, Mojca Stritar: *Slika jezika. Slikovno gradivo za poučevanje slovenščine kot drugega/tujega jezika*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Mihaela Knez, Matej Klemen, Katja Kralj, Damjana Kern: *Učni načrt. Tečaj slovenščine za dijake in tujce*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo. Dostopno na: http://portal.mss.edus.si/msswww/programi2010/programi/gimnazija/UN_slovenscina_dijaki-tujci.pdf.
- Mihaela Knez: Otroci priseljenci v slovenskih šolah – njihovi prvi koraki v slovenščino. Irena Novak Popov (ur.): *Vloge središča: konvergenca regij in kultur. Zbornik Slavističnega društva Slovenije 21*. Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije. 323–333.

Katja Kralj

- Mihaela Knez, Matej Klemen, Damjana Kern, Tjaša Alič, Katja Kralj, Andreja Markovič, Staša Pisek, Mojca Stritar: *Slika jezika. Slikovno gradivo za poučevanje slovenščine kot drugega/tujega jezika*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Mihaela Knez, Matej Klemen, Katja Kralj, Damjana Kern: *Učni načrt. Tečaj slovenščine za dijake in tujce*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo. Dostopno na: http://portal.mss.edus.si/msswww/programi2010/programi/gimnazija/UN_slovenscina_dijaki-tujci.pdf.

Mojca Nidorfer Šiškovič

- Simona Kranjc, Mojca Nidorfer Šiškovič: Jezikovne uresničitve komunikacijskih strategij v elektronskih poslovnih pismih. *Treta makedonsko-slovenečka naučna konferencija: makedonsko-slovenečki jazični, književnini i kulturni vrski = makedonsko-slovenske jezikoslovne, književne in kulturne zveze: (Ohrid, 12–15 septemvri 2007)*. Skopje: Filološki fakultet »Blaže Koneski«, Univerzitet »Sv. Kiril i Metodij«. 223–232.
- Mojca Nidorfer Šiškovič: Obravnava poslovnega komuniciranja v slovenščini. Saša Vojtechová Poklač, Miloslav Poklač (ur.): *90. letnica ustanovitve Univerze v Ljubljani in Univerze Komenskega v Bratislavi: zbornik prispevkov z mednarodne znanstvene konference, ki je potekala od 22. 10. do 23. 10. 2009 ob jubileju obeh univerz / 90. výročie vzniku Univerzity Komenského v Bratislave a Univerzity v Ľubláne: zborník príspevkov z mezinárodnej vedeckej konferencie konanej v dnoch 22. 10.–23. 10. 2009 pri príležitosti jubilea oboch univerzít*. Bratislava: Univerzity Komenského v Bratislave. 331–340.
- Mojca Nidorfer Šiškovič, Alojzija Zupan Sosič: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik in program Slovenščina na tujih univerzah. Saša Vojtechová Poklač, Miloslav Poklač (ur.): *90. letnica ustanovitve Univerze v Ljubljani in Univerze Komenskega v Bratislavi: zbornik prispevkov z mednarodne znanstvene konference, ki je potekala od 22. 10. do 23. 10. 2009 ob jubileju obeh univerz / 90. výročie vzniku Univerzity Komenského v Bratislave a Univerzity v Ľubláne: zborník príspevkov z mezinárodnej vedeckej konferencie konanej v dnoch 22. 10.–23. 10. 2009 pri príležitosti jubilea oboch univerzít*. Bratislava: Univerzity Komenského v Bratislave. 398–404.
- Alojzija Zupan Sosič, Mojca Nidorfer Šiškovič, Damjan Huber (ur.): *Antologija sodobne slovenske literature*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Nataša Pirih Svetina

- Nataša Pirih Svetina, Andreja Ponikvar, Damjana Kern: Kontrastivni vidiki poučevanja slovenščine za govorce hrvaščine kot prvega jezika. *Riječ* 16/3. 82–93.
- Nataša Pirih Svetina: Slovenščina kot tuji jezik – njena prisotnost in aktualnost na področju nekdanje Jugoslavije = Slovene as a foreign language – its presence and current relevance in former Yugoslav states. Julijana Vučo, Ljiljana Marković, Aleksandra Vraneš (ur.): *Filološka istraživanja danas: jezik, književnost, kultura: međunarodna konferencija, Beograd, 26.–27. novembar 2010. Zbornik rezimea*. Beograd: Univerzitet u Beogradu, Filološki fakultet. 85.
- Nataša Pirih Svetina, Andreja Ponikvar: »A greva na kavo?« Dejanska potreba ali zgolj boljša in slabša predvidevanja avtorjev glede potreb naslovnikov učenja slovenščine kot tujega jezika. O vsebini učbenikov za učenje slovenščine. Irena Novak Popov (ur.): *Vloge središča: konvergenca regij in kultur. Zbornik Slavističnega društva Slovenije 21*. Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije. 303–314.

Staša Pisek

- Mihaela Knez, Matej Klemen, Damjana Kern, Tjaša Alič, Katja Kralj, Andreja Markovič, Staša Pisek, Mojca Stritar: *Slika jezika. Slikovno gradivo za poučevanje slovenščine kot drugega/tujega jezika*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Letno poročilo 2010
Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik

Pripravili: Sodelavke in sodelavci Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik

Uredila: Mateja Lutar

Oblikovanje in prelom: Lavoslava Benčič

Izdal: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko

Založila: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani

Tisk: Birografika Bori d. o. o.

Naklada: 200 izvodov

Ljubljana, maj 2011

Publikacija je brezplačna in dostopna na www.centerslo.net.

ISSN 1581-9442

www.centerslo.net

ISSN 1581-9442

9 771581 944007